

OPŠTINA  
SENTA



УНИВЕРЗИТЕТ  
У НОВОМ САДУ



ФАКУЛТЕТ  
ТЕХНИЧКИХ НАУКА

Трг Доситеја Обрадовића 6, 21000 Нови Сад, Република Србија  
Деканат: 021 6350-413; 021 450-810; Централa: 021 485 2000  
Рачуноводство: 021 458-220; Студентска служба: 021 6350-763  
Телефакс: 021 458-133; e-mail: [ftndean@uns.ac.rs](mailto:ftndean@uns.ac.rs)

Сертификован  
систем  
квалитета



ДЕПАРТМАН ЗА ГРАЂЕВИНАРСТВО

Фрушкогорска 11, 21000 Нови Сад  
Тел: 021/459-798; 021/459-983; факс: 021/459-295  
e-mail: [gradjevinarstvo@uns.ac.rs](mailto:gradjevinarstvo@uns.ac.rs)

# PROGRAM KOMASACIJE

КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ БАТКА  
(ОПШТИНА СЕНТА)

Senta, novembar 2010 godine

## LEGENDA KNJIGE:

**KNJIGA** je tehnički izveštaj o izradi Programa komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta.

Programa komasacije katastarske opštine Batka, izrađen je od 01.10 do 10.11.2010. godine, u 3 analogna primerka i 3 primerka na CD-u.

<b>INVESTITOR:</b>	<b>OPŠTINA SENTA</b> <b>24000 Senta, Glavni trg 1</b>
<b>IZVOĐAČ RADOVA NA IZRADI PROGRAMA:</b>	<b>FAKULTET TEHNIČKIH NAUKA U NOVOM SADU</b> <b>Centar za Hidrotehniku i geodeziju</b> Trg Dositeja Obradovića 6, Novi Sad
<b>ODGOVORNI PROJEKTANT:</b>	_____ Mr. Pavel Benka, dipl.inž. geodezije
<b>UČESNICI U IZRADI PROGRAMA:</b>	_____ Aleksandra Dmitrović, dipl.inž. _____ Svetlana Vujović, dipl.inž.
<b>UNUTRASNJA KONTROLA:</b>	_____ Prof. Dr. Miro Govedarica, dipl.inž.
<b>CENTAR ZA HIDROTEHNIKU I GEODEZIJU</b>	_____ Prof. Dr. Srđan Kolaković, dipl.inž.
<b>DEKAN FAKULTETA TEHNIČKIH NAUKA:</b>	_____ Prof. Dr. Ilija Ćosić, dipl.inž.

**Senta, novembar 2010 godine**

## SADRŽAJ

1.	OPŠTI DEO	1
1.1.	UVOD	1
1.2.	CILJ IZRADE PROGRAMA	3
1.3.	RAZLOZI ZA KOMASACIJU	4
1.4.	RAZLOZI ZA OBNOVU PREMERA	4
1.5.	PRAVNI OSNOV I DOKUMENTACIJA ZA IZRADU I DONOŠENJE PROGRAMA	5
1.6.	IZVOD IZ "ANALIZE POTREBE UREĐENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA KOMASACIJOM NA TERITORIJI AP VOJVODINE"	5
1.7.	IZVOD IZ PROSTORNOG PLANA OPŠTINE SENTA	6
2.	OPŠTI PODACI O OPŠTINI SENTA	7
2.1.	GEOGRAFSKI POLOŽAJ I VELIČINA OPŠTINE SENTA	7
2.2.	DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE	8
2.3.	KARAKTERISTIKE RELJEFA	9
2.4.	KLIMATSKE KARAKTERISTIKE	9
2.5.	HIDROLOŠKE KARAKTERISTIKE	9
2.6.	PEDOLOŠKE KARAKTERISTIKE	9
2.7.	KARAKTERISTIKE BILJNOG SVETA	9
2.8.	PRIVREDNE KARAKTERISTIKE	10
2.9.	KARAKTERISTIKE POLJOPRIVRIDE	11
2.9.1.	STRUKTURA ZEMLJIŠNIH POVRŠINA	12
2.9.2.	PROIZVODNJA ZNAČAJNIH POLJOPRIVREDNIH KULTURA	13
2.9.3.	STOČARSKA PROIZVODNJA	17
2.9.4.	POLJOPRIVREDNO STANOVNIŠTVO	19
2.10.	KARAKTERISTIKE SAOBRAĆAJA	21
2.10.1.	DRUMSKI SAOBRAĆAJ	21
2.10.2.	ŽELEZNIČKI SAOBRAĆAJ	24
2.10.3.	VODENE SAOBRAĆAJNICE - TISA	24
3.	OPŠTI PODACI O K.O. BATKA	26
3.1.	PRIRODNE KARAKTERISTIKE	27
3.2.	HIDROGRAFSKE, HIDROGEOLOŠKE I HIDROLOŠKE KARAKTERISTIKE	27
3.3.	PEDOLOŠKE KARAKTERISTIKE	28
3.4.	PREGLED POSEDA PREMA POVRŠINI I VLASNIŠTVU	29
3.5.	POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA NA KOMASACIONOM PODRUČJU	31
3.6.	STOČARSKA PROIZVODNJA	32
3.7.	BROJNO STANJE I OPREMLJENOST POLJOPRIVREDNOM MEHANIZACIJOM	32
3.8.	KARAKTERISTIKE SAOBRAĆAJA	32
3.9.	ZAŠTITA PRIRODNE SREDINE	33
4.	CILJEVI UREĐENJA ZEMLJIŠNE TERITORIJE U POSTUPKU KOMASACIJE	34
4.1.	OSNOVNI CILJEVI KOMASACIJE	34
4.1.1.	ELIMINISANJE RASPARČANOSTI POSEDA	34
4.1.2.	OČUVANJE ZEMLJIŠTA	34
4.1.3.	ODREĐIVANJE OPTIMALNE VELIČINE GAZDINSTVA	34
4.1.4.	RAZVOJ POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA	35

4.1.5.	ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	35
4.1.6.	PROSTORNI RAZVOJ	35
4.2.	POSEBNI CILJEVI KOMASACIJE	36
4.2.1.	UREĐENJE I OBNOVA SEOSKIH NASELJA	36
4.2.2.	FORMIRANJE MREŽE POLJSKIH PUTEVA	37
4.2.3.	REGULACIJA VODNOG REŽIMA	38
4.2.4.	USAGLAŠAVANJE I AŽURIRANJE KATASTRA ZEMLJIŠTA (KATASTRA NEPOKRETNOSTI)	38
4.2.5.	REŠAVANJE IMOVINSKO-PRAVNIH ODNOSA	39
4.2.6.	UVEĆANJE POVRŠINA PRODUKTIVNOG ZEMLJIŠTA I ZEMLJIŠTA U DRUŠTVENOJ SVOJINI	39
4.2.7.	STVARANJE POVOLJNIH USLOVA ZA UDRUŽIVANJE ZEMLJORADNIKA I POVEĆANJE PRODUKTIVNOSTI RADA	39
4.2.8.	ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA OD UTICAJA ŠTETNOG DEJSTVA VETRA - PODIZANJE POLJOZAŠTITNIH ŠUMSKIH POJASEVA I ZAŠTITNIH ŠUMA	40
4.2.9.	ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA UGROŽENOG EROZIJOM I BUJICAMA	41
4.2.10.	STVARANJE USLOVA ZA VRAĆANJE ZEMLJIŠTA RANIJIM VLASNICIMA	42
4.2.11.	STVARANJE USLOVA ZA EFIKASNIJU PRIVATIZACIJU KAPITALA	42
4.2.12.	NOVI PREMER I KATASTAR ZEMLJIŠTA ( NEPOKRETNOSTI )	42
4.3.	EFEKTI KOMASACIJE	43
4.3.1.	DRUŠTVENO-EKONOMSKI EFEKTI UREĐENJA ZEMLJIŠNE TERITORIJE KOMASACIJOM	45
4.4.	PRETHODNA STUDIJA OPRAVDANOSTI IZVOĐENJA KOMASACIJE NA TERITORIJI KO BATKA	46
5.	GEODETSKA DOKUMENTACIJA I KATASTAR NEPOKRETNOSTI	49
5.1.	OPŠTI DEO	49
5.2.	POTREBA I ZNAČAJ USPOSTAVLJANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI	49
5.3.	DRUŠTVENE POTREBE IZRADE, POSTOJANJA I ODRŽAVANJA GEODETSKE DOKUMENTACIJE	49
5.4.	ZNAČAJ GEODETSKE DOKUMENTACIJE ZA RAZVOJ I ORGANIZACIJU PROSTORA	53
6.	PROGRAM KOMASACIJE	55
6.1.	OBRAZOVANJE KOMISIJE ZA KOMASACIJU	56
6.2.	UTVRĐIVANJE FAKTIČKOG STANJA	56
6.3.	KOMASACIONA PROCENA ZEMLJIŠTA	57
6.4.	GEODETSKI RADOVI NA PREMERU KOMASACIONOG PODRUČJA	59
6.4.1.	Premer komasacionog područja	59
6.4.2.	Utvrdjivanje stalnih objekata i dugogodišnjih zasada na komasacionom području	60
6.5.	UTVRĐIVANJE I OBELEŽAVANJE GRANICA POLJOZAŠTITNIH POJASEVA	61
6.5.1.	Tehnika podizanja poljozaštitnih pojaseva	64
6.5.2.	Utvrdjivanja granica poljozaštitnih pojaseva u postupku projektovanja mreže poljskih puteva	64
6.6.	PROJEKTOVANJE I IZGRADNJA MREŽE POLJSKIH PUTEVA	65
6.6.1.	Šema i gustina poljskih puteva	65
6.6.2.	Širina i poprečni profili poljskih puteva	66

6.6.3.	Trase puteva	68
6.6.4.	Rastojanja između puteva	70
6.6.5.	Orijentacija duže strane parcela	71
6.6.6.	Kolovozna konstrukcija poljskih puteva	71
6.6.7.	Ukrštanje poljskih puteva sa javnim putevima	72
6.7.	GRUPISANJE POLJOPRIVREDNIH PARCELA I POSEDA	72
6.7.1.	Načela raspodele komasacione mase	72
6.7.2.	Komisija za komasaciju	73
6.7.3.	Odbor za komasaciju	74
6.7.4.	Raspodela komasacione mase	74
6.8.	REŠENJA O RASPODELI KOMASACIONE MASE	74
6.9.	GEODETSKO OBELEŽAVANJE NOVIH PARCELA I OBJEKATA I UVOĐENJE U POSED UČESNIKA KOMASACIJE	75
6.10.	GEODETSKO-TEHNIČKI RADOVI NA KOMASACIJI	76
7.	MOGUĆI PROJEKTI NA IZVOĐENJU RADOVA NA ZAŠTITI, UREĐENJU I KORIŠĆENJU POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA	78
8.	IMPLEMENTACIJA PROGRAMA KOMASACIJE	79
8.1.	UČESNICI U IMPLEMENTACIJI PROGRAMA KOMASACIJE	79
8.2.	SISTEMATIZACIJA GEODETSKO-TEHNIČKIH RADOVA I RADNIH AKTIVNOSTI I VREME TRAJANJA	81
8.3.	PREDMER I PREDRAČUN GEODETSKO –TEHNIČKIH RADOVA NA OBNOVI PREMERA I KOMASACIJE U KATASTARSKOJ OPŠTINI BATKA	83
8.4.	PREDMER I PREDRAČUN OSTALIH RADOVA I AKTIVNOSTI NA OBNOVI PREMERA I KOMASACIJE U KATASTARSKOJ OPŠTINI BATKA	86
8.5.	UKUPNA PREDRAČUNSKA VREDNOST SVIH RADOVA NA OBNOVI PREMERA I KOMASACIJI	87
8.6.	DIJAGRAM AKTIVNOSTI NA REALIZACIJI GEODETSKO TEHNIČKIH RADOVA NA KOMASACIJI	87
9.	NOSIOCI POSLOVA NA REALIZACIJI PROGRAMA KOMASACIJE, NJIHOVE OBAVEZE I FINANSIRANJE	89
9.1.	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTV I VODOPRIVREDE –URAVA ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE	89
9.2.	FOND ZA KAPITALNA ULAGANJA AUTONOMNE POKRAJINE VOJVODINE	90
9.3.	REPUBLIČKI GEODETSKI ZAVOD	90
9.4.	OPŠTINA SENTA	91
9.4.1.	KOMISIJA ZA KOMASACIJU	92
9.5.	POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA POLJOPRIVREDU, VODOPRIVREDU I ŠUMARSTVO	92
9.6.	UČESNICI KOMASACIJE	93
10.	PRILOZI	94

## 1. OPŠTI DEO

### 1.1. UVOD

Komasacija zemljišta je agrarna operacija koja ima za cilj spajanje većeg broja malih parcela, tj. stvaranje većih, za obradu pravilnijih zemljišnih parcela. Na taj način se pospešuje poljoprivredna proizvodnja na tom zemljištu. Komasacija zemljišta je nedvosmisleno jedan od najsloženijih radova koje izvode geodetski stručnjaci.

Rešavaju se različiti problemi, a u postupku učestvuju i druge struke: pravnici, agronomi, hidrotehničari, urbanisti, i dr.

U Srbiji bi se provođenjem komasacija zemljišta rešilo više aktualnih problema vezanih za zemljište, a ne samo ukрупnjavanje zemljišta. Tako se može tvrditi da bi komasacijom mogli rešiti :

1. imovinsko-pravne odnose na zemljištu,
2. usitnjenost zemljišta,
3. ekonomičnost poljoprivredne proizvodnje,
4. usklađivanje katastra i zemljišne knjige,
5. pitanje staračkih domaćinstava,
6. potrebe navodnjavanja ili odvodnja,
7. potrebe zemljišta za opšte potrebe,
8. potrebe novih digitalnih geodetskih planova za stvaranje GIS baze podataka,
9. potrebe uređenja prostora,
10. potrebe zaštite životne sredine,
11. potrebe izgradnje objekata infrastrukture i
12. postupak održavanja katastra.

Iz nabrojanog se vidi da se postupkom komasacije zemljišta mogu rešiti vrlo različiti problemi, a gotovo svi su vezani za geodetsku i agronomsku struku.

Ekonomske učinke je teško u potpunosti sagledati, ali je vidno da bi područje obuhvaćeno komasacijom zemljišta trebalo postati jedan uređen prostor, vrlo primamljiv za ulaganje, kako domaćih tako i stranih investitora.

Zbog 45 godišnjeg razdoblja drugačijeg društvenog uređenja i tada uvedene tzv. društvene imovine, u Srbiji je došlo do velikog neslaganja između stanja na terenu, zemljišnoj knjizi i katastru zemljišta.

Nesređeni imovinsko-pravni odnosi veoma opterećuju ekonomski razvoj naše zemlje jer domaći i strani ulagači ne žele investirati u situaciji nejasnih vlasničkih prava, a koji bi se postupkom komasacije najjednostavnije rešili. Usitnjenost zemljišta je u Srbiji veoma velik problem u razvoju poljoprivredne proizvodnje.

Do usitnjenosti zemljišta je pre svega došlo zbog poljoprivredne politike bivše SFR Jugoslavije u čijem je sastavu bila Srbija, a u poslednje vreme i zbog mnogobrojne izgradnje puteva i autoputeva pri kojima često dolazi do cepanja katastarskih parcela i stvaranje novih manjih. Komasacijom bi se rešio ili barem bitno smanjio taj problem.

Na poljoprivrednu proizvodnju između ostalog utiče veličina parcela, oblik parcela i orijentacija parcela. Na malim parcelama, kojih ima najviše u našoj

zemlji, ne može se očekivati rentabilna poljoprivredna proizvodnja kakva je u zemljama Evropske unije kojoj težimo. Oblik parcele je također bitan jer ako je optimalan, onda omogućuje efikasnu obradu s poljoprivrednom mehanizacijom koja je danas u primeni.

Orijentacija parcela je isto važan faktor za poljoprivrednu proizvodnju. Na brdovitom terenu bi smer parcela trebao biti u smeru izohipsi, zbog smanjenja erozivnog delovanja vode. Na ravnom terenu, za setvu i oranje, najpovoljniji pravac je jug-sjever, kako su pokazala naučna istraživanja.

Sve ovo može se najjednostavnije postići komasacijom zemljišta. Kako se postupkom komasacije sređuju i imovinsko-pravni odnosi, tj. zemljišna knjiga, te provodi premer novog stanja i izrađuju novi katastarski planovi, evidentno je da dolazi do njihovog usklađivanja.

Činjenica je da u seoskim gazdinstvima u velikom broju prevladava staro stanovništvo koje je praktično nesposobno za obavljanje poljoprivredne delatnosti. U postupku komasacije stvoren je preduslov za otkup njihovog zemljišta od strane države ili zainteresiranih pojedinaca.

Mnoga područja u našoj državi (oko većih rečnih tokova) često su izložena poplavama koje nanose velike štete poljoprivrednoj proizvodnji. Isto tako je i pojava sušnih razdoblja poslednjih godina sve učestalija. Da bi se ublažili ili potpuno eliminisali takvi nepovoljni uticaji, u postupku komasacije mogu se predvideti i hidrotehničke mere navodnjavanja i odvodnjavanja.

U postupku komasacije moguće je najlakše rešiti potrebe za zemljištem u svrhu zadovoljavanja opštih potreba (izgradnju škola, vrtića, zdravstvenih objekata i sl.).

Kako se novi premer danas isključivo izvodi digitalnom tehnologijom, to je jasno da bi novi prostorni podaci dobijeni u postupku komasacije bili osnova za formiranje GIS baze prostornih podataka.

Postupak komasacije zemljišta mora biti u skladu prostornih i urbanističkih planova, a to znači da se njime rešava potreba uređenja prostora. Uređenje područja na kojem će se sprovoditi komasacija treba prilagoditi postojećim i uskladiti s projektovanom infrastrukturom. Projekt komasacije prema tome treba obuhvatati opšte, tj. šire i lokalne interese na prostoru katastarske opštine.

Zaštita prirodne okoline je jedan od prioritarnih zadataka pri bilo kakvim zahvatima na zemljištu. Da bi to bilo tako i u komasaciji, potrebno je u postupak uključiti ekologe. Naime, osim pozitivnih efekata, komasacija zemljišta može imati i neke negativne posledice, naročito ako se zanemari uloga ekologa u njihovoj realizaciji. Najveći negativni uticaj na ruralni prostor ima „čišćenje“ zemljišta, odnosno seča drveća i živica. Na taj način se stvaraju nepovoljni uslovi za život divljih biljnih i životinjskih vrsta što dovodi do smanjenja biološke raznolikosti (Gostović, 1991).

Izgradnjom objekata infrastrukture kao što su autoputevi i putevi, mnogo poljoprivrednog zemljišta se gubi, mnoge katastarske parcele se cepaju i smanjuju i na taj način pojedinci ostaju oštećeni. Da se paralelno s izgradnjom odvija i postupak komasacije, teret tih zahvata ravnomernije bi se podelio na sve učesnike jer nakon izgradnje svi imaju indirektnu korist.

## Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

Održavanje katastra odnosno katastarskih planova posle provedene komasacije zemljišta u nekoj katastarskoj opštini postaje puno jednostavnije jer se znatno smanjuje broj kat. parcela.

Koncepcija uređenja zemljišta putem komasacije se ovim programom dovodi do kraja. Naime, ovim programom je obuhvaćena komasacija zemljišta u jednoj neuređenoj katastarskoj opštini Batka, koja se nalazi u opštini Senta.

### 1.2. CILJ IZRADE PROGRAMA

Program komasacije (u daljem tekstu: Program) je dokument na osnovu koga će se sprovesti komasacija za katastarsku opštinu Batka (Opština Senta) na površini od oko **332** hektara.

Pre otpočinjanja radova na komasaciji Skupština opštine Senta je u obavezi je da, saglasno članu 32. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Službeni glasnik RS", broj 62/2006, 65/2008 i 41/2009), prethodno izradi i uz saglasnost Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, donese Program.

Na osnovu Programa opština Senta će doneti načela komasacije i pristupiti ugovaranju radova na realizaciji komasacije.

Sadržaj i osnovna rešenja Programa utvrđena su u skladu sa odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Zakona o državnom premeru i katastru ("Službeni glasnik RS", broj 18/2010).

Za potrebe izrade Programa korišćena je relevantna prostorno planska i tehnička dokumentacija, kao i dokumentacija Republičkog geodetskog zavoda, Službe za katastar nepokretnosti u opštini Senta.

Cilj izrade Programa komasacije je definisanje sadržaja, postupka, dinamike i rokova za uređenja poljoprivrednog zemljišta u postupku komasacije vangrađevinskog reona katastarske opštine Batka, na površini od oko 332 hektara,

Uređenje poljoprivrednog zemljišta u postupku komasacije katastarske opštine Batka je programirano u skladu sa važećom relevantnom dokumentacijom.

Programom se utvrđuje:

- vrsta i obim komasacionih radova,
- rokovi izvođenja radova,
- obim i izvori finansiranja radova.

### 1.3. RAZLOZI ZA KOMASACIJU

Razlozi za komasaciju katastarske opštine Batka su saglasni razlozima koje propisuje i član 31. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (donji okvir), odnosno komasacija se vrši zbog:

- potrebe grupisanja usitnjenih katastarskih parcela vlasnika poljoprivrednog zemljišta (čija je prosečna veličina 0,48 hektara), kao i grupisanja državnog zemljišta;



- projektovanja nove mreže poljskih puteva u skladu sa tehničkim rešenjem puteva prvog i drugog reda, kanala i poljozaštitnih pojaseva i rekultivacije površina starih poljskih puteva,
- izgradnje poljozaštitnih šumskih pojaseva,
- realizacije projekata sistema za odvodnjavanje poljoprivrednog zemljišta koji su utvrđeni za komasaciono područje,
- rešavanje imovinsko-pravnih odnosa i izrada novog državnog premera i katastra nepokretnosti;

**Razlozi za komasaciju**

**Član 31. Zakona o poljoprivrednom zemljištu**

Komasacija se vrši u sledećim slučajevima:

- 1) kada se zbog velike usitnjenosti i nepravilnog oblika katastarskih parcela poljoprivredno zemljište ne može racionalno koristiti;
- 2) kada se vrši izgradnja sistema za odvodnjavanje ili navodnjavanje;
- 3) kada se vrši izgradnja mreže poljskih puteva;
- 4) kada se izgradnjom infrastrukturnih i većih objekata (javni putevi, železničke pruge, akumulacija i dr.), uređenjem vodotoka i širenjem građevinskog reona vrši dalje usitnjavanje postojećih katastarskih parcela, poremećaj mreže poljskih puteva i sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje;
- 5) kada je potrebno izvesti protiverozione radove i mere

#### **1.4. RAZLOZI ZA OBNOVU PREMERA**

Prvi premer područja opštine Senta, pa i premer katastarske opštine Batka izvršen je 1876. godine. Premer je u hrvatskom mernom sistemu, u stereografskoj projekciji, a katastarski planovi su izrađeni u razmeri 1:2880.

Ukupan broj listova katastarskih planova je 4.

Listovi katastarskih planova, koji su stari oko 134 godine su veoma dotrajali (primer jednog lista dat je PRILOGU 1 ovog programa), i na njima se grafičke promene na nepokretnostima teško registruju i veoma su nesigurne.

Za isto područje je 1953. godine izrađena i Osnovna državna karta i dosta je neažurna.

#### **1.5. PRAVNI OSNOV I DOKUMENTACIJA ZA IZRADU I DONOŠENJE PROGRAMA**

Pravni osnov i dokumentacija za izradu i donošenje ovog programa čine:

1. Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Službeni glasnik RS", br. 62/06, 65/08 i 41/09),
2. Zakon o državnom premeru i katastru ("Službeni glasnik RS", br. 72/2009 i 18/2010),
3. Zakon o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", br. 72/09 i 81/09),
4. Uredba o utvrđivanju Vodoprivredne osnove Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 11/2002);

5. Uredba o utvrđivanju programa izvođenja radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta za 2010. godinu ("Službeni glasnik RS", broj 17/10)

6. Strategija ravoja poljoprivrede Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 78/05),

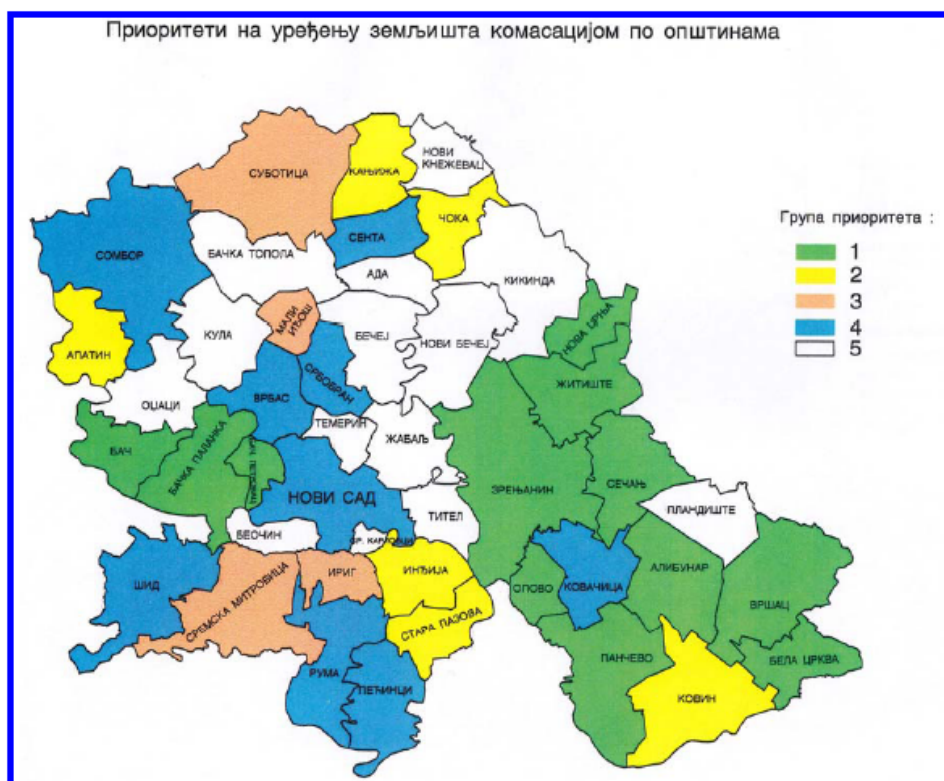
7. Analiza potrebe uređenja poljoprivrednog zemljišta komasacijom na teritoriji AP Vojvodine, Republički geodetski zavod, marta 2007. godine

8. Generalni plan Sente (2009),

9. Dokumentacija katastra nepokretnosti Službe za katastar Republičkog geodetskog zavoda u opštini Senta.

## 1.6. IZVOD IZ "ANALIZE POTREBE UREĐENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA KOMASACIJOM NA TERITORIJI AP VOJVODINE"

U Analizi potreba uređenja poljoprivrednog zemljišta komasacijom na teritoriji AP Vojvodine, koju je uradio Republički geodetski zavod, opština Senta spada u tzv. prioritet četvrtog reda (donja slika):



## 1.7. IZVOD IZ PROSTORNOG PLANA OPŠTINE SENTA

Komasaciono područje je u manjoj meri pokriveno, odnosno u manjem obimu planski razrađeno u Prostornom planu opštine Senta. Shodno tome će se dati samo osnovni prikazi postojećeg stanja, ciljevi prostornog razvoja i osnove prostornog razvoja definisane u Prostornom planu relevantne za Batku:

**1. Cilj prostornog, odnosno ruralnog razvoja je da se:**

- razvoj i uređenje sela tretira integralno sa organizacijom i uređenjem seoskog atara kao prostora neposrednih razvojnih uslova i resursa,
- stvore preduslovi za ukрупnjavanje zemljišnog poseda,
- prepoznaju one specifičnosti i proizvodne mogućnosti područja, koje mu pružaju komparativne prednosti u odnosu na druga područja,
- poljoprivredno zemljište zaštititi poljozaštitnim pojasevima od štetnog dejstva eolske erozije, formiranjem zaštitnih pojaseva pored saobraćajnica, melioracionih kanala i u okviru poljoprivrednog zemljišta (poljozaštitni pojasevi)
- detaljna kanalska mreža dopunjava sistemom podzemne drenaže sa ciljem da se nivo podzemne vode snizi na dubine ispod 1,50m od površine terena,
- zaustavi dalja degradacija postojećih prostora.

**2. Razvoj i uređenje ruralnih područja**

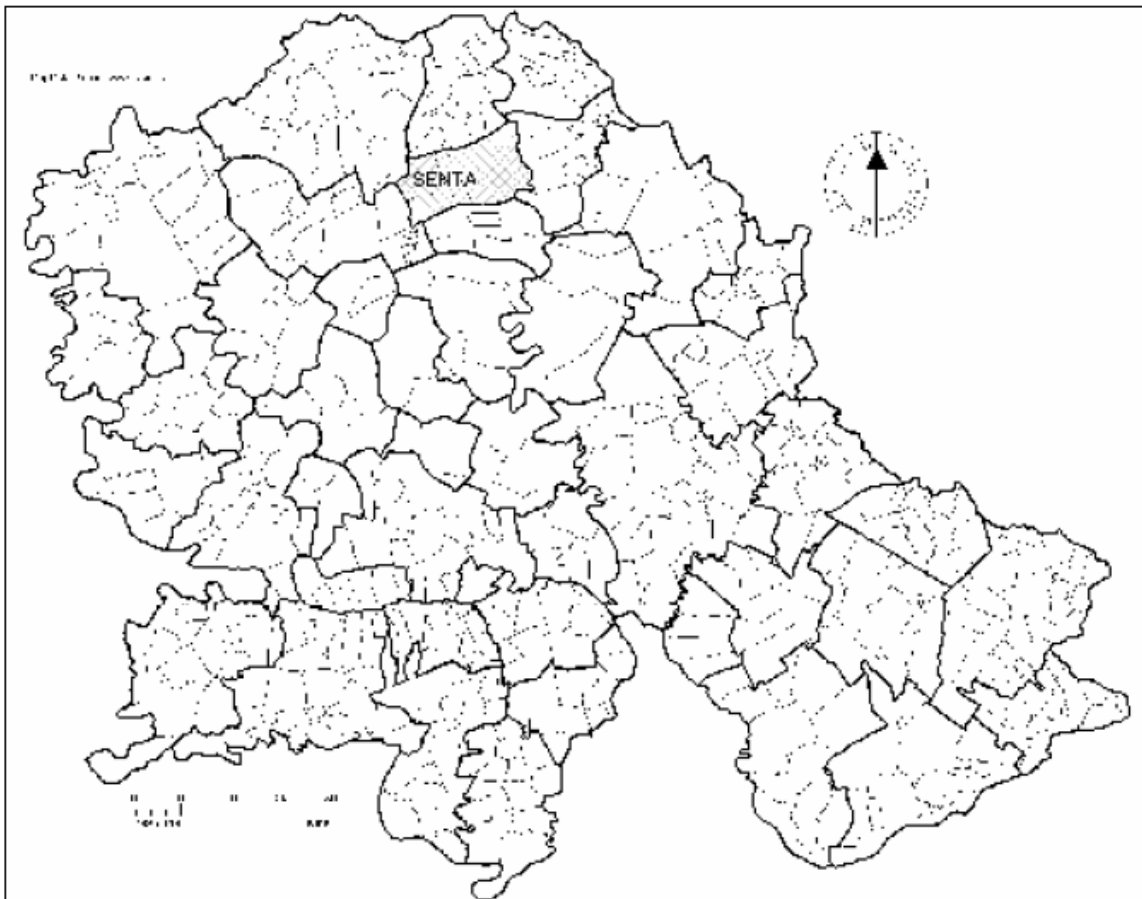
U katastarskoj opštini Batka je još uvek osnovna grana privrede poljoprivreda, zbog velikog atara i velikog udela obradivih površina koje su Prostornim planom zadržane, uz unapređenje proizvodnje poboljšanjem starosne i obrazovne strukture poljoprivrednika, primenom zakonski propisanih agrotehničkih mera, poboljšanjem životnih, radnih i proizvodnih uslova poljoprivrednika i njihovih porodica i dr.

## 2.OPŠTI PODACI O OPŠTINI SENTA

### 2.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ I VELIČINA OPŠTINE SENTA

Opština Senta nalazi se u severoistočnom delu Bačke, severnom delu Vojvodine i pripada Severno-banatskom okrugu, iako se nalazi u Bačkoj. Graniči se sa opštinom Čoka na istoku, gde prirodnu granicu predstavlja reka Tisa. Na zapadu potok Čik predstavlja granicu sa Bačkom Topolom, a na severu prema Kanjiži i Subotici i na jugu prema Adi granice su veštački povučene. U Senti postoje železnička i autobuska stanica, kao i međunarodna luka. Senta ostaje važna raskrsnica regionalnih puteva, Segedin-Senta-Novi Sad i Bačka Topola-Senta-Čoka-Kikinda. Ukidanjem železničkog saobraćaja na liniji Horgoš-Kanjiža-Senta-Bečej-Novi Sad i izgradnjom autoputa E - 75, od koga je udaljena 38 kilometara, Senta je ostala po strani od evropskih koridora.

Slika 2.1: *Položaj opštine Senta*



Sa 293,4 km<sup>2</sup> teritorija senčaske opštine čini samo 1,4% vojvođanske teritorije, a sa 25568 stanovnika u 2002. godini udeo opštine iznosio je 1,3% vojvođanske populacije. Prosečna naseljenost iznosi 87 stanovnika na kvadratni kilometar što je ispod vojvođanskog proseka 94 stanovnika po kvadratnom

kilometru. Po ovim karakteristikama opština Senta spada u red manjih opština. Po površini opština je među 45 vojvođanskih opština na 20. mestu, a među 22 opštine u Bačkoj Senta je na 13. mestu po veličini i prostranija je samo od Srbobrana, Titela, Ade, Malog Idoša, Temerina i Bačkog Petrovca (Jokić, 2004).

## 2.2. DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE

Stanovništvo opštine grupisano je u pet naselja, odnosno u sedam mesnih zajednica. Jedino su u naselju Senta izdvojene tri mesne zajednice: Kertek, Centar-Topart, Tisapart-Alveg. Prosečna veličina naselja iznosila je 2002. godine 5114 stanovnika, a ako izuzmemo grad Sentu sa 20.302 stanovnika, prosečna veličina ostalih naselja iznosi samo 1.317 stanovnika što je osetno ispod vojvođanskog proseka od 4.370 stanovnika.

Broj stanovnika Sente menjao se od 1828. do 2002. godine sporije nego što je to bio slučaj sa ukupnim vojvođanskim stanovništvom. Prema rezultatima popisa iz 2002. broj stanovnika Sente samo je 1,8 puta veći nego što je bio pre 174 godine (Tabela 2.1). Najveći broj žitelja živeo je u senčanskoj opštini 1971. kada ih je popisano 31.416. Od te godine započinje neprekidna depopulacija i do 2002. godine broj stanovnika opštine Senta smanjen je za 5.848 lica ili 18,6%. Tako je udeo stanovništva opštine Sente u ukupnom stanovništvu pokrajine Vojvodine opao sa maksimalnih 1,6% u 1971. na 1,3% u 2002. godini.

Tabela 2.1: Demografski rast opštine Sente

Međupopisni period	Raniji popis	Kasniji popis	Godišnji rast		Vreme dupliranja
			Broj	Stopa	
<b>Opština Senta</b>					
1828-1836.	13.997	13.652	-43	-0,3%	222* godina
1836-1850.	13.652	14.797	82	0,6%	120 godina
1850-1857.	14.797	16.326	218	1,4%	49 godina
1857-1869.	16.326	19.938	301	1,7%	42 godina
1869-1880.	19.938	21.200	115	0,6%	124 godina
1880-1890.	21.200	25.725	453	1,9%	36 godina
1890-1900.	25.725	28.582	286	1,1%	66 godina
1900-1910.	28.582	29.628	105	0,4%	193 godina
1910-1921.	29.628	30.694	97	0,3%	216 godina
1921-1931.	30.694	31.969	128	0,4%	170 godina
1931-1948.	31.969	29.617	-138	-0,4%	174* godina
1948-1953.	29.617	29.898	56	0,2%	367 godina
1953-1961.	29.898	31.081	148	0,5%	143 godina
1961-1971.	31.081	31.416	34	0,1%	647 godina
1971-1981.	31.416	30.519	-90	-0,3%	239* godina
1981-1991.	30.519	28.779	-174	-0,6%	118* godina
1991-2002.	28.779	25.568	-292	-1,1%	64* godina

Poslednja tri međupopisna perioda pokazuju da se tendencija depopulacije ubrzava i, sudeći prema periodu 1991-2002, ako se ovakva

tendencija nastavi stanovništvo Sente će se prepoloviti u naredne 64 godine. To će značiti sve ozbiljnije pogoršavanje kvaliteta stanovništva i niz problema u vezi sa zbrinjavanjem ostarelog stanovništva i održavanjem postojeće infrastrukture. Već sada možemo reći da će demografski faktor ozbiljno limitirati socio-ekonomski razvoj Sente.

Posleratni demografski razvoj nije rezultat samo lokalnih mera nego je on determinisan društveno-ekonomskim razvojem Pokrajine, tokom koga se formirao određeni raspored regionalnih gravitacionih centara koji su privlačili lokalno stanovništvo. Grad Senta je dugo bio prva etapa seoba okolnog seoskog stanovništva, ali su poslednjih 30 godina snažniji gravitacioni centri Subotica, Novi Sad, a u skorije vreme i Segedin, doprineli limitiranju demografskog rasta grada i opštine Senta

### **2.3. KARAKTERISTIKE RELJEFA**

U naizgled monotonom ravničarskom prostoru moguće je izdvojiti tri stepenato poređane površine. Najviša celina, čije se visine kreću od 93 do 111 metara, predstavlja istočni deo Bačke lesne zaravni i prostire se na zapadnoj strani opštine. Grad Senta izgrađen je na ispupčenju lesne terase, na visini od 83-84 metra. Aluvijalna ravan prostire se uz Tisu širinom od 10 km i visinom od 75 do 79 metara.

### **2.4. KLIMATSKE KARAKTERISTIKE**

U Senti vlada umereno kontinentalna klima, gotovo prava kontinentalna, sa pomalo primesa stepske. Velike temperaturne razlike u toku godine, mala količina taloga i njihova nejednaka raspodela, rani letnji pljuskovi i velike tropske žege odlikuju ovu malu potisku oblast.

### **2.5. HIDROLOŠKE KARAKTERISTIKE**

Tisa čini hidrološku okosnicu opštine, a treba pomenuti i dve rečice: Čik i Čanal. Male visinske razlike otežavaju odvodnjavanje te se posle kiša javljaju bare i močvare. Njihov broj je danas sve manji zbog isušivanja zemljišta i izgrađenih sistema za odvodnjavanje.

### **2.6. PEDOLOŠKE KARAKTERISTIKE**

Na teritoriji opštine Senta može se izdvojiti šest tipova zemljišta: aluvijalno zemljište, aluvijalno deluvijalni nanos, ritska crnica, livadska crnica, slatina i černozem. Najrasprostranjeniji je černozem na lesnoj zaravni. On zahvata zapadne i centralne delove opštine.

## 2.7. KARAKTERISTIKE BILJNOG SVETA

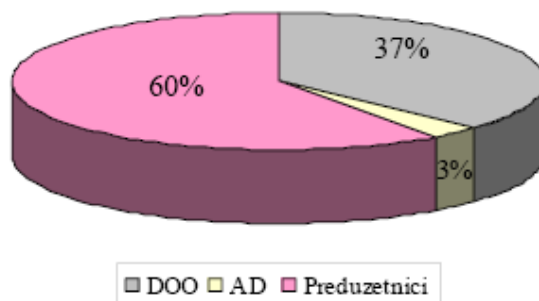
U toku poslednja dva veka delovanjem čoveka biljni svet ovog područja je izmenjen. Nekadašnja stepska i močvarna vegetacija zamenjena je kulturnim biljkama, tako da je danas preko 90 procenata opštine pod poljoprivrednim površinama, a pošumljeno je samo 1,5%.

## 2.8. PRIVREDNE KARAKTERISTIKE

Sektor malih i srednjih preduzeća i preduzetništva (MSPP) je apsolutno dominantni sektor u privredi opštine Senta. Preduzetništvo i privatna mala preduzeća u Senti imaju dugu tradiciju čiji intenzivniji razvoj počinje krajem XVII veka. Industrijalizacija Sente odvija se u drugoj polovini XIX veka, pošto je kroz region izgrađena železnička pruga Subotica- Horgoš - Senta - Bečej, odnosno Subotica - Senta, te se tako grad priključuje na državnu železničku mrežu i posredno uključuje u njen ekonomski razvoj.

Analiza strukture preduzeća po veličini pokazuje da je sektor MSPP dominantan, i da čini 97% ukupnog broja privrednih subjekata. Svega 3% od ukupne stukture preduzeća čine velika preduzeća koja su sa aspekta pravne forme privrednih društava organizovana kao akcionarska društva, što u apsolutnom broju čini svega 19 preduzeća od ukupno 641-og privrednog subjekta, kao što prikazuje i naredni grafički prikaz.

Grafikon 2.1: *Struktura privrede Sente prema vrsti pravnog organizovanja (2006. god)*



Struktura vlasništva u ovim preduzećima je gotovo potpuno homogena i ima izrazitu dominaciju privatnog vlasništva. Kako je privatizacija skoro sprovedena do kraja, jedino preduzeće u društvenom vlasništvu je AD Poljoprivreda, može se konstatovati, da pored dva javna preduzeća u Senti, skoro celokupna privredna struktura opštine se nalaze u privatnom vlasništvu.

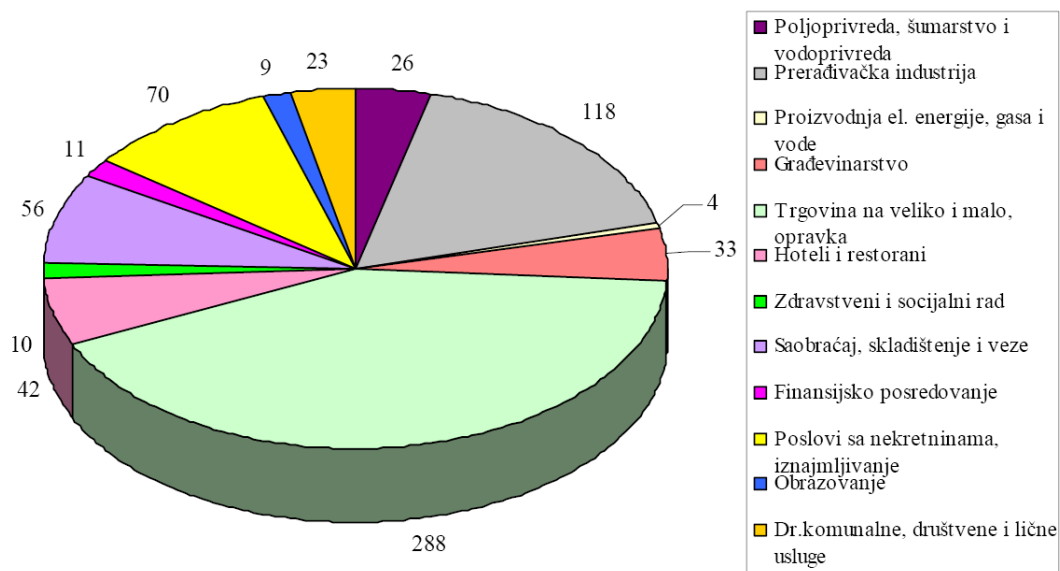
Privreda Sente je uvek bila diverzifikovana sa dominantnim sektorom trgovine i prerađivačke industrije. Sektorska analiza preduzeća i preduzetnika u Senti pokazuje da su te dve tradicionalne dominantne grane i danas najbrojnije. U tabeli br. 4 se može uočiti da je najbrojnija delatnost trgovina i opravke, gde ukupno ima 288 registrovanih privrednih subjekata, što čini 42%. Na drugom mestu se nalazi prerađivačka industrija sa 118 subjekata, što čini 17%. Možemo

konstatovati da su navedne dve delatnosti ubedljivo najzastupljenije u opštini Senta sa 59%, od ukupnog broja preduzeća i preduzetnika.

Tabela 2.2 : Tabelarni prikaz broja privrednih subjekata prema delatnostima i njihovog udela u ukupnom broju

Delatnosti	Broj	%
Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda;	26	4%
Prerađivačka industrija;	118	17%
Proizv. El. Energije, gasa i vode;	4	1%
Građevinarstvo;	33	5%
Trgovina na veliko i malo, opravka;	288	42%
Hoteli i restorani;	42	6%
Zdravstveni i socijalni rad;	10	1%
Saobraćaj, skladištenje i veze;	56	8%
Finansijsko posredovanje;	11	2%
Poslovi s nekretninama, iznajmljivanje;	70	10%
Obrazovanje;	9	1%
Dr. Komunalne, društvene i lične usluge;	23	3%

Grafikon 2.2: Struktura privrede Sente prema delatnostima (2006. godina)



## 2.9. KARAKTERISTIKE POLJOPRIVRIDE

Opština Senta raspolaže povoljnim prirodnim uslovima (zemljište, klima, vodni resursi) za poljoprivrednu proizvodnju i ima solidno razvijenu prehrambenu industriju, koja je završila proces privatizacije sa polovičnim uspehom. Preko 95 % poljoprivrednih površina Opštine Senta čine oranice. I pored relativno povoljne setvene strukture, sa značajnim učešćem industrijskog bilja, krmnog bilja i povrća i relativno visokom zastuplenošću stočarstva za vojvođanske prilike, raspoloživi



potencijali nisu u dovoljnoj meri iskorišćeni, zbog relativno niskih prinosa svih značajnijih useva biljne proizvodnje, slabog korišćenje vodnih resursa za navodnjavanje, a time i korišćenja zemljišnih površina za postrnu i naknadnu setvu, i nestabilnosti biljne proizvodnju. Mali posedi, dominantnih seljačkih gazdinstava i njihova neorganizovanost, negativno utiču na efikasnost i konkurentnost poljoprivrede.

### **2.9.1. STRUKTURA ZEMLJIŠNIH POVRŠINA**

Biljna proizvodnja u Opštini Senta obavlja se na oko 26.600 hektara poljoprivrednih površina (Tabela 2.3), što čini oko 1,5 % poljoprivrednog zemljišta u Vojvodini (oko 1, 79 miliona hektara). Od toga, oko 25.200 hektara (oko 95 %) čine oranice, dok su voćnjaci i vinogradi manje zastupljeni (1,1 %, odnosno 0,5 %). U strukturi oranica i bašti najzastupljenija je proizvodnja žita (56 %), na prosečno oko 14.000 hektara, zatim industrijsko bilje (30 %), na oko 7.500 hektara, krmno bilje (8%) na oko 1.900 hektara i povrće (6 %) na oko 1.500 hektara. U odnosu na Vojvodinu u strukturi oranica manja je zastupljenost žita (u Vojvodini 65%), a veća industrijskog bilja (25 % Vojvodina), krmnog bilja (5 %) i povrća (5 %). Na osnovu ovih podataka, može se zaključiti da Opština Senta ima povoljniju – intenzivniju strukturu oraničnih površina u odnosu na Vojvodinu u celini.

U Opštini Senta ima i oko 630 hektara pašnjaka i 200 hektara livada.

Poljoprivredu Opštine Senta, kao i poljoprivredu Vojvodine, karakteriše postojanje dva organizaciona tipa poljoprivrednih proizvođača: seljačka gazdinstva i poljoprivredna preduzeća.

Seljačka gazdinstva, sa oko 20.700 hektara zauzimaju oko 78 % ukupnog poljoprivrednog zemljišta u Opštini (u Vojvodini oko 65%), što čini oko 1,8 % poljoprivrednog zemljišta seljačkih gazdinstava u Vojvodini. Oranice i bašte na seljačkim gazdinstvima, sa oko 20.000 hektara, čine oko 97 % njihovih poljoprivrednih površina (u Vojvodini oko 95 %), odnosno učestvuju u oraničnim površinama Opštine Senta sa oko 79 %, i u oranicama seljačkih gazdinstava Vojvodine sa oko 1,8 %. Seljačka gazdinstva imaju 281 ha voćnjaka (97%) i 124 ha vinograda (100%).

Poljoprivredna preduzeća i zadruge u Opštini Senta sa oko 5.900 hektara učestvuju sa 22% u poljoprivrednim i sa oko 5.200 hektara (23%) u oraničnim površinama. Struktura korišćenja oraničnih površina je slična kao i kod seljačkih gazdinstava, s tim da se poslednjih godina potpuno odustalo od proizvodnje povrća. Dominiraju žita (oko 3.200 ha), zatim industrijsko bilje (oko 1.900 ha) i krmno bilje (180 ha). U Opštini Senta ima jedno poljoprivredno preduzeće, DD «Poljoprivreda» Senta i jedna Zemljoradnička zadruga «Agrosun», Senta.

Tabela 2.3: *Struktura zemljišnih kapaciteta (ha) prema načinu korišćenja i organizacionim oblicima u Opštini Sentau periodu 2000-2004. godina.*

Kategorija	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
<b>Ukupno</b>					
Poljoprivredno	26.063	26.609	26.607	26.600	26.593
Oranice i bašte	24.636	25.238	25.246	25.230	25.229
Žita	13.322	14.437	14.728	12.620	14.090
Industri. bilje	7.818	7.203	6.731	8.969	7.746
Povrće	1.269	1.427	1.832	1.652	1.465
Krmno bilje	1.998	2.072	1.858	1.786	1.787
Voćnjaci	284	283	283	286	291
Vinogradi	124	124	124	124	124
Livade	260	203	199	199	193
Pašnjaci	626	628	627	627	627
Ribn. trst. i bare	133	133	134	134	129
<b>Seljačka gazdinstva</b>					
Poljoprivredno	19.649	20.463	20.488	20.626	20.704
Oranice i bašte	18.939	19.749	19.775	19.913	19.985
Žita	10.060	11.264	11.392	9.337	10.946
Industri. bilje	5.844	5.393	4.791	7.125	5.899
Povrće	1.178	1.288	1.832	1.652	1.465
Krmno bilje	1.788	1.713	1.677	1.604	1.605
Voćnjaci	276	276	276	276	281
Vinogradi	124	124	124	124	124
Livade	180	182	182	182	175
Pašnjaci	115	116	115	115	123
Ribn. trst. i bare	15	16	16	16	16
<b>Poljoprivredna preduzeća i zadruge</b>					
Poljoprivredno	6.414	6.146	6.119	5.974	5.889
Oranice i bašte	5.697	5.489	5.471	5.317	5.244
Žita	3.262	3.173	3.336	3.283	3.144
Industri. bilje	1.974	1.810	1.940	1.844	1.847
Povrće	91	139	155	0	0
Krmno bilje	210	359	181	182	182
Voćnjaci	8	7	7	10	10
Vinogradi	-	-	-	-	-
Livade	80	21	17	17	18
Pašnjaci	511	512	512	512	504
Ribn. trst. i bare	118	117	118	118	113

## 2.9.2. PROIZVODNJA ZNAČAJNIH POLJOPRIVREDNIH KULTURA

U Opštini Senta, u posmatranom periodu, proizvodnja hlebnog žita – **pšenice**, obavlja se na prosečno oko 5.000 hektara, što čini oko 20 % oraničnih površina Opštine, odnosno oko 1,5 % površina pod pšenicom u Vojvodini (330.000 ha). Površine pod pšenicom su prilično stabilne (Cv = 6,48 %), kreću se u intervalu od 4.500 – 5.300 ha, i pokazuju blagu tendenciju povećanja, po prosečnoj godišnjoj stopi od 3,06% (Tabela 2.4). Prosečan prinos od 3,37 t/ha niži je od prosečnog prinosa u Vojvodini (3,7 t/ha) za oko 9 %. U posmatranom periodu prinos ima tendenciju povećanja po stopi od 5,28 %, u izraženu varijabilnost (Cv = 27,55) i kreće se u intervalu od 2,06 t/ha u 2003. godini, do

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

4,56 t/ha u 2004. godini. Prosečna godišnja proizvodnja pšenice u Opštini Senta iznosila je 16.800 tona, što čini oko 1,4 % proizvodnje pšenice u Vojvodini. Izražene godišnje oscilacije u proizvodnji pšenice (Cv = 30,06%) posledica su, pre svega, kolačenja u prinosima. Godišnja proizvodnja pšenice kretala se u intervalu od 9.800 t u 2003. godini, do 23.900 t u 2004. godini. U posmatranom periodu godišnja proizvodnja pšenice rasla je po prosečnoj stopi od 8,5 % godišnje.

Tabela 2.4: Kretanje proizvodnih parametara pšenice u Opštini Senta u periodu 2000-2005. godina

OBELEŽJE	2000-2005.				
	Prosek $\bar{X}$	Min.	Max.	Koef. varijacije Cv (%)	Stopa promene r (%)
Površina (ha)	4.975	4.471	5.285	6,48	3,06
Prinos (t/ha)	3,37	2,06	4,56	27,55	5,28
Proizvodnja (t)	16.763	9.778	23.859	30,06	8,49

Kao i u Vojvodini, i u Opštini Senta, **kukuruz** je najzastupljenija biljna vrsta. Prosečno se proizvodio na 8.000 ha, što čini oko 32 % oraničnih površina Opštine i oko 1,3 % ukupnih površina pod kukuruzom u Vojvodini. Površine pod kukuruzom, kao i pod pšenicom su relativno stabilne (Cv = 6,38) i kreću se u intervalu od 7.100 ha u 2003. do 8.600 ha u 2002. godini. U posmatranom periodu imaju tendenciju stagnacije (Tabela 2.5). Ostvareni prosečan prinos u posmatranom periodu (2000-2005) od oko 4,44 t/ha niži je od proseka Vojvodine (4,9 t/ha) za 9,4 %. Izražene su velike varijacije prinosa (Cv = 36,14 %), odnosno od 2,7 t/ha u 2000. do 6 t/ha u 2001. godini. Prinos kukuruza, u posmatranom periodu, ima tendenciju porasta po prosečnoj stopi od 15,7 % godišnje. Prosečna godišnja proizvodnja kukuruza u Opštini Senta iznosila je oko 35.500 tona, što čini oko 1,1 % ukupne proizvodnje kukuruza u Vojvodini (3,1 milion tona). Godišnja proizvodnja kukuruza varirala je u intervalu od 21.400 t u 2000. do 50.000 tona u 2001. godini. Koeficijent varijacije proizvodnje kukuruza (Cv = 33,49) je u okvirima varijabilnosti pšenice. Ukupna proizvodnja pokazuje visoku stopu rasta (r = 14,96 %), što je direktna posledica tendencije povećanja prinosa i stabilnosti površina.

Tabela 2.5: Kretanje proizvodnih parametara kukuruza u Opštini Senta u periodu 2000-2005. godina

Obeležje	2000-2005.				
	Prosek $\bar{X}$	Min.	Max.	Koef. varijacije Cv (%)	Stopa promene r (%)
Površina (ha)	8.008	7.142	8.624	6,38	- 0,66
Prinos (t/ha)	4,44	2,92	6,01	36,14	15,72
Proizvodnja (t)	35.529	20.846	49.996	33,49	14,96

**Šećerna repa** se u posmatranom periodu prosečno gajila na 1.260 hektara, što čini 5% oranica Opštine, odnosno 2,4 % ukupnih površina pod šećernom repom u Vojvodini (52.000 hektara). U setvenoj strukturi šećerna repa je učestvovala prosečno sa oko 20 % u površinama pod industrijskim biljem. Površine pod šećernom repom pokazuju veću varijabilnost u odnosu na pšenicu i kukuruz ( $C_v = 20,15$  %). Šećerna repa se gajila u intervalu od 923 ha u 2001., do 1.669 ha u 2005. godini i imala je tendenciju povećanja površina po stopi od 14,68 % godišnje (Tabela 2.6). Prosečan prinos šećerne repe iznosio je oko 34,9 t/ha i bio niži od proseka Vojvodine (38,5 t/ha) za 9,4 %. Prinos šećerne repe varirao je u intervalu od 22,1 t/ha u 2003. godini, do 47,6 t/ha u poslednjoj, 2005. godini. U proizvodnji šećerne repe značajne su varijacije u prinosu u sušnim godinama (2000. i 2003.). I pored toga, koeficijent varijacije prinosa šećerne repe ( $C_v = 30,17$  %) niži je od prinosa kukuruza, a veći od varijabilnosti prinosa pšenice. Prinos šećerne repe u posmatranom periodu ima vrlo visoku stopu rasta ( $r = 14,7$  %), što je posledica maksimalnog prinosa koji je ostvaren u poslednjoj godini opserviranja. Godišnja proizvodnja šećerne repe, od oko 44.000 tona, učestvuje u ukupnoj proizvodnji šećerne repe u Vojvodini (oko 2 miliona tona) sa 2,2 %. Godišnja proizvodnja je varirala između 25.900 t u 2000. i 79.500 t u 2005. godini. Koeficijent varijacije ukupne proizvodnje šećerne repe ( $C_v = 45,21$  %) za 50 % je veći u odnosu na pšenicu i kukuruz, što je indikator nestabilnosti ove proizvodnje, a što je posledica, kako nestabilnosti prinosa, tako i posejanih površina. Visoka stopa rasta proizvodnje šećerne repe (25,14 % godišnje) posledica je maksimalnih površina i maksimalnog prinosa u poslednjoj posmatranoj godini i malih površina i niskih prinosa u početnoj, 2000. godini.

Tabela 2.6: *Kretanje proizvodnih parametara šećerne repe u Opštini Senta u periodu 2000- 2005. godine*

Obeležje	2000-2005.				
	Prosek $\bar{X}$	Min.	Max.	Koef. varijacije $C_v$ (%)	Stopa promene $r$ (%)
Površina (ha)	1.261	923	1.669	20,15	9,08
Prinos (t/ha)	34,9	22,1	47,6	30,17	14,68
Proizvodnja (t)	44.015	25.899	79.491	45,21	25,14

**Suncokret** je najzastupljenija industrijska biljka u Opštini Senta. Sa prosečnih 3.940 hektara površina, suncokret učestvuje sa čak 15,6 % u oraničnim površinama Opštine, odnosno sa 2,5 % u ukupnim površinama pod suncokretom u Vojvodini (160.000 ha). Površine pod suncokretom čine oko 62 % površina pod industrijskim biljem u Opštini Senta. Ovoliko učešće je praktično maksimum dozvoljenog učešća ovog useva u setvenoj strukturi, ako se opštju osnovni principi plodoreda i plodosmene. Površine pod suncokretom su relativno stabilne ( $C_v = 14,37$  %), i kreću se u intervalu od 2.900 ha u 2002., do 4.500 ha u 2000. godini. U posmatranom periodu površine pod suncokretom pokazuju blagu tendenciju smanjivanja, po prosečnoj stopi od – 2,8 % godišnje (Tabela 2.7). Prosečan prinos suncokreta od 1,67 t/ha niži je od prosečnog prinosa u Vojvodini

(1,9 t/ha) čak za 12 %, što, u određenom stepenu, može biti posledica prevelike koncentracije ove proizvodnje. Prinos suncokreta pokazuje najveći nivo stabilnosti u poređenju sa drugim posmatranim usevima ( $C_v = 18,71\%$ ). Prinos se kretao u intervalu od 1,31 t/ha, 2000. do 2,15 t/ha 2004. godine i ima tendenciju blagog porasta, po stopi od 4,1 % godišnje. Prosečna godišnja proizvodnja suncokreta od 6.570 tona čini oko 2,2 % ukupne proizvodnje suncokreta u Vojvodini (300.000 tona). Proizvodnja suncokreta je veoma stabilna ( $C_v = 14,29\%$ ) i kretala se u intervalu od 5.600 t. u 2002. do 8.200 tona u 2004. godini. Ukupna proizvodnja suncokreta ima tendenciju veom blagog porasta ( $r = 1,23\%$ ).

Tabela 2.7: Kretanje proizvodnih parametara suncokreta u Opštini Senta u periodu 2000-2005. godina

Obeležje	2000-2005.				
	Prosek $\bar{X}$	Min.	Max.	Koef. varijacije $C_v$ (%)	Stopa promene $r$ (%)
Površina (ha)	3.940	2.944	4.495	14,37	- 2,77
Prinos (t/ha)	1,67	1,31	2,15	18,71	4,08
Proizvodnja (t)	6.570	5.643	8.166	14,29	1,23

U posmatranom periodu (2000-2005.) prinosi svih posmatranih useva beleže stope rasta, što je posledica niskih prinosa u početnoj (2000.) godini, zbog suše (Tabela 2.3). Takođe, velike godišnje varijacije prinosa i ukupne proizvodnje, naročito intenzivnih useva, posledica su ekstenzivne proizvodnje bez navodnjavanja.

**Soja** je malo zastupljena industrijska biljka u Opštini Senta. Gajila se na prosečno 100 hektara u posmatranom periodu, i uz prosečan prinos od 2,14 t/ha (na nivou vojvođanskog proseka – 2,2 t/ha) imala je godišnju proizvodnju od svega 216 tona. Međutim, soja je usev koji beleži najbeži rast u posmatranom periodu. Površine pod sojom rasle su po godišnjoj stopi od 40,11 % i povećane su sa 30 ha u 2000., na 162 ha u 2005. godini. Uz prosečnu stopu rasta prinosa od 8,61 %, ukupna proizvodnja soje povećala se sa 54 tone u 2000. godini na 441 tonu u 2005. godini, odnosno povećavala se po prosečnoj godišnjoj stopi od čak 52,20 % (Tabela 2.3).

**Industrijska paprika** je značajan usev za seljačka gazdinstva u Opštini Senta. Do 2003. godine bila je zastupljena na površinama od 200 – 300 hektara i ostvarivala prinose od 13-15 t/ha. Zbog prepolovljenog prinosa u 2003. godini (7 t/ha), u 2004. godini je potpuno izbačena iz structure setve, da bi se 2005. godine vratila na 156 ha uz solidan prinos od 12 t/ha. Proizvodnja industrijske paprike uglavnom se plasira «Alevi» u Novom Kneževcu. Proizvodnja industrijske paprike u posmatranom periodu smanjena je sa 4.500 tona u 2000. na 1.800 tona u 2005. godini (Tabela 2.3).

**Duvan** je takođe značajna industrijska biljka za Opštinu Senta. Na seljačkim gazdinstvima u periodu 2000 – 2002. godina gajio se na površinama od 150 – 170 hektara i ostvarivao prinos od 1 - 1,3 t/ha. U periodu 2003-2004.

godine duvan je potpuno eliminisan iz setvene strukture (zbog problema sa otkupom), da bi se 2005. godine vratio na 80 ha i ostvario rekordan prinos od 1,7 t/ha. Proizvodnja duvana koja se u periodu 2000 - 2002. godina kretala u intervalu 150 - 200 tona godišnje, u 2005. godini dostigla je nivo od oko 140 tona (Tabela 2.3). S obzirom na privatizaciju Fabrike za doradu duvana u Senti, i tradiciju u proizvodnji duvana, za očekivati je da će novi vlasnici (Japan tabako) više ulagati u svoju sirovinsku osnovu i da će se proizvodnja duvana u Opštini Senta značajno povećati u narednim godinama.

**Sirak metlaš** je još jedan specifičan ratarski proizvod u Opštini Senta. Slično kao i duvan, sirak metlaš je u periodu 2000-2002. godina bio zastupljen na površinama od 200 - 300 hektara i ostvarivao prinos od 1,7 - 2,1 t/ha. U periodu 2003-2004. potpuno je napušteno njegovo gajenje (zbog problema sa plasmanom), da bi se 2005. godine vratio na rekordnih 650 hektara i uz rekordnu proizvodnju od 1.170 tona (Tabela 2.3).

### 2.9.3. STOČARSKA PROIZVODNJA

Posmatrani period (2000-2005), po pitanju kretanja pokazatelja u **govedarstvu**, može se oceniti kao pozitivan (Tabela 2.8). Prosečan broj goveda iznosio je 4.494 grla godišnje i kretao se u intervalu od 3.613 u 2000. do 6.116 u 2004. godini, i rastao je po prosečnoj godišnjoj stopi od 9,12 %. Slične su tendencije i kod osnovnog stada goveda – krava i steonih junica. Njihov prosečan godišnji broj iznosio je 1.893 grla, rastao je po prosečnoj godišnjoj stopi od 10,16% i kretao se u intervalu od 1.482 u 2000. do 2.490 u 2004. godini.

Broj goveda u Opštini Senta učestvovao je sa 2,01 %, a broj krava i steonih junica sa 1,8 % u ukupnom broju goveda, odnosno krava i steonih junica u Vojvodini.

Tabela 2.8: *Kretanje stočnog fonda u Opštini Senta*

Kategorija	Godina						Prosek	Stopa promene %
	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.		
Goveda	3.613	3.471	3.592	4.571	6.116	5.601	4.494	9,12
Krave i steone junice	1.482	1.504	1.497	1.979	2.490	2.404	1.893	10,16
Svinje	42.719	38.778	34.292	35.566	28.186	26.882	34.404	-8,85
Krmače i sup.nazimice	5.612	4.893	5.006	4.942	4.146	4.124	4.787	-5,88
Ovce	3.212	3.089	2.865	3.277	3.939	4.366	3.458	6,33
Priplodne ovce	2.164	2.133	1.977	1.627	2.719	2.822	2.240	5,45
Živina	68.974	67.977	65.610	64.205	56.282	46.663	61.619	-7,52

Promene u proizvodnim pokazateljima u **svinjarstvu** nisu povoljne kao u govedarstvu (Tabela 2.8). Osnovno stado svinja (krmače i suprasne nazimice) smanjuje se po stopi od gotovo 6 % godišnje. Prosečan godišnji broj krmača i

suprasnih nazimica, koji je u posmatranom periodu prosečno iznosio 4.787 grla godišnje, smanjen je sa 5.612 u 2000. godini, na 4.124 u 2005. godini. Smanjenje osnovnog stada svinja odrazilo se negativno i na ukupan broj svinja. Ukupan broj svinja prosečno je iznosio 34.400 grla i smanjivao se po stopi od skoro 9 % godišnje. Broj svinja smanjen je u 2005. godini za oko 15.800 grla (37 %).

Ovo smanjenje osnovnog stada u svinjarstvu direktna je posledica napovoljnih cenovnih elemenata (izuzetno visoke cene kukuruza i izuzetno niske cene tovnih svinja) u 2003. godini. U 2004. godini ekonomski položaj svinjarstva je daleko povoljniji, tako da je ova proizvodnja opet ekonomski interesantna (do sledećeg ekstrema «ciklusa svinja», ukoliko se proizvođači ne organizuju, a država ne uredi tržišne odnose intervencijama iz robnih rezervi, uvozom, stimulacijom izvoza i drugim ekonomskim merama uređenja poljoprivredne proizvodnje i tržišta).

Broj svinja u Opštini Senta činio je 2,58 %, a broj krmača i suprasnih nazimica 2,62 % od ukupnog broja svinja, odnosno krmača i suprasnih nazimica u Vojvodini.

**Ovčarska proizvodnja** u Opštini Senta, za razliku od Vojvodine u celini, ima veliki ekonomski značaj za njenu poljoprivredu. Prosečan broj ovaca u posmatranom periodu (2000- 2005.) iznosio je 3.458, od čega su 2.240 bile priplodne ovce (Tabela 2.8). Broj ovaca rastao je po prosečnoj stopi od 9,8 % i naročito je povećan u poslednje dve godine, da bi u 2005. godini dostigao skoro 4.400 grla. Osnovni uzrok tome je povećanje osnovnog stada ovaca, za preko 1.000 priplodnih grla u 2004. godini. Broj priplodnih ovaca u Opštini Senta čini 1,96 % ukupnog broja u priplodnih ovaca u Vojvodini. Udeo ukupnog broja ovaca je sličan – 2,1 %.

**Živinarska proizvodnja** u Opštini Senta u posmatranom periodu ne pokazuje pozitivna kretanja (Tabela 2.8). Prosečan broj živine iznosio je oko 61.600 komada. Broj živine pokazuje tendenciju konstantnog pada po prosečnoj godišnjoj stopi od –7,52 % godišnje. Broj živine smanjen je sa 69.000 u 2000. godini na 46.700 u 2005. godini. Prema broju živine, prosečno učešće Opštine Senta u Vojvodini iznosi manje od 1 %.

Jedan od osnovnih naturalnih pokazatelja intenzivnosti poljoprivredne proizvodnje je i stepen zastupljenosti, odnosno koncentracija stoke. Koncentracija stoke izražava se na sledeće načine:

- Broj goveda na 100 ha obradivih površina,
- Broj svinja na 100 ha oraničnih površina i
- Broj ovaca na 100 ha poljoprivredni površina.

Ovi pokazatelji za Opštinu Senta dati su u Tabeli 2.9.

Broj goveda na 100 hektara obradivih površina u Opštini Senta u proseku iznosi 18 grla i pokazuje tendenciju povećanja po prosečnoj godišnjoj stopi od oko 8 %. Koncentracija goveda u Vojvodini u posmatranom periodu stagnira. Koncentracija goveda u Opštini Senta, je za 38 % veća od prosečne koncentracije goveda u Vojvodini (13 goveda na 100 ha obradive površine).

Prosečan broj svinja na 100 ha oraničnih površina u posmatranom periodu u Opštini Senta bio je 139 i pokazivao je negativne tendencije po prosečnoj stopi

od 9,8% godišnje. Stepen koncentracije svinjarske proizvodnje u Opštini Senta, i pored negativnih tendencija, veći je od proseka Vojvodine (84 svinje na 100 ha oranica) za 65 %.

I u ovčarstvu je značajno natprosečna koncentrisanost u odnosu na Vojvodinu. Prosečan broj ovaca na 100 ha poljoprivrednih površina iznosio je 13 grla, što je za 44 % više u odnosu na prosek Vojvodine (9 grla na 100 ha). U odnosu na 2000. godinu, u 2005. godini koncentracija ovaca povećana je sa 13 na 16 grla na 100 ha poljoprivrednih površina.

Tabela 2.9: *Kretanje koncentracije stočarske proizvodnje u Opštini Senta*

Kategorija	Godina						Prosek	Stopa promene %
	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.		
Broj goveda na 100 ha obradive površine	15	14	14	18	24	22	18	7,96
Broj svinja na 100 ha oranica	179	157	136	141	112	107	139	-9,78
Broj ovaca na 100 ha poljoprivredne površ.	13	12	11	12	15	16	13	4,24

Na osnovu navedenih pokazatelja, može se zaključiti da je stočarska proizvodnja u Opštini Senta daleko zastupljenija i razvijenija u odnosu na svoje neposredno okruženje – Vojvodinu u celini. Međutim, navedeni indikatori intenzivnosti poljoprivrede i koncentracije stočarstva znatno zaostaju za pokazateljima u EU, tako da ima još dosta prostora za dalji razvoj stočarske proizvodnje u Opštini Senta.

Na osnovu dobijenih kvantitativnih rezultata analize proizvodnih pokazatelja stočarske proizvodnje, mogu se izvući zaključci da još uvek nisu stvoreni pozitivni i stabilni uslovi za razvoj stočarstva. Donekle pozitivni efekti u govedarstvu, u proizvodnji mleka i povećanju osnovnog stada, uslovljeni su korektnim odnosima privatnih mlekara prema proizvođačima mleka i premiranjem ove proizvodnje od strane države. U ostalim granama stočarstva toga nema, niti su proizvođači dobro organizovani, tako da ni ne iznenađuju nepovoljni i nestabilni proizvodni rezultati.

Relativno povoljni kreditni uslovi za razvoj stočarstva neće ni u budućnosti dati pozitivne proizvodne efekte, ukoliko država drugim, ekonomskim instrumentima ne utiče na regulaciju i zaštitu tržišta od nelojalne konkurencije iz inostranstva, i ako i dalje ostanu neuređeni odnosi između primarnih proizvođača i prerađivača, za šta je neophodno interesno udruživanje primarnih proizvođača.

#### **2.9.4. POLJOPRIVREDNO STANOVNIŠTVO**

Prema popisu stanovništva iz 2002. godine u Opštini Senta ima 4.104 poljoprivredna stanovnika, što čini 15,5 % ukupnog broja stanovnika Opštine Senta, odnosno 1,91 % ukupnog poljoprivrednog stanovništva u Vojvodini (Tabela 2.10). U odnosu na popis stanovništva iz 1991. godine, broj



Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

poljoprivrednog stanovništva smanjen je za 22,62 %, odnosno za 1.200 stanovnika. Prosečan godišnji pad poljoprivrednog stanovništva u periodu od 1991. do 2002. godine iznosio je -2,3 %. Smanjeno je i učešće poljoprivrednog stanovništva u ukupnom stanovništvu sa 18,6 na 15,5%.

Broj aktivnog poljoprivrednog stanovništva u periodu između dva popisa smanjen je za 499 stanovnika (16,8%) i po popisu iz 2002. godine iznosi 2.478. I pored toga, udeo aktivnog poljoprivrednog stanovništva u ukupnom aktivnom stanovništvu Opštine Senta je povećan u periodu između dva popisa stanovništva, sa 22,9% na 25,9%, što znači da se broj nepoljoprivrednog aktivnog stanovništva proporcionalno više smanjio od poljoprivrednog.

Značajniji je pad izdržavanog poljoprivrednog stanovništva, koji je iznosio čak 30%, tako da taj broj sada iznosi 1.626 stanovnika. Na taj način značajno je povećano učešće aktivnog u ukupnom poljoprivrednom stanovništvu (sa 56,1 % u 1991. na 60,4 % u 2002.godini), odnosno na jednog aktivnog poljoprivrednog stanovnika dolazi u proseku 0,7 izdržavanih lica.

Na jednog poljoprivrednog stanovnika u Opštini Senta u proseku dolazi nešto preko 5 hektara poljoprivrednih površina, odnosno na jednog aktivnog poljoprivrednog stanovnika u proseku dolazi 8,4 hektara poljoprivrednih površina.

Prema popisu stanovništva iz 2002. godine u Opštini Senta, od 9.966 poljoprivrednih domaćinstava, evidentirano je 3.164 poljoprivrednih gazdinstava, koja su raspolagala sa oko 11.000 hektara poljoprivrednog zemljišta. Ova površina je znatno manja od ukupne poljoprivredne površine seljačkih gazdinstava u Opštini (oko 20.700 hektara), što ukazuje na činjenicu da gotovo 50% zemljišnih kapaciteta u poljoprivredi koriste poljoprivredna domaćinstva, koja dohodak, ili pretežni dohodak, ostvaruju van poljoprivrede (mešovita gazdinstva).

Tabela 2.10: Poljoprivredno stanovništvo Opštine Senta i u AP Vojvodini po popisima iz 1991 i 2002. godine

Kategorija	1991.			2002.			Promena (%)	
	Senta	Vojvo.	%	Senta	Vojvo.	%	Senta	Vojvo.
Poljoprivredno	5.304	269.438	1,97	4.104	215.147	1,91	-22,62	-20,15
Aktivno	2.977	149.583	1,99	2.478	125.506	1,97	-16,76	-16,10
Izdržavano	2.327	119.885	1,94	1.626	89.641	1,81	-30,12	-25,23
Udeo aktivnog u poljoprivred.	56,1	55,5	101	60,4	58,3	104	3,92	5,05
Udeo aktivnog u ukupnom aktivnom	22,9	17,2	133	25,9	13,7	189	13,10	-20,35
Udeo poljoprivre. u ukupnom	18,6	13,7	136	15,5	8,6	180	-16,67	-37,23

Najveći broj poljoprivrednih gazdinstava, njih 2.415, raspolaže posedom manjim od 5 hektara, 463 gazdinstva inaju posed od 5,01 do 10 hektara, 248 gazdinstava ima posed između 10,1 i 20 hektara, a samo 58 gazdinstava ima posed iznad 20 hektara.

## 2.10. KARAKTERISTIKE SAOBRAĆAJA

### 2.10.1. DRUMSKI SAOBRAĆAJ

Danas najznačajniji saobraćaj u regionu odvija se putevima, pa je stoga važno poznavati osnove stanja puteva u Senti na opštinskom i regionalnom nivou. Kada je reč o dužini i kvalitetu puteva u senčanskoj opštini, polazeći od statistički obrađenih podataka za 2003. godinu, stanje je prikazano na sledećoj tabeli:

Tabela 2.11: Dužina puteva u opštini Senta (km)

Ukupno	Savremeni kolovoz	Magistralni		Regionalni		Lokalni	
		svoga	savremeni kolovoz	svoga	savremeni kolovoz	svoga	savremeni kolovoz
66	66	9	9	32	32	25	25

Ako se izvode kvantitativni zaključci, tada se može reći da je dužina puteva u senčanskoj opštini u proseku, bilo da se stavljaju u omer površina ili broj stanovnika, nešto kraća u odnosu na onu na nivou Vojvodine, kada se radi o ukupnoj dužini puteva, kao i dužini magistralnih ili regionalnih puteva. Jedino je senčanska opština u prednosti kada je reč o lokalnim putevima. To može da uputi na činjenicu da je osnovna mreža puteva bila dobro postavljena, ali da nije dovoljno ulagano u to da njen veći deo dobije viši rang odnosno unapredi kvalitet. Kao kvalitativni zaključci mogu se izvesti sledeće činjenice: Bez obzira što u odnosu na svoju veličinu i broj stanovnika u opštini Sente dužina puteva može smatrati zadovoljavajućom, to se ne može reći za kvalitet, jer nema autoputa, ako se takvim ne oceni poluatoput, koji sa par kilometara prolazi zapadno od senčanske opštine; lokalni putevi su u lošem stanju; magistralni saobraćaj prolazi kroz centar grada; nisu rešeni prelazi preko železničke pruge, itd.

Magistralni putevi imaju dužinu od 9 km, regionalni 32 km, a lokalni putevi u dužini od 25 km. Sve kategorije puteva poseduju savremeni kolovoz.

Opština Senta ima relativno povoljan položaj u odnosu na važnije komunikacije. Kroz opštinu prolazi regionalni put meridijanskog pravca Novi Sad - Senta - Segedin (broj 146 i 160) i regionalni put koji od zapada povezuje Sentu sa Bačkom Topolom, a prema istoku se nastavlja ka Čoki i Kikindi (broj 140). Ovim putnim pravcem Senta se na 38 km spaja sa međunarodnim putem E-75. Ovaj put, povezuje više gradskih centara različitih nivoa i ostalih naselja, severnog Banata, srednje i severne Bačke i Podunavlja. Njegov značaj će porasti sa uključivanjem Rumunije u Evropsku Uniju, čime će opština Senta komunicirati sa dve evropske zemlje.

Novi Sad se u kontantu sa opštinom Senta nalazi posredstvom sklopa puteva koji povezuju Novi Sad sa Temerinom, Bečejom, Adom i Molom.

Tabela 2.12: *Magistralni i regionalni putevi na teritoriji Vojvodine koji su u neposrednoj ili posrednoj vezi sa opštinom Senta*

Redni broj	Broj puta	Opis puteva
<b>MAGISTRALNI PUTEVI</b>		
2.	M-3	Granica Hrvatske - most kod Bogojeva - Kula - Bečej - Novo Miloševo - Kikinda - granica prema Rumuniji
5.	M-24	Subotica - Senta - Čoka - Kikinda - Zrenjanin - Kovačica - Pančevo - Kovin - reka Dunav
6.	M-24/1	Ečka - veza sa M-24 - Perlez - Senta
<b>REGIONALNI PUTEVI</b>		
4.	R-112	Mađarska granica - Đala - Ruski Krstur – Novi Kneževac - R-111 - Čoka - M-24 - Crna Bara - R-123 - Granica Srbije i Crne Gore
5.	R-114	Novi Bečej (M-3) - Bašaid (M-24) - Nova Crnja (M-7)

Senta je nekada imala funkciju železničkog tranzitnog centra. Budući da je pored nje prolazila pruga koja je povezivala Segedin, Sentu, Bečej i Novi Sad. Pruga više ne funkcioniše na taj način već služi odvijanju saobraćaja između Subotice i Kikinde.

Prema tome, Senta u izvesnom smislu čini raskrnicu puteva, odnosno nalazi se na refrakcijskoj tački, budući da je u kontaktu drumske saobraćajnice i plovnog rečnog toka (Tisa). Međutim, Koridor 10 kao deo istočnog mediteranskog turističkog pravca nalazi se zapadno od Sente i granice opštine, i sa njim je povezana regionalnim putem dužine 38 km. Prema tome, grad, ako bi dobio izraženije turističke atraktivne crte mogao bi s obzirom na udaljenost međunarodnog puta činiti spoljni deo tranzitne kontraktivne zone.

Na teritoriji opštine Senta postoji putna mreža dužine preko 197 km. Kroz teritoriju opštine Senta prolazi državni put prvog reda broj 24 (magistralni put M-24) u dužini od 7.559 m, koji je u dobrom stanju. Kroz teritoriju opštine Senta prolaze regionalni putevi R-119, R-119,1 i R-122 i državni putevi drugog reda:

- državni put broj 119 predstavlja vezu sa putem E-75 i kroz teritorije opštine prolazi u dužini od 22.008 m. Kolovoz je u lošem stanju. U 2006. godini presvlačeno je 2,4 km, ali treba još obnoviti noseći i habajući sloj u dužini od 10 km.

- državni put broj 119,1 kroz opštinu prolazi u dužini od 2.232 m. Kolovoz je u dobrom stanju.

- državni put broj 122 – ovaj put kroz opštinu prolazi u dužini od 9.192 m. Kolovoz je u lošem stanju i potrebno je obnoviti noseći i habajući sloj.

U Tabelama 2.13 i 2.14 dat je pregled putnih mreža i pravaca i njihove karakteristike i trenutno stanje u kome se nalaze.

Tabela 2.13 : Pregled putnih mreža i pravaca i njihove karakteristike

Naselje	Dužina putne mreže	Vrsta putne podloge		Stanje kolovoza
Senta	85 km	Tvrda podloga	46 km	10 km je u lošem stanju 5,4 km je u veoma lošem stanju
		Šljukasta i zemljana	ostalo	
Bogaraš	3,7 km	Tvrda podloga	2,8 km	0,8 km u lošem stanju
		Šljukasta i zemljana	ostalo	
Kevi	6,5 km	Tvrda podloga	3,3 km	2,75 km je u lošem stanju
		Šljukasta i zemljana	ostalo	
Tornjoš	3,7 km	Tvrda podloga	3,5 km	0,3 km je u lošem stanju
		Šljukasta i zemljana	Ostalo	

Tabela 2.14 : Pregled putnih mreža i pravaca i njihove karakteristike

Put	Dužina puta	Stanje puta
Lokalni put prema Kevi	7,6 km	Loše (1,5 km veoma loše stanje)
Priključni put od regionalnog puta do železničke stanice Bogaraš	3 km	Dobro
Put prema crpnoj stanici DTD	0,8 km	Loše
Put od crpne stanice do Halas čarde	1,7 km	Veoma loše stanje
Tornjoški put	3 km	Loše
Nadrljanski put	3 km	Veoma loše stanje
Put za adahatar	8,9 km	Loše stanje

Tranzitni saobraćaj kroz naselje Senta prolazi ulicama Arpadova, Novi šor, JNA, Novosadski put, Tornjoški put, Dr Jovan Cvijić, General Janka Vukotića, Subotički put. Ovi putevi su veoma opterećeni. Pored toga problem je da državni put I reda broj 24 prelazi preko pruge u nivou, što otežava brži tranzitni saobraćaj. Izgradnjom obilaznice na severnoj strani naselja i nadvožnjaka kod Žitoprometa tranzitni saobraćaj bi se ubrzao na putnom pravcu Beograd – Zrenjanin – Kikinda – Senta – Subotica. Za ovu obilaznicu postoji Glavni projekat iz 1991. godine. Izgradnjom obilaznice na zapadnoj strani naselja povećavao bi se bezbednost saobraćaja (naročito biciklista i pešaka) u ulicama kojima se sad odvija tranzitni saobraćaj (Novi šor, JNA, Novosadski put, Tornjoški put, Dr Jovan Cvijić, General Janka Vukotića).

Na teritoriji opštine Senta je registrovano jedno preduzeće za prevoz putnika "Severtrans" d.o.o. Preduzeće ima 17 autobusa (15 većih i 2 manja).

Redovne linije imaju prema Segedinu (međunarodna), Aranđelovcu, Beogradu, Novom Sadu, Bečeju, Bačkoj Topoli, Kanjiži, Novom Kneževcu i Čoki.

Jedinu prigradsku liniju Senta – Gornji Breg – Bogaraš – Kevi – Tornjoš obavlja preduzeće "Severtrans".

Planira se otvaranje jedne gradske linije još ove godine (oktobar 2006. godine).

Na teritoriji opštine Senta je registrovano 34 privatnih prevoznika koji obavljaju prevoz robe kamionima i tegljačima sa poluprikolicom. Ne postoje tačni podaci o broju vozila, koje prevoznici poseduju.

Na teritoriji opštine Senta su registrovana tri taksi vozila, koji obavljaju prevoz putnika. Oni su članovi Udruženja građana "Vojvođanski taksi" iz Subotice.

Veliki problem predstavlja parkiranje vozila u užem centru naselja Senta. Treba formirati nova parking mesta za putnička vozila (100 mesta) u blizini centra naselja.

U opštini Senta nije rešeno ni parkiranje teretnih vozila. Najveći problem je u sezoni žetve šećerne repe, kada se dovozi repa u fabriku za preradu u Senti. Parkiranje teretnih vozila trebalo bi rešiti u industrijskoj zoni ili u blizini industrijske zone.

## **2.10.2. ŽELEZNIČKI SAOBRAĆAJ**

Na teritoriji opštine Senta nalaze se pruge:

1. regionalna pruga Subotica - Senta - Čoka
2. lokalne pruge Senta - Ada - Bečej (nije u funkciji, tako da se koristi povremeno)
3. lokalna pruga Senta - Kanjiža (pruga nije duže vreme u upotrebi)

Tehničko stanje pruga ima sledeće karakteristike:

1. Regionalna pruga: Subotica - Senta - Čoka - Novo Miloševo ima dužinu od 84 kilometara s tim što je osovinski pritisak na deonici Novo Miloševo - Senta 20 tona, a na deonici Senta - Subotica 16 tona. Ovi osovinski pritisci su nedovoljni i potrebna je rekonstrukcija pruge. Takođe je poželjno da se osovinski pritisak poveća na standard od 22,5 tone.

2. Lokalna pruga: Senta - Ada - Bečej, koja nije u funkciji, ima osovinski pritisak od 12 i 16 tona i može se rekonstruisati sa kolosečnim repariranim materijalom sa drugih pruga.

3. Lokalna pruga: Senta - Kanjiža nije duže vreme u upotrebi i potrebno je uraditi posebnu studiju za njenu mogućnu revitalizaciju.

U svom Poslovnom i Strateškom planu JP Železnice Srbije za period 2007. – 2012. predviđena je rekonstrukcija pruge Subotica - Senta. Izvori sredstava za rekonstrukciju definišaće se naknadno. S druge strane, lokalne pruge Senta - Kanjiža i Senta - Ada - Bečej nisu predviđene za rekonstrukciju.

## **2.10.3. VODENE SAOBRAĆAJNICE - TISA**

Reka Tisa je ukupne dužine 966 km. Svojim tokom prolazi Ukrajinu, Slovačku, Mađarsku i Srbiju i uliva se u reku Dunav na 1.214 km.

Od svoje ukupne dužine, plovna je u dužini od 650 km. Sa sistemom kanala Dunav- Tisa- Dunav, čini ozbiljan potencijal u vodnom saobraćaju Vojvodine, te je u mogućnosti da usmeravanjem roba na vodni saobraćaj obrađuje veoma ozbiljne količine robe, kako u izvozu, tako i u uvozu, uvažavajući da je ovo pretežno poljoprivredni kraj.

Na svom plovnom toku, a radi poboljšanja plovidbenih uslova izgrađeno je tri prevodnice i to: TISALEK u km 518, KIŠKERE u km 403 i NOVI BEČEJ u km 63.

## Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

Prevodnice su minimalnih dimenzija 84x12 m i dubina praga 3,00 m, koje omogućavaju prevođenje plovnih objekata datih dimenzija i nosivosti do 1.800 tona.

Od ušće reke Tise u Dunav do Tokaja (km 544) i režim plovbe je regulisan Sporazumom između Mađarske i Jugoslavije 1955. godine, a uzvodno od Tokaja se tretira kao unutrašnji plovni put Mađarske.

Ovim sporazumom reka Tisa dobila je međudržavni status, koju pod jednakim uslovima koriste Mađarska s našom zastavom, s tim da mađarska zastava ne plaća prevođenje na brani Novi Bečej.

Na teritoriji naše države, reka je označena i regulisana i prostire se se po desnoj obali u dužini od 160 km, a po levoj u dužini od 164 m.

Pritoka Tise kod Tokaja u Mađarskoj je reka Bodrog, koja je međudržavna između Slovačke i Mađarske, može da primi ozbiljne količine robe iz Košica za Bliski Istok. Do međunarodnog pristaništa u Senti plove i obrađuju se plovni objekti do 1.800 tona nosivosti, do Tokaja od 800 tona, do Kiškerea do 1.200 tona i do Segedina 1.800 tona.

Reka Tisa je prosečno godišnje plovna u sadašnjim uslovima oko 250 dana godišnje, s tim što je zbog neobeležavanja reke van naših granica dozvoljena plovidba samo po danu.

Kako reka Tisa prolazi kroz četiri države, samim tim se i nameće potreba da se ovaj put koristi kao međunarodni plovni put, posebno iz ugla - vizije transportnog sistema, uljučujući se na koridor VII, a u sferi multimodalnog transporta i koridor X. Sa oba ova koridora, postoji saobraćajna veza i opravdanje za uljučivanjem u isti.

Na 121 km desne obale reke Tise je izgrađeno i opremljeno rečno međunarodno pristanište, koje ovaj status poseduje od 1984. godine. Ono je osposobljeno za pretovar svih vrsta generalnog tereta uključujući i kontenerski terminal, terminal građevinskog materijala i tečnih goriva, zatvorenim i otvorenim carinskim i javnim skladištima, dva istovarno - utovarna mesta za manipulaciju sa plovnim objektima, železničke i drumske saobraćajnice kao i potrebnu opremu i kadrove.

Svi navedeni pokazatelji se koriste sa smanjenim kapacitetom u većini slučajeva zbog ambijenta zakonske regulative, jer se kao potencijalni prevoznici u rečnom prevozu, pojavljuju uglavnom navedene zastave, koje se uglavnom ponašaju monopolski sa aspekta cena prevoza, jer nema konkurencije.

Postoji mogućnost i uplobljavanje i ostalih zastava, ali pod uslovom traženja saglasnosti Ministarstva za kapitalne investicije, gde se plaća taksa, kao i angažovanje gurača i tegljača domaće zastave, što čini dodatni trošak i nekonkurentnost prevoznika. Sa druge strane, ovakvi prevoznici izbegavaju reku Tisu, jer za vreme dovlačenje do Sente, manipulacija i ponovnog povratka njihovi objekti čekaju na ušću.

### 3. OPŠTI PODACI O K.O. BATKA

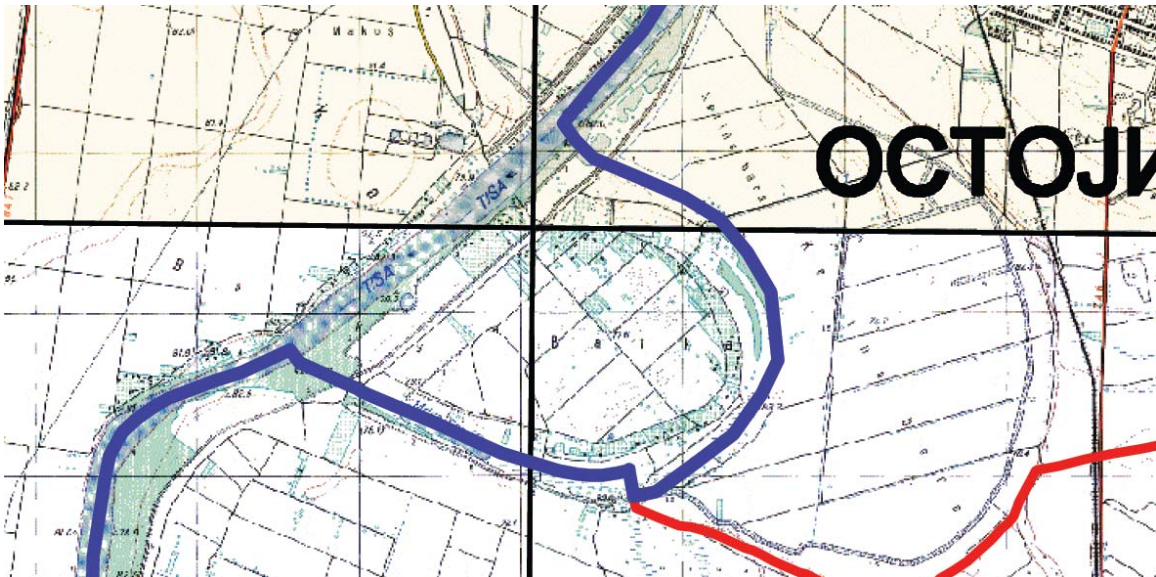
Batka je deo Opštine Senta koja je prema statističkim pokazateljima iz 2001 godine uvrštena u manje opštine Vojvodine.

Katastarska opština Batka, prema istim izvorima, raspolaže sveukupnom površinom od 332 ha 35 a 33 m<sup>2</sup>. Kada se to izrazi u relativnom odnosu imamo da katastarska opština Batka čini 1,13 % površine Opštine Senta Ova katastarska opština nije naseljeno mesto..

Katastarska opština Batka je udaljena od sedišta opštine oko 12 km i nalazi se u južnom delu opštine Senta. Katastarska opština Batka se graniči: sa K.O. Ostojićevo sa istočne strane, K.O. Padej sa južne i jugozapadne strane i rekam Tisom i K.O. Senta sa zapadne i severne strane.

Katastarska opština Batka, je po karakteru selo, pri čemu osnovu budućeg razvoja čini poljoprivreda.

Slika 3.1 : Pregledna karta komasacionog područja (na podlozi karte 1:25000)



Da bi se što je moguće bolje sagledalo stanje na komasacionom području, tj. u katastarskoj opštini Batka neophodno je sistematski obraditi podatke koji daju detaljne informacije o ovoj katastarskoj opštini. Ti podaci mogu se svrstati u:

- prirodne karakteristike
- hidrografske, hidrogeološke i hidrološke karakteristike
- pedološke karakteristike
- pregled poseda prema površini i vlasništvu
- poljoprivredna proizvodnja na komasacionom području
- stočarska proizvodnja
- brojno stanje i opremljenost poljoprivrednom mehanizacijom
- karakteristike saobraćaja
- zaštita prirodne sredine

### 3.1. PRIRODNE KARAKTERISTIKE

Komasaciono područje katastarske opštine Batka nalazi se na teritoriji opštine Senta sa ukupnom površinom 332 ha 35 a 33 m<sup>2</sup> pri čemu ne postoji građevinski rejon.

Kada je reč o reljefu komasacionog područja, on se može pogledati kroz prizmu mirnog reljefa sa svim svojim specifičnostima vezanim za uslove nastajanja i formiranja istog. Područje karakteriše ravničarski reljef niskog terena, koji je nastao kao posledica geološke, kao i pedološke istorije formiranja tla. Sa druge strane imamo pojavu mikrodepresija, koje za posledicu imaju pojavu i skupljanje vode u njima.

Osnovne prirodne karakteristike, kao što su: klima i geografski položaj su deskriptivno date u prethodnom poglavlju, dok će osobine pedo pokrivača, kao i karakteristike voda biti razmotrene u daljim poglavljima.

### 3.2. HIDROGRAFSKE, HIDROGEOLOŠKE I HIDROLOŠKE KARAKTERISTIKE

Kroz komasaciono područje ne prolazi ni jedan vodotok, koji bi mogao ugroziti poljoprivredne površine, svojim visokim nivom vode. Na ovom prostoru kao najveći vodotok svakako se može smatrati reka Tisa koja protiče sa severne i severo-zapadne strane komasacionog područja.

U komasacionom području ne postoji sistem kanala za odvodnjavanje i navodnjavanje.

Karakteristično je postojanje nasipa za odbranu od poplava u okviru komasacionog područja, koji zauzimaju površinu 18 ha 83 a 89 m<sup>2</sup>, od kojih je u privatnoj svojini 3 ha 55 a 40 m<sup>2</sup>, a u društvenoj svojini 15 ha 28 a 49 m<sup>2</sup>

Značajnu ulogu za komasaciono područje ima i obodni kanal koji ide uz nasip na granici sa katastarsim opštinama Padej i Ostojićevo (Slika 3.2).

Slika 3.2 : Hidrografska karta komasacionog područja



Teritoriju K.O. Batka karakteriše visok nivo podzemnih voda i često prisustvo vodoleža.



Regulisanjem režima podzemnih voda bi se izvršilo odvođenje viška vode i uopšte stvorili neophodni uslovi za pristupanje uređenju zemljišne teritorije komasacijom.

Indikativno je da u samom komasacionom području ne postoji odgovarajući sistem za odvodnjavanje površinskih voda, što za vreme intezivnih padavina uslovljava poplave.

O neophodnosti uređenja vodnog režima u komasaciji, ne bi trebalo posebno obrazloženje, prvenstveno zbog svetskih iskustava na ovim poslovima, koja su u poslednje vreme stigla i kod nas.

### 3.3. PEDOLOŠKE KARAKTERISTIKE

Na osnovu preliminarnih istraživanja i opservacija na komasacionom području atara K.O. Batka evidentirana su zemljišta (Slika 3.3):

- aluvijalno peskovito zemljište – nalazi se između reke Tise i nasipa uz reku Tisu
- aluvijalno zabareno zemljište – nalazi se uz obodni kanal koji ide uz granicu sa katastarskim opštinama Padej i Ostojićevo
- aluvijalno ilovasto zemljište – nalazi se u centralnom delu komasacionog područja

Aluvijalna zemljišta su pored reke i u depresijama i mrtvajama gde se povremeno zadržava voda. Nastala su akumulacijom peska i rečnog mulja, često su prošarana većim ili manjim flekama ritških zemljišta i slatina.

Slika 3.3 : Pedološka karta komasacionog područja

16	Cernozem karbonatni (micelarni) na lesnoj terasi Чернозем карбонатное, микеларное, на лесных террасах	47	Aluvijalno ilovasto zemljište Alluvial loamy soil Аллювиальные супесчаные почвы
20	Cernozem sa znacima oglejavanja u lesu Чернозем with signs of gley in loess	48	Aluvijalno glinovito zemljište Alluvial clayish soil Аллювиальные глинистые почвы
21	Cernozem beskarbonatni Чернозем limeless Черноземы бескарбонатные	49	Aluvijalno zabareno zemljište Alluvial swampy soil Аллювиальные заболоченные почвы
25	Cernozem solonočakasti Чернозем salinized Черноземы солончаковатые	53	Aluvijalno zemljište na ritškoj crnici Alluvial soil on hydromorphic Black soil Аллювиальные почвы на черных лугово-болотных почвах
26	Cernozem solonjecasti Чернозем alkalized Черноземы солончакатые	60	Livadaska crnica karbonatna na lesnoj terasi Chernozemlike calcareous Meadow soil on loess terraces Черноземно-луговые карбонатные почвы на лесных террасах
27	Cernozem na peskovitom lesu Чернозем on sandy loess Черноземы на супесчаном лесе	61	Livadaska crnica beskarbonatna Chernozemlike limeless Meadow soil Черноземно-луговые бескарбонатные почвы
46	Aluvijalno peskovito zemljište Alluvial sandy soil Аллювиальные песчаные почвы	62	Livadaska crnica ogajnjačena Chernozemlike Meadow bromized soil Черноземно-луговые почвы обурьявшие



### 3.4. PREGLED POSEDA PREMA POVRŠINI I VLASNIŠTVU

Ukupna površina K.O. Batka iznosi 332 ha 35 a 33 m<sup>2</sup> i izdeljena je na ukupno 696 parcela, (prosečna površina parcele je 0,48 ha). Batka nema građevinski reon (celokupna površina je u ataru).

U tabeli 3.1. dat je pregled broja parcela prema svojini.

Tabela 3.1 : *Pregled broja parcela prema svojini*

K.O.	Državna svojina	Privatna svojina	Društvena svojina	Ukupno parcela
Batka	18	589	89	696

Ukupan broj vlasnika parcela je 435, što znači da je prosečan broj parcela po jednom vlasniku 1,6.

Ukupan broj domaćinstava je 285, što znači da je prosečan broj parcela po jednom domaćinstvu 2,1. Ukupan broj privrednih i društvenih organizacija je

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

11, što znači da je prosečan broj parcela po jednoj organizaciji 9,7. Ukupan broj posedovnih listova je 296, što znači da je prosečan broj parcela po jednom posedovnom listu 2,4.

U tabeli 3.2 dat je pregled broja parcela po posedovnim listovima u privatnoj i društvenoj i državnoj svojini.

Tabela 3.2 : Pregled broja parcela po posedovnim listovima u privatnoj i društvenoj i državnoj svojini

K.O.	Privatna svojina			Ostala svojina			Ukupno		
	br. list.	br. parc.	prosek	br. list	br. parc.	prosek	br. list	br. parc.	prosek
Batka	285	589	2.1	11	107	9.7	296	696	2.4

Od ukupnog zemljišta u K.O. Batka površina u privatnoj svojini je 265 ha 13 a 60 m<sup>2</sup> ili 79,8 % , a u društvenoj i državnoj svojini 67 h 21 a 73 m<sup>2</sup> ili 20,2 %.

U tabeli 3.3 dat je pregled površina po katastarskim kulturama u privatnoj i društvenoj i državnoj svojini.

Tabela 3.3 : Pregled površina po katastarskim kulturama u privatnoj i društvenoj i državnoj svojini

Kultura	Privatna svojina			Ostala svojina			Ukupno		
	ha	a	m <sup>2</sup>	ha	a	m <sup>2</sup>	ha	a	m <sup>2</sup>
NJIVA	195	40	57	14	24	10	209	64	67
VOĆNJAK	5	13	34	0	29	9	5	42	43
VINOGRAD	49	94	83	3	89	56	53	84	39
PAŠNJAK	0	0	0	0	6	69	0	6	69
ŠUMA	0	0	0	19	33	68	19	33	68
POVRŠINSKE VODE	3	92	21	0	0	0	3	92	21
REKA	0	38	84	8	54	92	8	93	76
NEPLODNO	6	75	78	0	0	0	6	75	78
MOČVARA	0	0	0	0	4	53	0	4	53
PUT	0	2	63	5	11	46	5	14	9
NASIP	3	55	40	15	28	49	18	83	89
JARAK	0	0	0	0	39	21	0	39	21
Ukupno	265	13	60	67	21	73	332	35	33

U tabeli 3.4 dat je pregled površina po katastarskim klasama za kulturu njive u privatnoj i društvenoj i državnoj svojini.

Tabela 3.4 : Pregled površina po katastarskim klasama za kulturu njive u privatnoj i društvenoj i državnoj svojini

Kultura	Privatna svojina			Ostala svojina			Ukupno		
	ha	a	m <sup>2</sup>	ha	a	m <sup>2</sup>	ha	a	m <sup>2</sup>
NJIVA 1.klase	1	33	67	0	3	42	1	37	9
NJIVA 2.klase	56	21	5	0	81	60	57	2	65
NJIVA 3.klase	109	68	92	2	64	22	112	33	14
NJIVA 4.klase	24	32	56	10	13	88	34	46	44
NJIVA 5.klase	2	50	69	0	57	55	3	8	24
NJIVA 6.klase	1	33	68	0	3	43	1	37	11
Ukupno	195	40	57	14	24	10	209	64	67

U tabeli 3.5 dat je pregled površina poseda po domaćinstvu.

Tabela 3.5 : Pregled površina poseda po domaćinstvu

Površina	Broj domaćinstava					
	Privatna svojina		Ostala svojina		Ukupno	
	broj	%	broj	%	broj	%
do 1 ha	210	70.95	4	1.35	214	72.30
1-3 ha	65	21.96	0	0.00	65	21.96
3-5 ha	6	2.03	0	0.00	6	2.03
5-10 ha	3	1.01	4	1.35	7	2.36
> 10 ha	1	0.34	3	1.01	4	1.35
Ukupno	285	96.28	11	3.72	296	100.00

### 3.5. POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA NA KOMASACIONOM PODRUČJU

Na komasacionom području oranice su zastupljene sa oko 70 %, voćnjaci sa oko 20 % i ostala zemljišta sa oko 10 %. Na ovoj površini su predviđene da se gaje ratarske, povrtlarske i voćarske kulture. Korišćenje ovih površina uslovljeno je rasporedom i količinom padavina u presetvenom i vegetacionom periodu.

Poljoprivredna proizvodnja se odvija u otržanim uslovima. Usled neregulisanog vodno – vazdušnog režima zemljišta javlja se konstantno prevlaživanje zemljišta. Blago valoviti teren sa mikrodepresijama omogućava da u prolećnom periodu, nakon topljenja snega i jakih padavina podzemna voda dostigne svoj maksimalni nivo, a u depresijama izbije i na površinu zemljišta. Zadržavanje vode je dugotrajno, a za posledicu ima kašnjenje setve, uništavanje ozimih useva i smanjenje prinosa.

Zbog ovoga, a posmatrajući poljoprivrednu proizvodnju na uređenim površinama opštine Senta, možemo konstatovati da su prinosi gajenih kultura izuzetno niski i da je neophodno pristupiti uređenju zemljišta.

### 3.6. STOČARSKA PROIZVODNJA

Vrlo važna grana poljoprivredne proizvodnje je stočarstvo. Proizvodnja ljudske hrane i sirovina poboljšavaju stočarsku proizvodnju, ali s obzirom na porast troškova koji su u vezi sa proizvodnjom u stočarstvu i pogoršanih uslova privređivanja i nepovoljnih kreditnih uslova, problemi razvoja stočarske proizvodnje delimično će se prevazići izdvajanjem sredstava od pšenice i kukuruza, čime će se ublažiti teškoće kod investiranja.

Velike površine individualnog sektora su u funkciji krmnog bilja i kukuruza, a za potrebe stočarstva.

### 3.7. BROJNO STANJE I OPREMLJENOST POLJOPRIVREDNOM MEHANIZACIJOM

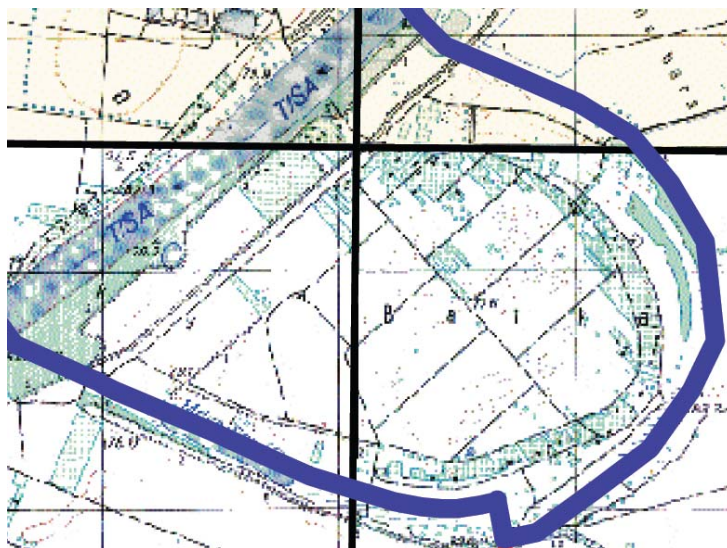
Obzirom na specifičan položaj K.O. Batka, većina vlasnika – korisnika zemljišta živi u susednim naseljima Ostojićevu i Padeju, pa se ne raspolaže sa validnim podacima o brojnom stanju i opremljenosti poljoprivrednom mehanizacijom.

Prema raspoloživim podacima ima dovoljno vučne i priključne mehanizacije, međutim većim delom je zastarela.

### 3.8. KARAKTERISTIKE SAOBRAĆAJA

Katarska opština Batka sa regionalnim puta Kikinda-Padej-Ostojićevo-Čoka-Senta povezana je lokalnim putem dužine oko 4 km . Veza sa opštinom se ostvaruje lokalnim i regionalnim putem i mostom preko reke Tise. Velika većina vlasnika-korisnika živi u Ostojićevu i Padeju, koji za pristupanje svojim parcelama koriste pomenute lokalni i regionalni put. Pristup komasacionom području sa senćanske strane moguć je i skelom preko reke Tise.

Slika 3.4 : Pregled nekategorisanih poljskih puteva u K.O. Batka



U okviru katastarske opštine postoje nekategorisani putevi koji su u funkciji ostvarivanja veza okolnih naselja sa sadržajima u ataru – sirovinskim zaleđem. Ovi putevi su uglavnom sa zemljanim kolovozom i moraju se u postupku komasacije prostorno urediti. Ukupna površina ovih puteva je 5 ha 14 a 09 m<sup>2</sup>, od čega je uprivatnoj svojini 2 a 63 m<sup>2</sup>, a u društvenoj svojini 5 ha 11 a 46 m<sup>2</sup>.

### **3.9. ZAŠTITA PRIRODNE SREDINE**

Iz razloga nepostojanja naselja u K.O. Batka može se konstatovati da je prirodna sredina dosta očuvana sa svojom florom, faunom i životinjskim svetom.

Za zaštitu prirodne sredine neophodno je ostvariti sledeće:

- svesti korišćenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe na minimum
- usloviti korišćenje zemljišta ulaganjem u održavanje njegove vrednosti
- zemljište, nepovoljno za ratarsku proizvodnju iskorišćavati u druge namene, ali vezane za poljoprivredu
- izvršiti melioraciju loših zemljišta
- zemljište zaštititi od destrukcije, erozije, kontaminacije i ostale degradacije
- povećati površine pod šumskim zasadima, kroz podizanje poljozaštitnih šumskih pojaseva ili stvaranjem šumskih oaza
- uticati na poboljšanje, pa i formiranje novih bioloških vrednosti i površina poljoprivrednog zemljišta
- pristupiti detaljnom pedološkom ispitivanju zemljišta.

Ovako formirana strategija očuvanja prirodne i životne sredine, daće rezultate, jer prirodni uslovi zemljišta i njegove okoline opredeljuju njegovo korišćenje.

## **4. CILJEVI UREĐENJA ZEMLJIŠNE TERITORIJE U POSTUPKU KOMASACIJE**

### **4.1. OSNOVNI CILJEVI KOMASACIJE**

Dugo godina, osnovni zadatak komasacije bio je ukрупnjavanje poseda u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje uz smanjenje troškova.

Vremenom, komasacija dobija sve kompleksniju formu i postaje nezaobilazan instrument prostornog razvoja.

Uvažavajući različite istorijske, ekonomske, poljoprivredne i socijalne uslove kod nas glavni zadaci komasacije su:

- eliminisanje rasparčanosti poseda;
- očuvanje zemljišta;
- određivanje optimalne veličine gazdinstva;
- razvoj poljoprivrede i šumarstva;
- zaštita prirodne sredine;
- prostorni razvoj.

#### **4.1.1. ELIMINISANJE RASPARČANOSTI POSEDA**

Rascepanost poseda je oduvek prepreka koja je stajala na putu razvoja poljoprivrede. Veličina i oblik parcela rascepanog gazdinstva često su takvi da ne dozvoljavaju racionalnu upotrebu savremene mehanizacije. Takođe, vrlo veliki je i gubitak vremena koje je potrebno da se mehanizacija prebaci s jedne parcele na drugu. Tako neuređen posed, ne može se racionalno obrađivati, pa se ne mogu dobiti prinosi koji bi se mogli dobiti da je posed uređen.

#### **4.1.2. OČUVANJE ZEMLJIŠTA**

Realizacija glavnog cilja komasacije, povećanje poljoprivredne proizvodnje, ne bi bila efikasna kada bi se bazirala samo na spajanju rasparčanih poseda. Komasaacija mora biti koordinirana sa nizom pratećih mera od kojih je najvažnija očuvanje zemljišta.

Pod očuvanjem zemljišta podrazumeva se:

- a) sprečavanje erozije tla, kultivisanje napuštenog zemljišta;
- b) menjanje namene zemljišta (recimo: pretvaranje poljoprivredno neplodnog zemljišta u šume i šuma u poljoprivredno zemljište).

#### **4.1.3. ODREĐIVANJE OPTIMALNE VELIČINE GAZDINSTVA**

Određivanje optimalne veličine gazdinstava je jedan od najvećih problema u postupku komasacije. Cilj kome treba stremiti je da veličina gazdinstva mora omogućiti najbolje i najefikasnije korišćenje svih poljoprivrednih resursa, zemljišta, kapitala i rada.

#### **4.1.4. RAZVOJ POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA**

Povećanje poljoprivredne proizvodnje se vrši i određivanjem optimalne veličine i položaja gazdinstva, tako da se mehanizacija najracionalnije koristi, a pogonski troškovi minimiziraju.

Za povećanje poljoprivredne proizvodnje jako je važno orijentisati parcelu tako da duža strana leži u "optimalnoj zoni" koji čini pravac sever-jug sa pravcem dominantnog vetra.

Integralnim uređenjem zemljišne teritorije šumarstvo dobija ekonomsko-zaštitnu funkciju.

Zaštitna funkcija je višestruka i ogleda se kroz :

- zaštitu zemljišta na nižim delovima reljefa
- zaštitu od erozije stalnih vodotoka
- zaštitu od poplava
- zaštitu poljoprivrednog zemljišta iza pojasa šuma od jakih udara vetrova
- zaštitu mikroklimata osetljivih ratarskih i voćarskih kultura i dr..

Ekonomski efekti ogledaju se kroz eksploataciju šuma, odnosno kao preduslov toga mora se obezbediti šumska osnova, sadnja odgovarajućim sortimentom, sprovođenje sanitarnih mera, planske seče itd..

#### **4.1.5. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE**

Poljoprivreda i zaštita životne sredine se više ne mogu odvojeno posmatrati. Velike investicije u zgrade i moćne mašine omogućile su da i poljoprivreda dramatično menja fizički oblik pejzaža. U svim zemljama Evrope postoji, manje ili više, zabrinutost zbog posledica promena koje je poljoprivreda izvršila na oblikovanje forme pejzaža. Drugim rečima, interesi poljoprivrede su se sukobili sa interesima životne sredine.

Jedan od najvažnijih ciljeva komasacije je zaštita životne sredine. To se postiže:

- izdvajanjem posebnih površina za zaštitu prirode;
- formiranjem mreže biotopa koja je značajna za divlji biljni i životinjski svet

Glavni instrument sprovođenja komasacije u oblasti zaštite životne sredine je definisanje ciljeva, standarda i postupaka, kroz nacionalne zakone kao i podzakonska akta.

Cilj donošenja jednog takvog zakona je da se rešavanje problema zaštite životne sredine, koji se uglavnom bazirao na buđenju ekološke svesti, izdigne na jedan viši nivo, pa makar kaznenim merama i merama prinude.

#### **4.1.6. PROSTORNI RAZVOJ**

Komasacija je zadnjih godina doživela značajnu transformaciju time što se otvorila prema prostornom planiranju i postala značajan instrument za njegovo sprovođenje, odnosno realizaciju prostornih planova na datom području.



To znači da komasacija mora biti prilagođena zahtevima prostornog plana (raznih nivoa) kako bi na najbolji način mogla da doprinese opštem razvoju datog područja. Da bi sve to izgledalo skladno, posebna pažnja se mora posvetiti razvoju i primeni modernih tehnologija za planiranje i realizaciju planiranih aktivnosti.

Kao osnovu za planiranje treba razviti geografske informacione sisteme koji služe za identifikaciju problema, planiranje, upravljanje, donošenje odluka i realizaciju tih odluka. Informacije se prikazuju u geometrijskom, kartografskom i opisnom obliku.

## **4.2. POSEBNI CILJEVI KOMASACIJE**

Osim osnovnih ciljeva komasacije značajni su i posebni ciljevi komasacije u koje spadaju:

- uređenje i obnova seoskih naselja
- formiranje mreže poljskih puteva
- regulacija vodnog režima
- usaglašavanje i ažuriranje katastra zemljišta i katastra nepokretnosti
- rešavanje imovinsko-pravnih odnosa
- uvećanje površina produktivnog zemljišta i zemljišta u društvenoj svojini
- stvaranje povoljnijih uslova za udruživanje zemljoradnika i povećanje produktivnosti rada
- zaštita poljoprivrednog zemljišta od uticaja štetnog dejstva vetra-podizanje poljozaštitnih šumskih pojaseva i zaštitnih šuma,
- zaštita poljoprivrednog zemljišta ugroženog erozijom i bujicama,
- stvaranje uslova za vraćanje zemljišta ranijim vlasnicima
- stvaranje uslova za efikasniju privatizaciju kapitala
- novi premer i katastar zemljišta (nepokretnosti).

### **4.2.1. UREĐENJE I OBNOVA SEOSKIH NASELJA**

Za uspešno organizovanje poljoprivredne proizvodnje pored uređenja neizgrađenog područja (radne zone) od velikog je značaja i uređenje poljoprivrednih naselja. Poznato je da su se mnoga naša sela razvijala stihijski, bez plana i osnovnih urbanističkih normi. Kao posledica toga stambene i ekonomske zgrade građene su na parcelama koje su nepravilnog oblika, nesrazmernih dimenzija, uzanih frontova i izlomljenih međnih linija. Dvorišta su po pravilu tesna i nedovoljno dugačka.

Pod pojmom poljoprivrednog naselja (sela) podrazumeva se izgrađeno naselje sa stanovnicima koji žive u njemu i sa zemljištem koje ti stanovnici obrađuju u kom cilju poseduju stoku i ostli potreban inventar za obradu zemlje i ishranu stoke. Područje poljoprivrednog naselja po pravilu se poklapa sa područjem katastarske opštine i ono se deli na dva dela: građevinski reon ili zona stanovanja (intravilan) i obradive površine koja se zove radna zona (ektravilan).

Poboljšanje životnih, stambenih i radnih uslova je jedan od ključnih zadataka politike razvoja seoskog područja.

Obnova podrazumeva, ne samo uređenje naselja, već i mere koncentrisane na razvoj vodoprivrede, ekologije, građevine, saobraćaja i zaštite kulturno-istorijskih spomenika. Sve te mere kombinovane sa izgradnjom krupnih objekata infrastrukture čine jednu jedinstvenu celinu čiji je krajnji cilj izjednačavanje uslova života u gradu i na selu, a pod tim podrazumevamo: svesno prihvatanje postojećih negativnosti kvaliteta seoskog života, davanjem prednosti pozitivnim kvalitetima.

Pod pojmom uređenje naselja ne smatra se samo restauracija i obnova istih već i kompletno raseljavanje i premeštaj. Snažan prodor mehanizacije u poljorivredu unapredio je prirodu rada na zemlji, smanjio broj manuelnih poslova, i oslobodio ruralno stanovništvo potrebe da hoda od mesta do mesta ili upotrebljava stočnu zapregu.

Zahvaljujući automobilu ili kamionu može se stići na mnogo veću udaljenost za mnogo kraće vreme.

#### **4.2.2. FORMIRANJE MREŽE POLJSKIH PUTEVA**

Na osnovu prikupljenih podataka o: načinu korišćenja zemljišta, veličini i obliku tabli, širini poljskih puteva, lokaciji zemljišta u društvenoj svojini, zemljištima za javnu upotrbu i drugih elemenata (plan vodoprivredne osnove, poljozaštitnih pojaseva, stalnih komunikacija) izrađuje se projekat nove putne mreže i prikazuje na preglednom planu.

Za određivanje rastojanja između puteva (širine tabli) veoma je važan podatak o strukturi poseda koji treba dodeliti u novo stanje, i zbog toga treba na osnovu podataka stanja pre komasacije napraviti specifikaciju po veličini-strukturi poseda odnosno površinama sa kojima su učesnici ušli u komasaciju. Širina table je u zavisnosti od terenskih prilika i gustine kanalske mreže. U ravničarskim terenima širina table se kreće od 200-500m što zavisi od napred navedenih elemenata, kao i od vrste culture i načina obrade.

Nova putna mreža se projektuje zavisno od ranga i namene saobraćajnica, željenog oblika novog poseda, najboljih pristupa posedima bez nanošenja šteta susednom posedu, kao i u zavisnosti od predviđene frekvencije i vrste saobraćaja koji će se obavljati na ovoj putnoj mreži

Mrežu poljskih puteva čine putevi izvan izgrađenih područja koji obezbeđuju lokalni pristup ( šire gledano : do pojedinih naselja i delova seoske teritorije, a uže gledano : do pojedinih potesa i parcela ) i služe da skupe saobraćaj i usmere ga ka putevima sa višim nivoom usluga.

Mreža poljskih puteva (minor rural road network, engl. – niža seoska putna mreža ili lowe traffic road network, engl. – putna mreža nižeg opterećenja; land lichestrassen und wege, nem. – seoski drumovi i putevi ) se karakteriše velikom raznovrsnošću korišćenja i korisnika.

Glavne karakteristike ovih puteva su:

- a) imaju jednu ili dve saobraćajne trake, zavisno od opterećenja,
- b) putevi sa jednom saobraćajnom trakom su povoljni kada je dnevno opterećenje malo ( na primer do 150 vozila ); ako je kolovoz širok 3-4m, potrebne u mimoilaznice,

c) putevi sa dve trake povoljni su za sve vrste saobraćaja; širina kolovoza je 5-6m, zavisno od toga za koju kategoriju vozila su namenjeni, uzimajući u obzir njihovu veličinu i nosivost,

d) minimalna širina bankina je 0,5m a preporučuje se 1,5m; širina veća od 1,5 m ( npr. 2 m ) osigurava veću sigurnost i olakšava mimoilaženje i preticanje,

e) tehnički normativi određuju se zavisno od :

-minimalno prihvatljivog nivoa usluga u slučaju umereno opterećenog puta,

-mogućnosti kretanja najtežih vozila, bez ikakvog pratećeg nivoa usluga, po najmanje opterećenim putevima, npr.manja je od 150 vozila na dan,

f) profili puta treba tako da su projektovani da omoguće slobodan manevar najtežih vozila.

#### **4.2.3. REGULACIJA VODNOG REŽIMA**

Pod regulacijom vodnog režima se podrazumeva:

- izgradnja sistema za odvodnjavanje
- izgradnja sistema za navodnjavanje zemljišta gde su padavine nedovoljne

Jedan od osnovnih faktora za postizanje ciljeva komasacije je pored ostalih, funkcionalna kanalska mreža. Poboljšanje osnovnih ekonomskih efekata u mnogome zavisi od pravilnog oblikovanja novih poseda i parcela koje treba obezbediti projektom kanalske i putne mreže.

Kanalska mreža je sastavljena od kanala koji imaju zadatak da primaju (skupljaju) vodu neposredno sa zemljišta i da je odvede u vodoprijemne kanale. Kanali koji se ulivaju neposredno u vodoprijemne kanale nazivaju se glavni kanali ili kanali prvog reda. U kanale prvog reda ulivaju se kanali drugog reda ili skupljači u ove kanale trećeg reda i td., sve dok se ne stigne do početnih kanala koji primaju vodu neposredno sa zemljišta i ovi kanali se zovu sisači.

Funkcionalnost kanalske mreže obezbeđuje se trasiranjem kanala po najnižem terenu u smeru pada terena. Prvo se projektuju kanali viših redova i to najnižim terenom kako bi se obezbedilo da se voda iz kanala nižih redova uliva u glavni kanal putem gravitacije. Najmanji relativni pad kod kanala za odvodnjavanje iznosi: za glavne kanale-kanale prvog reda 0.05%, kod drugog reda 0.1%, kod trećeg reda 0.2%, kod četvrtog reda 0.3%.

Sve trase hidrotehničkih objekata – kanali, cevovodi i sl. Treba uskladiti i projektovati tako da idu pored definisane putne mreže u postupku komasacije.

Sva rešenja treba uskladiti sa zahtevima područne vodoprivrene organizacije.

#### **4.2.4. USAGLAŠAVANJE I AŽURIRANJE KATASTRA ZEMLJIŠTA (KATASTRA NEPOKRETNOSTI)**

Izlaganjem važećih podataka katastra zemljišta (katastra nepokretnosti) i zemljišne knjige i prikupljanjem odgovarajućih isprava ( ugovori, ostavinska rešenja i dr.) postiže se usaglašavanje i ažuriranje stanja evidencije katastra zemljišta (katastra nepokretnosti).

#### **4.2.5. REŠAVANJE IMOVINSKO-PRAVNIH ODNOSA**

Među mnogim ciljevima veoma je značajan da se rešavaju i sređuju svi imovinsko-pravni odnosi među učesnicima komasacije. Neosporna je činjenica da se faktičko stanje na terenu u velikom procentu ne slaže sa stanjem koje se vodi u evidencijama katastra zemljišta i zemljišne knjige. Pomenute nesaglasnosti su nastale iz različitih uzroka kao što su: nenaviknutnost zemljišnih posednika da pravno regulišu promenjeno stanje u momentu nastajanja promena, nemogućnosti regulisanja usled ranije neraščišćenosti odnosa po osnovu nasleđivanja i dr., kao i raznih administrativnih zabrana. Ovim postupkom pravno se regulišu sve kupoprodaje, trampe, pokloni, nasleđa, arondacije i deobe, a takođe se konstatuju sve promene u načinu korišćenja zemljišta.

Navedeni poslovi sprovode se u fazi utvrđivanja faktičkog stanja neposredno na terenu u prisustvu komasacije. Ove poslove radile su komisije za komasaciju preko svojih radnih tela.

Ovako sređeno faktičko stanje u mnogome će olakšati i doprineti brzom i kvalitetnom ustrojavanju jedinstvene evidencije o nepokretnostima

#### **4.2.6. UVEĆANJE POVRŠINA PRODUKTIVNOG ZEMLJIŠTA I ZEMLJIŠTA U DRUŠTVENOJ SVOJINI**

Uz grupisanje vrlo značajan učinak izvršenih komasacija ogleda se i u povećanju površina zemljišta poljoprivrednih organizacija. Ovo povećanje zemljišta u društvenom vlasništvu postiže se kupovinom zemljišta od pojedinih učesnika u toku komasacije, otkrivanjem nezakonito prisvojenih površina društvenog zemljišta, otkrivanjem napuštenog zemljišta itd.

Pojedine poljoprivredne organizacije treba, u postupku komasacije, da kupuju sitne parcele zemljišta razbacane po celom području da bi iz komasacije dobijale grupisane uz već postojeći kompleks. Ovakav način kupovine ima velike prednosti nad ostalim postupcima, jer je ceo postupak jednostavniji, brži i racionalniji.

Drugi oblik povećanja zemljišta u društvenoj svojini su eliminacija koje su nastale do početka radova na komasaciji, kao i otkrivanje napuštenih površina koje poljoprivredne organizacije nisu obrađivale. Pokazalo se da se u postupku komasacije ovo rešava najefikasnije.

#### **4.2.7. STVARANJE POVOLJNIH USLOVA ZA UDRUŽIVANJE ZEMLJORADNIKA I POVEĆANJE PRODUKTIVNOSTI RADA**

Pored ukрупnjavanj poseda, komasacija omogućava najpovoljniji razmeštaj parcela-kompleksa društvene svojine, kooperanata, udruženih zemljoradnika kao i poseda staračkih domaćinstava.

Posedi kooperanata i udruženih zemljoradnika se po pravilu lociraju uz, ili u blizini kompleksa društvene svojine, što daje mogućnost planiranja zajedničke

proizvodnje, plodoređa i primene savremene tehnologije uz racionalno korišćenje mehanizacije.

Grupisanje poseda kroz postupak komasacije i njihovim pogodnim raspoređivanjem neosporno se povećava obostrani interes zemljoradnika i organizacija udruženog rada u oblasti poljoprivrede za udruživanje rada i sredstava koji se ogleda u :

- racionalnije korišćenje sredstava mehanizacije,
- specijalizaciji robne proizvodnje u većim količinama,
- mogućnost korišćenja zalivnih sistema,
- čvršćim povezivanjem kooperanata i udruženih zemljoradnika sa društvenim sektorom poljoprivrede, sa određenim pravima odlučivanja, planiranja, raspodele dohodka i dr.

Savremenom obradom i primenom agrotehničkih mera koje omogućava grupisan i uređen posed racionalnije se koristi poljoprivredno zemljište. Pored povećanja produktivnosti rada smanjuju se troškovi proizvodnje i povećavaju prinosi. Grupisanjem poseda kroz postupak komasacije povećava se uzajamni interes zemljoradnika i organizacija za udruživanje rada i sredstava. Pored toga omogućuje se efikasnije rešavanje problema staračkih zemljoradničkih domaćinstava.

#### **4.2.8. ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA OD UTICAJA ŠETNOG DEJSTVA VETRA - PODIZANJE POLJOZAŠTITNIH ŠUMSKIH POJASEVA I ZAŠTITNIH ŠUMA**

Eolska erozija se javlja svuda gde vetar raspolaže kinetičkom energijom većom od one koja je potrebna za otkidanje i prenos čestica zemlje različitih dimenzija.

Poznata je činjenica da je područje Vojvodine, još od najstarijih vremena ugroženo procesima eolske erozije.

Kao posledica izraženog šetnog dejstva eolske erozije nastaju direktne štete u poljoprivredi, vodoprivredi i saobraćaju, a indirektno i u mnogim drugim privrednim granama i delatnostima, pa čak i u zdravstvu.

Najvidnije su štete u poljoprivredi. Eolska erozija utiče na znatno smanjenje prinosa poljoprivrednih kultura i to na više načina. Mehaničko oštećenje spoljnih vitalnih organa biljaka nastaje kao rezultat "bombardovanja" čvrstim česticama zemlje. Odošenje semena nekih kultura je vrlo čest primer štete. Fiziološka oštećenja nastaju odošenjem najsitnijih frakcija koje su nosioci plodnosti, odošenjem unetih mineralnih lubriva, povećanom transpiracijom biljaka uz istovremeno smanjivanje vlage u zemljištu.

Kao krajnji rezultat kumulativnog dejstva dolazi do osetnog smanjivanja prinosa poljoprivrednih kultura, ili na drugi način povećanja troškova proizvodnje (ponovljena setva i sl.).

Zaštita od šetnih posledica eolske erozije nije samo naš problem, već je ispoljen u mnogim zemljama čak i u daleko oštrij formi nego kod nas.

Na osnovu iskustava pojedinih zemalja, može se izvući zaključak da su POLJOZAŠTITNI ŠUMSKI POJASEVI praktično jedino sredstvo kojim se na

siguran, trajan i efikasan način otklanjaju ili ograničavaju štetne posledice eolske erozije. Predmet razmatranja može biti samo u kojoj meri, na koji način i kakvim sredstvima se može obezbediti trajna zaštita od štetnog dejstva vetra, a da to bude ostvareno uz ekonomski opravdano uložena materijalna sredstva.

Pozitivno dejstvo poljozaštitnih šumskih pojaseva na povećanje prinosa žitarica i drugih kultura je poznato.

Na osnovu obimnih istraživanja u svetu, a naročito u Rusiji, može se reći da povećanje prinosa iznosi prosečno od 5-15% kod kišnih godina, a 20-30% kod sušnih godina.

#### **4.2.9. ZAŠTITA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA UGROŽENOG EROZIJOM I BUJICAMA**

Erozija zemljišta je proces u kome se dešava odvajanje čestica zemljišta, njihov transport i taloženje na drugom mestu. U procesu erozije odnosi se površinski sloj, koji je najbogatiji sa humusom i organskim materijama i na taj način direktno se smanjuje potencijalna produktivna sposobnost zemljišta.

Osim ugrožavanja produktivne sposobnosti zemljišta koje je izloženo eroziji, taloženjem erodiranog materijala zatrpavaju se i zagađuju vodotoci. Erodirani material zamućuje vodu čime se sprečava fotosinteza vodenih biljaka što izaziva pogoršanje životnih uslova u tom vodotoku. Mineralna đubriva i hemijski preparati koji se koriste pri poljoprivrednoj proizvodnji, se zajedno sa česticama zemljišta spiraju i talože u vodotocima. Oni mogu da izazovu hemijsko zagađenje voda. Takođe, spiranjem hranljivih materija sa zemljišta i njihovo odnošenje u vodotoke izaziva prisustvo velike količine hranljivih materija u vodotoku. Ovi eutrofnici uslovi izazivaju brzo razmnožavanje vodenog bilja, čime se menjaju uslovi i otežava opstanak riba i druge vodene faune.

Mere kojima se smanjuje ili sprečava erozija vodom mogu biti orijentisane u dva osnovna pravca:

- sprečavanje pojave vodenog toka, što znači odvođenje suvišne vode
- smanjivanje brzine vodenog toka

Mogu se koristiti sledeće agrotehničke mere:

- obrada po izohipsama (brazde su upravno na liniju najvećeg pada)
- promena plodoređa – zasniva se na izbacivanju kultura kod kojih je faktor zaštitne funkcije vegetacije bliži jedinici i uvođenje kultura sa nižom vrednošću faktora zaštitne funkcije vegetacije
- primena setve pojedinih kultura u pojasevima, odnosno naizmenična setva kultura sa manjim i većim koeficijentom zaštitne funkcije vegetacije
- pretvaranje oranica u travnate površine, što je krajnji slučaj agrotehničkih mera, kada prethodno navedene mere nisu efikasne ili se njihovom primenom znatno komplikuje obrada

Kada agrotehničke mere ne daju zadovoljavajuće rezultate ili kada se one ne mogu primeniti, onda se sprovode tehničke mere zaštite od erozije. U tehničke mere zaštite od erozije vodo spadaju:

- gradnja poprečnih i podužnih kanala za odvođenje suvišne vode. Poprečni kanali mogu biti sa malom kosinom bočnih strana (1 : 5 do 1 : 10) tako da

je moguć prelazak poljoprivredne mehanizacije preko njih, ili sa normalnim kosinama

- gradnja terasa, što je najskuplje rešenje i primenjuje se tamo gde prihvodi od gajenih kultura brzo povrate investirana sredstva, kao što su: vinogradi, voćnjaci i hmeljarnici.

U postupku uređenja zemljišne teritorije komasacijom, moguće je obezbediti sve uslove za primenu agrotehničkih i tehničkih mera:

- povoljnim rasporedom poljskih puteva i kanala za odvodnjavanje i navodnjavanje
- orijentacijom dužih strana parcela upravno na najveći pad
- odgovarajućom širinom i dužinom parcela u pravcu najvećeg pada, takvom da ne dolazi do pojave erozije u nedozvoljenom obimu

#### **4.2.10. STVARANJE USLOVA ZA VRAĆANJE ZEMLJIŠTA RANIJIM VLASNICIMA**

Jedan od ciljeva komasacije je i stvaranje uslova za vraćanje poljoprivrednog zemljišta ranijim vlasnicima. Kroz postupak komasacije stvaraju se pomenuti uslovi.

#### **4.2.11. STVARANJE USLOVA ZA EFIKASNIJU PRIVATIZACIJU KAPITALA**

Važan cilj komasacije je stvaranje uslova za efikasniju privatizaciju kapitala. Uz realizaciju ostalih ciljeva on se ogleda i kroz razdvajanje i grupisanje zemljišta u društvenom i državnom vlasništvu.

#### **4.2.12. NOVI PREMER I KATASTAR ZEMLJIŠTA ( NEPOKRETNOSTI )**

Uporedo sa izvršenjem radova na komasaciji, na komasacionom području vrše se geodetski radovi od opšteg značaja koji čine obnovu premera i katastra zemljišta.

Radovi na obnovi premera i katastra zemljišta izazvani komasacijom obuhvataju: utvrđivanje, obeležavanje i opis granica katastarskih opština, izradu spiska kuća, izradu azbučnog pregleda posednika, postavljanje geodetske osnove, aerofotogrametrijsko snimanje građevinskog područja naseljenog mesta i poljoprivrednog područja katastarske opštine koje nije obuhvaćeno komasacijom, snimanje vertikalne predstave terena i dešifraciju aerofotogrametrijskog premera, restituciju aerofotogrametrijskog premera, kartiranje visinske predstave, obradu planova, računanje površina zemljišta koja nije obuhvaćena komasacijom, katastarsko klasiranje zemljišta, izlaganje na javni uvid podataka premera i katastarsko klasiranje zemljišta, izradu katastarskog operata i reprodukciju novih planova.

Istovremeno obnova premera i katastra zemljišta vrši se pri sprovođenju komasacije zemljišta i na delovima katastarske opštine koji nisu uneti u komasacionu masu. Tako, u postupku komasacije vrši se obnova premera i katastra zemljišta za celu katastarsku opštinu i time se dobijaju novi planovi,

geodetski elaborate i katastarski operat. Izvršenjem ovih radova pored ostalog obezbeđuju se geodetske podloge za planiranje i uređenje prostora kao i za sve druge privredne i društvene potrebe.

U sklopu izvršenja poslova komasacije i premera zemljišta izvršeni su značajni radovi na oceni sposobnosti poljoprivrednog zemljišta preko tzv. procene zemljišta.

Zemljišta komasacionog područja razlikuju se po svom položaju, sastavu, plodnosti, kulturi i drugim svojstvima te je i njihova vrednost različita. Zadatak procene zemljišta je da se za svaku parcelu koja ulazi u komasaciono područje odredi i njena relativna vrednost. Način utvrđivanja vrednosti zemljištavrši se orjentacionom i detaljnom procenom. Na osnovu utvrđenih karakteristika zemljišta dobijaju se ugledna zemljišta i ustanovljava se broj procembenih razreda i njihov međusobni odnos. U postupku detaljne procene vrši se razvrstavanje pojedinih zemljišta komasacionih područja u odgovarajuće razrede koji su ustanovljeni orjentacionom procenom. Razgraničavanje i obeležavanje granica procembenih razreda kao i snimanje i registrovanje ovih granica vrši se na terenu.

#### **4.3. EFEKTI KOMASACIJE**

Prostorna organizacija i uređenje zemljišne teritorije – u cilju poboljšanja uslova za poljoprivrednu proizvodnju i realizacije elemenata prosrornih planova , izgradnje objekata infrastrukture, sprovođenja hidromelioracija, namene površina i uređenja poseda po sektoru vlasništva – jedne ili više katastarskih opština, potesa ili pojasno sa obe strane duž objekta, najuspešnije se može vršiti komasacijom.

Sa gledišta načina ispoljavanja i odražavanja prednosti i koristi od uređenja zemljišne teritorije i poseda putem komasacije, razlikujemo:

- neposredne efekte ( posebne ili pojedinačne ) ;
- posredne efekte ( opšte ili zajedničke ).

Najznačajniji neposredni efekti uređenja zemljišne teritorije komasacijom iskazani su preko sledećih obračunatih pokazatelja :

- smanjenja broja i povećanja veličine parcela na komasiranim površinama :
- povećanja površine pod putnom i kanalskom mrežom na komasiranom području.

Pri uređenju i planskoj organizaciji područja pojedinih katastarskih opština putem komasacije, pored zajedničkih – posrednih efekata ( koji se manje ili više odražavaju na sve posednike, kroz čitav niz prednosti koje daje komasacija ), prvo treba istaći neposredne prednosti i efekte, koje svaki vlasnik komasiranog poseda ( više ili manje ) ostvaruje ili koristi kroz :

- sagledavanje i analizu strukture veličine privatnog poseda i potrebe bolje grupisanosti malih poseda – u cilju racionalnije obrade :
- smanjenja broja i povećanje površine odvojenih mesta i parcela novog poseda privatnih gazdinstava :
- bolju grupisanost – smanjenje udaljenosti i veću zastupljenost poseda na jednom ili dva mesta, odnosno parcele :



## Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

- smanjenje gustine međa između parcela i površine pod njima na privatnim gazdinstvima ;
- povećanje površine i smanjenje odnosa strana novih parcela – pravilnog oblika i povoljne orijentacije.

U postupku komasacije redovno dolazi do znatnog povećanja površina poseda društvenog sektora. Ovo povećanje se postiže planiranjem i sprovođenjem različitih mera i akcija, koje se najlakše ostvaruju kroz postupak komasacije, kao što su:

- otkup zemljišta od individualnih učesnika. Ovaj otkup vrše predstavnici kombinata uz korišćenje kredita. Otkup se najčešće pre i za vreme sprovođenja komasacije,
- otkup viška površina iznad radničkog i zemljoradničkog maksimuma,
- ustupanjem dela zemljišta pojedinih vlasnika na ime troškova izvođenja komasacije,
- bezpovratno ustupanje površina pojedinih staračkih domaćinstava radi obezbeđenja penzije,
- odricanje nekih vlasnika, bez ili uz nadoknadu, od pojedinih –sitnih parcela,
- od bespravno korišćenih-uzurpiranih površina koje se otkriju u postupku obnove zemljišne knjige,
- ukidanje sa razoravanjem ili samo sužavanjem pojedinih postojećih širokih puteva,
- razastiranje deponija od iskopanih kanala i zatrpavanje pojedinih šanaca,
- krčenje živica na međama i njihovo razoravanje,
- znatnim smanjenjem broja , dužine i širine međa kroz postupak boljeg grupisanja parcela oba sektora,
- smanjenjem, raščišćavanjem i razoravanjem većeg broja spontano oformljenih dvorišta mašinskih stanica

Osnovni motiv za pokretanje same komasacije je da se maksimalno sakupe i zaokruže zemljišni posedi, koji uz odgovarajuće melioracije u širem smislu, novu putnu mrežu i druga rešenja za uređenje, i izgradnju, pružaju izvandrendne, sigurne uslove za dalji napredak područja.

U kompleksu agrarnih mera i zahvata, komasacija najuspešnije i najpotpunije obezbeđuje uslove za dalje ekonomično i rentabilno korišćenje raspoloživog zemljišnog fonda, čija je krajnja rezultanta odgovarajući razvoj poljoprivredne proizvodnje a u vezi stim i poljoprivrednih naselja.

Prilikom komasacije može se povoljno rešiti, bez štete po vlasnika imanja, i lociranje drugih objekata.

Izbor potrebnih prostora je tokom komasacije lako izvodljiv bez smetnji za parcelisanje a ne bez znatnijeg smanjenja raspoložive površine.

Na taj način komasacija je istovremeno i instrument za utvrđivanje poljoprivrednog gazdinstva i za uređenje zemljišta za ciljeve komunalnog opremanja. Otuda se slobodno može reći da komasacija predstavlja spoj geodetsko-tehničkih i imovinsko-pravnih radova i poslova.

Komasacija omogućava poljoprivredi eliminaciju “parazitskih” troškova iz troškova proizvodnje. Komasirano gazdinstvo troši manje energije, zahteva

manje radnog vremena, omogućava bolje prilagođavanje opreme, štedi seme i đubrivo itd. Više nego ikada do sada komasacija je uslovljena današnjicom u kojoj su faktori energija i cena od prevashodnog značaja.

Sprovođenjem komasacije dobija se nova osnova za pravljenje operativnih i perspektivnih planova u privredi, jer ona predstavlja jednu komponentu u nizu međusobno korelativno povezanih i uzročnih mera koje treba da usklađuju i prate njihovu primenu.

Baš zbog te kompleksnosti koja karakteriše komasaciju, je i neophodno kad razmišljamo o njoj, i pripremamo se za njeno izvođenje, da moramo imati na umu celo područje opštine sa svim specifičnostima i karakteristikama.

Parcijalna rešenja otežavaju i odugovlače put do potpunog uspeha i pravog cilja. Zaista bi bilo nemoguće u ovom trenutku iz niza razloga – fizički obim, kadrovska i tehnička opremljenost i td. Komasaaciju izvesti na celom području, no moramo pripreme izvršiti za celo područje, a sami tehničku stranu posla izvoditi onako kako to ova mera u svojoj realizaciji nameće i zahteva.

Za ostvarivanje ovih ciljeva potrebna je široka društveno-politička akcija i koordinirano pristupanje istoj od strane svih subjekata. U tom pogledu pred učesnike komasacije, zainteresovane organe, organizacije i zajednice u opštini, regione i Republici stoje veoma složeni zadaci. Za organizovanje i uspešno vođenje ove akcije neophodno je donošenje odgovarajućih programa aktivnosti na nivou opštine koji bi u sebi objedinjavali aktivnost učesnika komasacije.

#### **4.3.1. DRUŠTVENO-EKONOMSKI EFEKTI UREĐENJA ZEMLJIŠNE TERITORIJE KOMASACIJOM**

Društveno-ekonomska opravdanost integralnog uređenja i zaštite zemljišta može se posmatrati sa aspekta:

- prostornih uslova uređenja zemljišne teritorije
- funkcionalnih uslova uređenja i zaštite zemljišne teritorije
- organizacionih uslova uređenja i zaštite zemljišne teritorije, a sve u funkciji efekata integralnog uređenja zemljišne teritorije kroz finansijske pokazatelje.

Projektom komasacije i njegovom realizacijom obezbeđuje se ispunjenje navedenih uslova.

Na osnovu iskustvenih i statističkih pokazatelja uređenja zemljišne teritorije putem komasacije ( bez odvodnjavanja i navodnjavanja ) prinosi kultura se uvećavaju za oko 20 % , kao logička posledica uređenja i organizacije zemljišne teritorije.

Pod integralnim uređenjem zemljišne teritorije podrazumeva se i odvodnjavanje i navodnjavanje zemljišta, jer je to način zaštite zemljišta i ostvarivanja uslova za drugu žetvu, tj. proizvodnju i visokokumulativnih kultura.

Iz analize realizovanih projekta integralnog uređenja zemljišne teritorije, povećanje ukupnog obima poljoprivredne proizvodnje (samo za vodeće kulture), rezultat je pre svega:

- efikasnijeg korišćenja obradivih površina
- navodnjavanja poljoprivrednih kultura

- povećanja prinosa
- stabilnosti prinosa
- olakšane mehaničke obrade zemljišta
- zaštite poljoprivrednog zemljišta.

Uložena investiciona sredstva na integralnom uređenju i zaštiti zemljišta vraćaju se za period od deset godina, što pokazuje visoku ekonomsku efikasnost uložених investicionih sredstava.

Imajući u vidu navedene činjenice smatramo da zemljište i njegovu zaštitu možemo i trebamo sagledavati kroz integralno uređenje zemljišne teritorije

#### **4.4. PRETHODNA STUDIJA OPRAVDANOSTI IZVOĐENJA KOMASACIJE NA TERITORIJI KO BATKA**

Nakon uređenja zemljišta na području opštine Senta uočene su , pored naturalnih i ekonomske razlike u poljoprivrednoj proizvodnji u odnosu na stanje pre komasacije to se očekuje i nakon izvedene komasacije na području K.O. Batka.

Nakon uređenja zemljišnih površina očekuje se da će doći do značajnih promena u uslovima poljoprivredne proizvodnje. Ovo se pre svega odnosi na regulisanje vodno-vazdušnog režima na zemljištu i povećanju parcela, odnosno poseda. Na taj način stvaraju se izvanredni uslovi za jedinstvenu poljoprivrednu proizvodnju, gde će do maksimalnog izražaja doći potencijalne mogućnosti zemljišta i gajenih kultura.

U pogledu katastarskih kultura zemljišta nakon izvođenja komasacije neće doći do bitnih promena, iz prostog razloga što su na oko 70% ukupnih površina njive. Male su površine pod voćnjacima, vinogradima i šumama, i one ostaju u tzv. faktičkom stanju.

Društveno-ekonomski efekti koji se definišu kao pozitivni učinci ovog projekta (primarni, sekundarni i nemerljivi) na proces ukupnog društveno-ekonomskog razvoja katastarske opštine Batka i opštine Senta su:

##### **A. Izvršenjem radova na komasaciji:**

###### ***1. Povećanje prinosa na postojećim površinama usled:***

- dogradnja sistema za odvodnjavanje (obodni kanal) i odvođenje suvišnih voda, odnosno poboljšanja vodno-vazdušnog režima u zemljištu (prinosi okolnih parcela se povećavaju do 10%),
- bolje orijentacije parcela u odnosu na strane sveta (prinosi se povećavaju za 5 do 10%),
- smanjenja pojava erozije vetrom usled podizanja poljozaštitnih šumskih pojaseva (prinosi se povećavaju do 5%),

###### ***2. Povećanje prinosa usled povećanja obradivih poljoprivrednih površina zbog:***

- smanjenja broja, dužine i širine međa, razora i uvratina (prinosi se povećavaju do 2,5%),

- privođenja kulturi neobrađivih površina u obradive,

**3. Smanjenje troškova i gubitaka u poslovanju i povećanje produktivnosti rada usled:**

- smanjenja broja parcela, odnosno transportnih troškova (smanjenje prevoza po jednom hektaru posle komasacije je i do 40% od ukupnih pređenih kilometara), usled grupisanja poseda,
- mogućnosti nesmetane primene i racionalnog korišćenja savremenih mašina i novih agrotehničkih mera na većim parcelama i parcelama pravilnog oblika,
- smanjenja praznih hodova mašina i radnika na samoj parceli i smanjenje vremena obrade poseda,
- ušteda u semenu do 20% usled povećanja površina parcela.

Društvene koristi koje nastaju realizacijom projekta komasacije, koje se definišu kao pozitivni učinci na proces društveno-ekonomskog razvoja, mogu se svrstati u:

**1. Primarne ili direktne koristi**

- koje imaju potrošači roba ili usluga čiju proizvodnju omogućuje komasacija,
- veća nabavka i racionalna primena mehanizacije i smanjenje potreba za živom radnom snagom,

**2. Sekundarne ili indirektne koristi**

- izgradnja funkcionalne mreže nekategorisanih poljskih puteva, i plansko postavljanje položaja i broja budućih mostova i prelaza preko kanala,
- rekonstrukcija lokalnih puteva manjeg obima,
- realizacija eksproprijacionih pojaseva velikih infrastrukturnih objekata i obilaznice autoputa i shodna organizacija atara,
- izgradnja mreže poljozaštitnih šumskih pojaseva koji će značajno doprineti unapređenju životne sredine i pošumljenosti katastarske opštine Batka, a samim tim i opštine Senta.

**3. Nemerljive koristi, tj. one koje se ne razmenjuju na tržištu i teško ih je, ili nemoguće izraziti u novčanoj vrednosti**

- ostvarenje racionalne organizacije i korišćenja prostora,
- promena proizvodne strukture,
- brže tehnološko transformisanje i uvođenje kvalitativnih faktora razvoja i privređivanja,
- poboljšanje životne sredine podizanjem poljozaštitnih pojaseva i smanjenje stepena ugroženosti životne sredine, i dr..

**B. Obnovom premera i osnivanjem katastra nepokretnosti za KO Batka:**

**1. Formiraće se jedinstvena digitalna baza prostornih alfanumeričkih podataka katastra nepokretnosti,**

**2. Omogućiće se automatsko upravljanje katastarskim podacima čime će se obezbediti sledeće:**

- kontrola i praćenje dnevnih prijavi i promena na nepokretnostima;
- dnevna ažurnost baze podataka o nepokretnostima;
- izdavanje korisnicima alfanumeričkih i grafičkih podataka o nepokretnostima u digitalnom i analognom obliku u roku od nekoliko minuta po zahtevu, ako je zahtev iskazan u opštinskom katastru;
- izdavanje korisnicima alfanumeričkih i grafičkih podataka o nepokretnostima (sudovi, banke, organi uprave, organi lokalne samouprave, privredni subjekti i građani) u digitalnom obliku u trenutku, ako je zahtev iskazan preko Interneta, ili u roku od nekoliko minuta ako je zahtev iskazan na šalteru opštinskog katastra.

**3. Formiraće se digitalna baza prostornih i alfanumeričkih podataka za izradu i prezentaciju urbanističkih planova u digitalnom obliku**

- smanjuje se vreme za njihovu izradu za oko 30%, i
- omogućuje Internet prezentacija planova, odnosno izlaganje nacrtu planova na javni uvid,

**4. formiraće se baza podataka za potrebe uređenja, zaštite i korišćenja poljoprivrednog zemljišta (za kontrolu subvencija i kreditnih aranžmana, izradu katastra višegodišnjih zasada, registra poljoprivrednih gazdinstava i izradu informacionog sistema o poljoprivrednom zemljištu);**

**5. Obezbediće se direktna (on line) veza sa bazom podataka katastra nepokretnosti i katastra vodova (za potrebe obračuna vrednosti nepokretnosti i obračuna poreza na nepokretnosti i promet nepokretnosti i dr);**

**6. Povećaće se prodaja geodetskih podataka (a naročito digitalnih geodetskih planova) i ostvarenje veće dobiti od njihove prodaje za oko 45% u odnosu na period "bez" Programa. Podaci za KO Batka će biti dostupni u obliku savremenih nosilaca informacija (diskete, CD ili direktna isporuka podataka) čime će se obezbediti njihova kontrolisana upotreba i smanjiti cena tih podataka);**

**7. Smanjiće se troškovi dosadašnjeg rada Službe za katastar nepokretnosti za oko 30%, kada su u pitanju podaci za KO Batka.**

Društveno-ekonomski efekti koji se još mogu očekivati osnivanjem katastra nepokretnosti, odnosno realizacijom ovog programa su i:

- obezbeđenje i podrška trajnom razvoju Opštine (iz tog razloga i Opština mora da brine o pitanjima savremenih evidencija o nepokretnostima);
- podrška ekonomiji koja je već sada u procesu internacionalizacije. Katastarski sistem sadrži i publikuje kompletnu pravnu situaciju o nepokretnostima i vodovima čime će se smanjiti rizik od finansijskih gubitaka i povećati obim ulaganja.

## **5. GEODETSKA DOKUMENTACIJA I KATASTAR NEPOKRETNOSTI**

### **5.1. OPŠTI DEO**

Potreba uspostavljanja raznih pregleda i podataka o nepokretnostima postoji još u najranije doba razvoja ljudskog društva, upravo zbog toga što su i u to doba, a danas posebno, nepokretnosti ( zemljišta, objekti i zgrade ) i prava na njima bili i ostali osnova celokupne ljudske delatnosti i egzistencije.

Polazeći od zakonske i naglašene državne potrebe i interesa za celovitom, savremenom i ažurnom evidencijom svih nepokretnosti i prava na nepokretnostima, koja će se nakon uvođenja višestruko koristiti pri sticanju, prenosu, ograničenju ili ukidanju prava na nepokretnostima, bržem rešavanju imovinsko-pravnih odnosa, vođenju pravilne poreske politike, opsluživanje statističkim podacima u svrhu racionalnog planiranja bržeg razvoja, praćenju obima i granica ostvarivanja prava svojine u vlasništvu građana, neophodno je raspolagati verodostojnom geodetsko-katastarskom dokumentacijom.

### **5.2. POTREBA I ZNAČAJ USPOSTAVLJANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI**

Nepokretna imovina, odnosno nepokretnosti uvek su bile predmet od posebnog interesa države i društva uopšte, te je uspostavljanje određene evidencije o njima, postavljeno kao prioritetan zadatak. Prostorni podaci o nepokretnostima i podaci o pravu na nepokretnostima su u Republici Srbiji obezbeđivani na razne načine.

Obzirom na to da postojeća dokumentacija o nepokretnostima nije pružila dovoljno mogućnosti za rešavanje problema u oblasti privrednog razvoja zemlje, urbanizaciji prostora, kao i u sferi javnih i socijalnih službi, razvoja nauke i istraživanja zemljišnih potencijala, Srbija se suočila sa potrebom uspostavljanja jedne savremene evidencije o nepokretnostima, koja će istovremeno biti deo jednog opšteg informacionog sistema Republike.

Novom evidencijom želi se postići da se svi podaci o nepokretnostima:

- vode na jednom mestu
- da se upis vrši po službenoj dužnosti ( obavezan upis )
- da tu evidenciju void Republički geodetski zavod.

### **5.3. DRUŠTVENE POTREBE IZRADE, POSTOJANJA I ODRŽAVANJA GEODETSKE DOKUMENTACIJE**

Planski razvoj teritorijalnih jedinica od sela, gradova, pa do čitave države, zahteva što potpuniju i savremeniju dokumentaciju o prostoru.

Potpuno poznavanje prostora, u smislu sagledavanja svih bitnih karakteristika, moguće je samo kroz savremenu i jedinstvenu dokumentaciju, koja omogućava korišćenje podataka o nepokretnim elementima prostora na zemljinoj površini, ispod i iznad nje. Ovakve podatke moguće je obezbediti izvršavanjem geodetskih radova iz oblasti premera i katastra zemljišta, kao i

## Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

izradom ostalih katastara, kao što su: katastar zgrada, katastar vodova i podzemnih objekata, katastar vodenih površina, katastar vodograđevina, katastar šuma, katastar morskog dobra, itd., odnosno prikupljanjem osnovnih podataka za svaku teritorijalnu jedinicu prostora i uspostavljanje jedinstvene geodetske dokumentacije.

Međutim prikupljanje podataka o prostoru predstavlja kompleksnu društvenu aktivnost, u kojoj pored geodetske učestvuju i druge struke kao što su: poljoprivredna, hidrološka, geološka, šumarska, meteorološka, građevinska, ekonomska, arhitektonska, statistička itd..

U tabeli 4.1. dat je prikaz dokumentacije potrebne za planiranje i organizaciju prostora.

Tabela 4.1 : *Prikaz dokumentacije potrebne za planiranje i organizaciju prostora*

Redni broj	Dokumentacija potrebna za planiranje i organizaciju prostora
1.	Dokumentacija geofizičkih i drugih prirodnih karakteristika
1.1.	Geomorfološke karakteristike
1.2.	Osnovne geološke karakteristike
1.3.	Klimatske karakteristike
2.	Dokumentacija o prirodnom bogatstvu
2.1.	Mineralno bogatstvo njegove karakteristike
2.2.	Pedološke karakteristike
2.3.	Hidrološke karakteristike
2.4.	Hidrografske karakteristike
2.5.	Biološke karakteristike
3.	Dokumentacija o prirodnim lepotama, retkostima i spomenicima kulture
3.1.	Prirodne lepote i retkosti
3.2.	Spomenici culture
4.	Dokumentacija o prirodnim i neprirodnim karakteristikama
4.1.	Saobraćaj i njegove karakteristike
4.2.	Vodoprivreda i njene karakteristike
4.3.	Energetika i njene karakteristike
4.4.	Rudarstvo i njegove karakteristike
4.5.	Poljoprivreda i njene karakteristike
4.6.	Šumarstvo i njegove karakteristike
4.7.	Građevinarstvo i njegove karakteristike
4.8.	Trgovina i snabdevanje i njihove karakteristike
4.9.	Ugostiteljstvo i njegove karakteristike
4.10.	Turizam i njegove karakteristike
4.11.	Zanatstvo i njegove karakteristike
4.12.	Stambena i komunalna izgradnja
4.13.	Prosveta
4.14.	Zdravstvena i socijalna zaštita
4.15.	Kultura

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

Redni broj	Dokumentacija potrebna za planiranje i organizaciju prostora
4.16.	Fizička kultura
4.17.	Uprava i administracija
5.	Dokumentacija o karakteristikama stanovništva
5.1.	Prirodne karakteristike
5.2.	Ekonomske karakteristike
5.3.	Socijalne karakteristike
6.	Dokumentacija o životnoj sredini
6.1.	Zagađenost životne sredine
6.2.	Zaštita životne sredine

U tabeli 4.2. dat je prikaz geodetske i kartografske dokumentacije potrebne za planiranje i organizaciju prostora.

Tabela 4.2 : *Prikaz geodetske i kartografske dokumentacije potrebne za planiranje i organizaciju prostora*

Redni broj	Geodetska i kartografska dokumentacija potrebna za planiranje i organizaciju prostora
1.	Geodetska dokumentacija
1.1.	Spiskovi geodetskih tačaka i repera
1.2.	Topografski i geografski opisi
1.3.	Geodetska evidencija ( katastri )
1.3.1.	Katastar zemljišta
1.3.2.	Katastar vodova i podzemnih objekata
1.3.3.	Katastar vodnih površina
1.3.4.	Katastar vodograđevina
1.3.5.	Katastar šuma
1.3.6.	Katastar zgrada
1.3.7.	Katastar saobraćajnica
2	Kartografska dokumentacija
2.1.	Opšte geografske karte
2.1.1.	Geodetski planovi R=1:500, R=1:1000, R=1:2500, R=1:5000
2.1.2.	Osnovne državne karte R=1:5000, R=1:10000,
2.1.3.	Topografske karte R=1:25 000, R=1:50 000, R=1:100 000, R=1:200 000, R=1:300 000, R=1:500 000,
2.1.4.	Geografske karte R=1:1 000 000 i dalje
2.2.	Tematske karte
2.2.1.	Fizičko-geografske karte
2.2.1.1.	Opšte fizičko-geografske karte
2.2.2.	Geološke karte
2.2.2.1.	Stratigrafske karte
2.2.2.2.	Tektonske karte
2.2.2.3.	Litološke i petrološke karte



Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

Redni broj	Geodetska i kartografska dokumentacija potrebna za planiranje i organizaciju prostora
2.2.2.4.	Hidrogeološke karte
2.2.2.5.	Petrografske karte
2.2.2.6.	Karte korisnih metala
2.2.2.7.	Ostale geološke karte
2.2.3.	Geofizičke karte
2.2.3.1.	Seizmičke karte
2.2.3.2.	Karte zemljinog magnetizma
2.2.3.3.	Gravimetrijske karte
2.2.4.	Karte atmosferskih pojava
2.2.4.1.	Meteorološke karte
2.2.4.2.	Klimatske karte
2.2.4.3.	Karte raznih padavina
2.2.4.4.	Temperaturne karte
2.2.5.	Karte zemljišnih oblika
2.2.5.1.	Geomorfološke karte
2.2.5.2.	Vulkanske karte
2.2.6.	Hidrološke karte
2.2.6.1.	Karte okeana i mora
2.2.6.2.	Karte reka i jezera
2.2.7.	Pedološke i bonitetne karte
2.2.8.	Biogeografske karte
2.2.8.1.	Fitogeografske karte
2.2.8.2.	Zeogeografske karte
2.2.9.	Socijalno-ekonomske karte
2.2.9.1.	Opšte socijalno-ekonomske karte
2.2.9.2.	Karte naseljenosti
2.2.9.3.	Karte razmeštaja naseljenosti
2.2.9.4.	Karte sastava stanovništva
2.2.9.5.	Karte prirodnih kretanja (priraštaj, smrtnost, migracije itd.)
3.	Prirodne karte
3.1.	Karte prirodnih bogatstava
3.2.	Karte za šumarske potrebe
3.3.	Industrijske karte
4.	Karte kulturnih delatnosti
5.	Političko-administrativne karte
6.	Istorijske karte
7.	Saobraćajne karte
7.1.	Auto karte
7.2.	Železničke
7.3.	Vazduhoplovne
7.4.	Rečnog i pomorskog saobraćaja
8.	Turističke karte
8.1.	Turističke

Redni broj	Geodetska i kartografska dokumentacija potrebna za planiranje i organizaciju prostora
8.2.	Turističko-saobraćajne
9.	Karte o zagađenosti životne sredine
10.	Karte o zaštiti životne sredine
11.	Tehničke karte
11.1.	Karte za razna istraživanja
11.2.	Karte za razne tehničke potrebe
11.3.	Karte i planovi za potrebe katastra
11.4.	Navigacione karte
12.	Vojne karte

Ovako sakupljeni i prezentovani podaci svih struka o prostoru mogu da daju potpunu dokumentaciju i da posluže kao osnova za planiranje razvoja i organizaciju prostornih teritorijalnih jedinica. Takođe je evidentno da geodetska aktivnost ima pionirski karakter, jer prethodi skoro svim drugim aktivnostima u prostoru.

Nedostatak odgovarajuće geodetske dokumentacije u velikoj meri usporava izradu prostornih i urbanističkih planova i kompleksnu organizaciju prostora.

Korisnost geodetske dokumentacije i njen uticaj na razvoj i organizaciju prostora u mnogim segmentima zavisi od brzine dobijanja određenih podataka na osnovu geodetske dokumentacije.

Imajući u vidu da se stanje u prostoru stalno menja, geodetsku dokumentaciju moramo neprestano dopunjavati novim podacima i održavati ažurnost iste, ukoliko želimo da služi za svrhe kojima je namenjena.

Intezivan razvoj i izgradnja naselja i ostalih aktivnosti na zemljištu, uslovljavaju pojavu pojavu velikog broja interesenata za geodetsku dokumentaciju. Zbog toga je ažurno održavanje geodetske dokumentacije osnova za blagovremeno i pravilno izvršavanje zadataka svih korisnika geodetske dokumentacije.

Premer i katastar nepokretnosti i njihovo održavanje predstavljaju značajnu funkciju društva i jedan od osnovnih činilaca za uspešan društveni razvoj.

#### **5.4. ZNAČAJ GEODETSKE DOKUMENTACIJE ZA RAZVOJ I ORGANIZACIJU PROSTORA**

Geodetsku dokumentaciju značajnu za razvoj i organizaciju prostora čini niz planova i karata izrađenih u raznim razmerama, kao i određeni broj popisa i pregleda, koji sadrže značajne podatke o potrebnim elementima prostora. U zavisnosti za koje svrhe će se koristiti, zavisi i sa kojom tačnošću će geodetska dokumentacija biti određena.

Osnovu za izradu geodetske dokumentacije čini premer zemljišta. Podaci premera zemljišta, pomoću kojih dobijamo grafičku i numeričku predstavu

prostora, neophodni su i upotrebljivi u raznim oblastima privrednog i društvenog razvoja.

U naučno-tehničkom procesu podaci geodetske dokumentacije koriste se za potrebe:

- prostornog i ekonomskog programiranja i planiranja opština, regiona, područja za posebne namene i Republike
- utvrđivanje urbanističkih uslova za uređenje, izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju naselja
- projektovanje i izgradnju industrijskih, saobraćajnih, turističkih, zdravstvenih, komunalnih i drugih objekata infrastrukture
- izrade namenskih (tematskih) karata kao što su: pedološke, bonitetne, erozione, hidrotehničke, geološke, seizmičke i dr..
- izrade karata specijalnih namena kao što su: školske, arheološke, turističke, meteorološke, vazduhoplovne itd.
- izrade karata za vojne potrebe
- izrade karata za statistička i druga istraživanja.

Svakoj od napred navedenih privrednih i društvenih delatnosti, za zadovoljenje njihovih pojedinačnih potreba za geodetskom dokumentacijom, potreban je samo određeni broj podataka o prostoru.

Imajući u vidu napred izneto, ako bi se geodetska dokumentacija radila samo za zadovoljenje potreba pojedinih korisnika, onda bi to značilo vršenje premera na jednom istom terenu, onoliko puta koliko se pojavi interesenata za pojedine geodetske podatke na tom području. Vršenje premera na ovakav način nema ekonomskog opravdanja.

Iz napred navedenog nameće se zaključak da za opšte društvene potrebe u Republici mora postojati jedinstvena geodetska dokumentacija, koja će služiti za najveći broj društvenih i privrednih potreba i koja će se moći popunjavati i prilagođavati za posebne namene, kada se za to ukaže potreba. Geodetska dokumentacija mora sadržati optimalan broj podataka o svakom prostornom elementu i da bude tako izrađena da može da služi za privredne, tehničke, naučne i druge potrebe raznih organa, organizacijai građana

## 6. PROGRAM KOMASACIJE

Programom komasacije će se realizovati osnovni koncepti kao i rešenja data u Prostornom planu opštine Senta, kao i u drugim dokumentima navedenim u ovom programu.

Saglasno osnovnim i posebnim ciljevima prostornog razvoja definisanim u Prostornom planu opštine Senta, ovim programom komasacije će se omogućiti:

- razvoj i uređenje sela koji će tretirati integralno sa organizacijom i uređenjem seoskog atara kao prostora neposrednih razvojnih uslova i resursa,
- stvaranje preduslova za ukрупnjavanje parcela i poseda,
- povećanje stepena šumovitosti i obraslosti područja (podizanjem poljozaštitnih pojaseva) i zaštite poljoprivredno zemljište od štetnog dejstva vetra,
- uređenje kanalske mreže sistema za odvodnjavanje,
- uređenje mreže nekategorisanih poljskih puteva uz minimalno zauzimanje poljoprivrednog zemljišta i sa optimizacijom izvršenja transportnog rada kod ubiranja letine,
- uređenje imovinsko-pravnih odnosa na nepokretnostima u KO Batka,
- izrada katastra nepokretnosti.

Program će se realizovati tako što će se:

- obrazovati Komisija za komasaciju i njene podkomisije (Komisiju za komasaciju obrazuje Skupština opštine),
- sastaviti komasaciona masa na osnovu utvrđivanja faktičkog stanja (koje utvrđuje Komisija za komasaciju i o kome sastavlja zapisnik),
- izvršiti komasaciona procena zemljišta, vrednosti dugogodišnjih zasada i objekata (koju vrši potkomisija za komasacionu procenu zemljišta u koju se određuje diplomirani inženjer poljoprivrede koji radi na poslovima klasiranja i bonitiranja zemljišta i najmanje dva predstavnika iz reda učesnika komasacije),
- izvršiti utvrđivanje i obeležavanje granica otvorenih kanala sistema za odvodnjavanje,
- izvršiti utvrđivanje i obeležavanje granica poljozaštitnih pojaseva,
- izvršiti projektovanje i izgradnja mreže poljskih (nekategorisanih) puteva,
- obezbediti dokumentacija, doneti načela raspodele komasacione mase, izvršiti raspodela zemljišta iz komasacione mase, doneti rešenja o raspodeli i izvršiti uvođenje u novi posed učesnika komasacije,
- izrada katastra nepokretnosti za celo područje katastarske opštine,  
Da bi se realizovali radovi na komasaciji ovim programom će se:
- evidentirati mogući projekti na izvođenju radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta,
- utvrditi globalni predmer i predračuna radova na komasaciji,
- dati osnovna organizacija poslova na realizaciji ovog programa,
- ukazati na moguće izvore finansiranja radova ,

- dati osnovna uputstva za izradu konkursne dokumentacije za izvođenje radova.

## 6.1. OBRAZOVANJE KOMISIJE ZA KOMASACIJU

Saglasno člau 35. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Skupština opštine Senta će obrazovati Komisiju za komasaciju, koja sprovodi postupak komasacije. Komisija se sastoji od najmanje **sedam** članova i isto toliko zamenika.

Za predsednika komisije imenuje se diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom, a za članove komisije imenuje se po jedan diplomirani inženjer poljoprivrede, geodetski inženjer, diplomirani inženjer arhitekture ili prostornog planiranja i tri predstavnika učesnika komasacije, a po potrebi i diplomirani inženjer šumarstva.

Stručne i administrativne poslove komisije obavlja Sekretar komisije, diplomirani pravnik koga imenuje Skupština opštine Senta iz redova zaposlenih u opštinskoj upravi.

Komisija obrazuje potkomisiju za komasacionu procenu zemljišta i potkomisiju za procenu vrednosti dugogodišnjih zasada i objekata.

Opština Senta utvrđuje naknade za rad članova Komisije za komasaciju, podkomisija i Sekretara komisije, troškove za kancelarije, prevoz i materijal, kao i radno vreme za njihov rad.

## 6.2. UTVRĐIVANJE FAKTIČKOG STANJA

Za potrebe sastavljanja komasacione mase vrši se utvrđivanje faktičkog stanja za 435 učesnika komasacije i sastavljaju Zapisnici o utvrđivanju faktičkog stanja.

Utvrdjivanje faktičkog stanja vrši Komisija za komasaciju.

Podaci o pravu svojine i drugim stvarnim pravima na zemljištu koje se unosi u komasacionu masu, uzima se sa stanjem u zemljišnim knjigama, katastru zemljišta ili faktičko stanje.

Ako se faktičko stanje, koje na terenu nije sporno u pogledu prava svojine i drugih stvarnih prava na zemljištu ne slaže sa stanjem u zemljišnim knjigama i katastru zemljišta, zemljište će se uključiti u komasacionu masu na osnovu faktičkog stanja. Ovim se ne diraju prava trećih lica na to zemljište.

Sporove usled neslaganja faktičkog i pravnog stanja rešava nadležni sud. Ovi sporovi smatraju se hitnim.

Do pravosnažnosti presude o sporu, kao učesnik komasacije smatraće se faktički korisnik zemljišta.

Zapisnik o utvrđivanju faktičkog stanja obavezno sadrži:

- naziv: Opština Senta, Katastarska opština Batka,
- lične podatke o imaocu prava, odnosno nazivu, prebivalištu i adresi pravnog lica,
- JMBG ili MB,
- brojevi katastarskih parcela, površine, naziv potesa, katastarsku kulturu i katastarsku klasu i ukupnu površinu,

- broj dosadašnjeg: posedovnog lista, zemljišnoknjižnog uloška, katastarskog plana,
- terete i ograničenja,
- izjave stranke i eventualne izjave drugih lica sa podacima, kojima se, na osnovu predočenih dokaza i podataka prihvata faktičko stanje uneto u Zapisnik,
- datum, potpise stranaka i ovlašćenog lica Komisije za komasaciju.

Dokumentacija za utvrđivanje faktičkog stanja se preuzima (u originalu ili kopiji) od Službe za katastar nepokretnosti Republičkog geodetskog zavoda u Senti i Zemljišnoknjižnog suda opštine Senta.

Utvrđivanje faktičkog stanja se vrši u odgovarajućim prostorijama, koje odredi opština Senta (prostorije moraju imati uslova za prijem stranaka).

### 6.3. KOMASACIONA PROCENA ZEMLJIŠTA

Komasacionu procenu zemljišta izvodi podkomisija u koju se, saglasno članu 35. Zakona o poljoprivrednom zemljištu određuje diplomirani inženjer poljoprivrede koji radi na poslovima klasiranja i bonitiranja zemljišta, koji prema sadašnjoj situaciji u Srbiji, može biti samo zaposleni u Republičkom geodetskom zavodu.

O toj činjenici se mora voditi računa, pa se istovremeno sa zaključenjem ugovora o izvođenju komasacije mora zaključiti i ugovor između Opštine Senta i Republičkog geodetskog zavoda o ustupanju diplomiranog inženjera poljoprivrede za izvođenje radova na komasacionoj proceni, a kasnije i na katastarskom klasiranju zemljišta.

Komasacionom procenom, zemljišta se na komasacionom području razvrstavaju prema proizvodnoj sposobnosti, u najviše osam klasa (razreda) i to uzimanjem u obzir svih osobina zemljišta kako su one zastupljene u pojedinim jedinicama prirodne klasifikacije zemljišta. Kvantitativna ocena proizvodne sposobnosti zemljišta razvrstanih u razrede iskazuje se prosečnim prinosima najzastupljenijih ratarskih kultura na komasacionom području (kukuruz, pšenica, šećerna repa, suncokret, duvan i dr.) i prometnom vrednošću zemljišta.

Obzirom da ne postoje bliži propisi o komasacionoj proceni zemljišta, nju treba izvršiti po dosadašnjim prihvaćenim postupcima u praksi izvođenja komasacije u Vojvodini, koja se odvija u dve faze:

**Prva faza** obuhvata radove na identifikaciji tipova zemljišta na komasacionom području, odnosno:

- analizi prethodnih podloga (sve prethodne pedološke karte područja sa raspoloživim podacima o njihovoj izradi; geološke, klimatske, hidrografske, hidrološke i biološke karakteristike područja; geodetsko-kartografsku dokumentaciju: državnu kartu 1:5000, fotogrametrijske snimke iz prethodnog fotogrametrijskog snimanja područja Srbije, katastarske planove i dr),
- rekognosciranje komasacionog područja,
- izbor mesta i otvaranje pedoloških profila,
- analiza podataka o profilima,

- klasifikacija zemljišta odnosno razvrstavanje zemljišta u procembene razrede,
- izračunavanje prosečnih prinosa i prometne vrednosti zemljišta,
- izrada tabele koeficijenata za obračun relativne vrednosti zemljišta,
- sastavljanje tehničkog izveštaja o prvoj fazi procene zemljišta,
- usvajanja izveštaja od strane Komisije za komasaciju o određivanju broja procembenih razreda.

**Druga faza** obuhvata:

- izbor geodetskih podloga za registrovanje graničnih linija procembenih razreda (ove podloge mogu biti digitalni georeferencirani ortofotoplanovi razmere 1:2500 kojima raspolaže Republički geodetski zavod),
- utvrđivanje i snimanje granica procembenih razreda (snimanje procembenih razreda se može vršiti i ručnim GPS uređajima koji obezbeđuju tačnost pozicioniranja oko 1m),
- izradu Preglednog plana komasacione procene,
- sastavljanje izveštaja o izvršenoj komasacionoj proceni.

Izveštaj o prvoj fazi radova se obavezno dostavlja Komasacionoj komisiji i izlaže se na javni uvid u trajanju od petnaest dana. Na izveštaj, učesnici komasacije za vreme trajanja izlaganja mogu da stavljaju primedbe. Po isteku roka za izlaganje na javni uvid, Komisija za komasaciju razmatra dostavljene primedbe (pismene ili usmene). Pre usvajanja, primedbe na komasacionu procenu vrednosti zemljišta razmatra i Odbor učesnika komasacije, zajedno sa Komisijom za komasaciju. O primedbama se ne donosi odluka, niti se o rezultatima rešavanja primedbi obaveštavaju njihovi podnosioci.

Pregledni plan komasacione procene zemljišta sadrži naročito:

- granice razreda,
- površine razreda obojene odgovarajućim bojama,
- brojeve razreda ispisane plavim tušem, arapskim brojevima veličine oko 5 mm,
- površine pod dugogodišnjim zasadima, stalnim objektima i neplodne površine,
- pedološke profile, označene krugom prečnika 3mm, popunjene crnim tušem, sa ispisanim brojevima, veličine oko 4mm, pored oznake mesta profila,
- ugledna zemljišta za svaki razred, označena kvadratićima u kome se nalazi krug sa upisanim brojem razreda,
- vodoležna, vodoplavna i zemljišta ugrožena vodnom erozijom.

Pregledni plan potpisuju članovi podkomisije za komasacionu procenu zemljišta.

Nakon izrade preglednog plana podkomisija za procenu vrednosti zemljišta sastavlja konačni tehnički izveštaj.

Pregledni plan komasacione procene zemljišta i tehnički izveštaj o izvršenim radovima izlažu se na javni uvid u trajanju od 15 dana. Na pregledni plan i tehnički izveštaj, učesnici komasacije za vreme trajanja izlaganja mogu da stavljaju primedbe. U toku izlaganja na javni uvid podkomisija objašnjava sadržaj preglednog plana i tehničkog izveštaja odboru, a zatim i učesnicima komasacije.

Zemljišta koja se u zatečenom stanju ne mogu koristiti za poljoprivrednu proizvodnju, a koja će se u postupku komasacije, izmenom načina njihovog korišćenja privesti kulturi, kao što su: nasuti poljski putevi, kanali za odvodnjavanje, svrstavaju se u susedne razrede, umanjenjem njihove vrednosti u zavisnosti od stepena oštećenja zemljišta.

Za zemljišta pod stalnim objektima kao što su: vodeni tokovi, putevi sa tvrdom podlogom i železničke pruge, ne utvrđuje se vrednost, već se na preglednom planu ispisuje.

## **6.4. GEODETSKI RADOVI NA PREMERU KOMASACIONOG PODRUČJA**

### **6.4.1. Premer komasacionog područja**

Predmet komasacionog premera i prikupljanja podataka o komasacionom području su:

- granica komasacionog područja,
- granice katastarskih parcela koje ostaju u faktičkom stanju, stalnih objekata i dugogodišnjih zasada,
- otvoreni kanali sistema za odvodnjavanje,
- promene u postupku utvrđivanja faktičkog stanja za koje je utvrđen obavezan izlazak na teren,
- geografski nazivi zemljišta, voda, saobraćajnica i dr.,
- reljef zemljišta,
- ostali podaci od značaja za izradu tehničke dokumentacije (širine postojećih poljskih puteva, privremenih objekata itd.).

Pod dugogodišnjim zasadima podrazumevaju se: šume, voćnjaci, vinogradi, vrtovi, dudnjaci, kultivirani vrbaci, rasadnici, jagodnjaci, trstici, močvare.

Stalni objekti na komasacionom području su: vodeni tokovi sa postojećim objektima (nasipi, propusti, mostovi, ustave i dr.), bunari, pumpe, česme i ostale vodene površine, javni i lokalni putevi i železničke pruge, pozajmišta zemlje, materijalni rovovi, kaskade, skladovi, arheološka nalazišta, spomenici kulture, dr.

Za komasacioni premer mogu se planirati sve uobičajene geodetske metode kojima se obezbeđuje tačnost merenja utvrđena za razmeru katastarskih planova 1:2500, u skladu sa članom 65. Uredbe o primeni tehnologije globalnog pozicionog sistema u okviru premera nepokretnosti ("Službeni glasnik RS", broj 69/2002).

U cilju grafičkog i tematskog prikaza premerenih objekata i dugogodišnjih zasada, kao i obezbeđenja pregledne osnove za izradu projekata izrađuje se Pregledni plan postojećeg stanja. Kao kartografska podloga za izradu preglednog plana postojećeg stanja mogu da služe kopije postojećih katastarskih planova ili digitalni ortofotoplanovi.

Pregledni plan postojećeg stanja sadrži naročito:

- granicu katastarske opštine (ucrtanu zelenom bojom),
- granicu građevinskih rejona (ucrtanu žutom bojom),
- granicu komasacionog područja (ucrtanu ljubičastom bojom),



- parcele sa dugogodišnjim zasadima obojene: šume-zelenom bojom, voćnjaci-smeđom bojom, vinogradi-sivom bojom, vrtovi-žutom bojom, livade i pašnjaci- ljubičastom bojom i močvare-plavom bojom,
- putevi prema vrsti podloge obojeni: asfaltni-crvenom bojom, makadamski-crvena šrafura kvadratnog oblika, šljunkovit-crvena šrafura u jednom smeru, poljski put-crnom bojom,
- železničke pruge-obojene crnom bojom isprekidano,
- vodeni tokovi i ostale vodene površine-svetlo plavom bojom,
- majdani peska, pozajmišta zemlje, materijalni rovovi, kaskade, skladovi i dr., -šrafirani sepija bojom i upisom skraćene oznake prema važećem topografskom ključu.

#### **6.4.2. Utvrđivanje stalnih objekata i dugogodišnjih zasada na komasacionom području**

Utvrđivanje stalnih objekata i dugogodišnjih zasada na komasacionom području izvršiće izvođač radova u saradnji sa Komasicionom komisijom.

Pod pojmom stalnih objekata podrazumevaju se objekti čiji će položaj, odnosno granice eksproprijacije ostati nepromenjene i nakon izvedene komasacije i to: infrastrukturni sistemi (saobraćajna i vodoprivredna infrastruktura), građevinski objekti u poljoprivredi, evidentirana kulturna dobra i arheološki lokaliteti, pojedini poljski putevi i dr.

Ukoliko je potrebno neki od građevinskih objekata rušiti ili ustupiti, i da bi učesnik komasacije mogao da dobije odgovarajući objekat ili naknadu u visini vrednosti unetog objekta u komasacionu masu (koji se ruši ili ustupa drugom učesniku komasacije), utvrđuje se njegova tržišna vrednost.

Dugogodišnji zasadi: voćnjak, vinograd, rasadnik, šuma, lucerka i detelina, po pravilu ostaju u faktičkom stanju.

Ako se dugogodišnji zasadi uništavaju ili dodeljuju drugom učesniku komasacije, u cilju utvrđivanja pravične naknade za unete dugogodišnje zasade u komasacionu masu vrši se utvrđivanje njihove vrednosti.

Vrednost vinograda ili voćnjaka, koji daju plodove utvrđuje se tako što se utvrdi vrednost uloženi neamortizovanih investicija značajnih za trajnije očuvanje i poboljšanje zemljišta, pa se tom iznosu doda iznos neamortizovanih investicija uloženi u podizanje i održavanje takvog vinograda ili voćnjaka i iznos čistog prinosa koji bi taj voćnjak ili vinograd dao, a s obzirom na svoju starost i plodnost za onoliko godina koliko je potrebno da se podigne i da počne davati plod novi voćnjak ili vinograd.

Kada se utvrđuje vrednost zemljišta, onda se utvrđuje iznos neamortizovanih investicija uloženi u podizanje i održavanje takvog voćnjaka ili vinograda. Nakon toga potrebno je utvrditi iznos čistog prinosa. Pod čistim prinosom treba podrazumevati maloprodajne cene odgovarajućeg grožđa ili voća, umanjene za troškove održavanja (kopanje, orezivanje, prskanje, zalivanje i sl.), troškove berbe, transporta i prodaje.

Vrednost mladog vinograda ili voćnjaka koji ne daje plodove određuje se tako što se odredi vrednost za zemljište pa se tome doda vrednost investicija

uloženih za njihovo podizanje. Na isti način određuje se vrednost za pojedina stabla voćnjaka i čokota vinove loze koji se nalaze na komasacionom području. Pod vrednošću investicija za podizanje mladog voćnjaka ili vinograda podrazumeva se vrednost radne snage potrebne za sađenje i održavanje, kao i vrednost zaštitnih sredstava koja su potrebna za zaštitu mladog vinograda ili voćnjaka.

Vrednost rasadnika određuje se kao za poljoprivredno zemljište uvećana za vrednost sadnog materijala (sadnice i ostali materijal za reprodukciju). Vrednost sadnica se utvrđuje na osnovu prosečnih maloprodajnih cena odgovarajućih vrsta sadnica u momentu utvrđivanja vrednosti ili u momentu zaključenja sporazuma o naknadi u novcu.

Vrednost zrele ili približno zrele šume za seču, određuje se na osnovu vrednosti drveta na panju, tako što se od cene sortimenata koji se mogu proizvesti od tog drveta odbiju troškovi seče, izrade, utovara i transporta do mesta isporuke. Troškove čine zarade i materijalni rashodi koje obračunavaju preduzeća za gazdovanje šumama na tom šumskoprivrednom području. Vrednost drveta na panju se utvrđuje tako što se prvo utvrdi količina drvene mase i vrsta drveta. Ova količina se utvrđuje merenjem i brojanjem na licu mesta. Tako utvrđena količina se razvrstava na tehničko i ogrevno drvo. Na osnovu cena (tržišnih ili dogovorenih) pojedinih vrsta drveta utvrđuje se ukupna vrednost mase. Vrednost mlade šume određuje se prema troškovima podizanja takve šume uvećani faktorom porasta vrednosti tako da se u vreme približne zrelosti za seču postigne vrednost drveta na panju. Napred navedenim vrednostima dodaje se vrednost za zemljište pod šumom koja se određuje u visini vrednosti za najbliže poljoprivredno zemljište odgovarajućeg kvaliteta. Troškovi podizanja mlade šume nastale veštačkim putem određuje se u visini troškova pošumljavanja, a troškovi podizanja mlade šume nastale prirodnim putem u visini troškova veštačkog pošumljavanja semenom. Kao približno zrela šuma za seču smatra se ona jednodobna šuma koja ima najmanje dve trećine starosti zrele šume, a kao mlada jednodobna šuma smatra se ona šuma koja ima dve trećine starosti zrele šume za seču. Raznodobna šuma (prebirana šuma i grupimično raznodobna šuma) smatra se zreloom šumom.

Vrednost deteline, lucerke i ostalih dugogodišnjih zasada utvrđuje se na isti način kao i voćnjaka ili vinograda. Postupak određivanja naknada za dugogodišnje zasade je identičan postupku određivanja naknada za objekte.

## **6.5. UTVRĐIVANJE I OBELEŽAVANJE GRANICA POLJOZAŠTITNIH POJASEVA**

Podizanje poljozaštitnih šumskih pojaseva se najcelishodnije izvodi u postupku komasacije.

Na području Sente nisu vršena posebna istraživanja intenziteta eolske erozije, ali je na osnovu istraživanja koja su vršena na drugim područjima u Vojvodini utvrđena potreba za zaštitom od štetnog dejstva vetra.

Na priloženoj karti data je ilustracija intenziteta eolske erozije prema istraživanjima vršenim na području Vojvodine po kojima područje Sente spada u II kategoriju (tzv. uznemirena zemljišta).

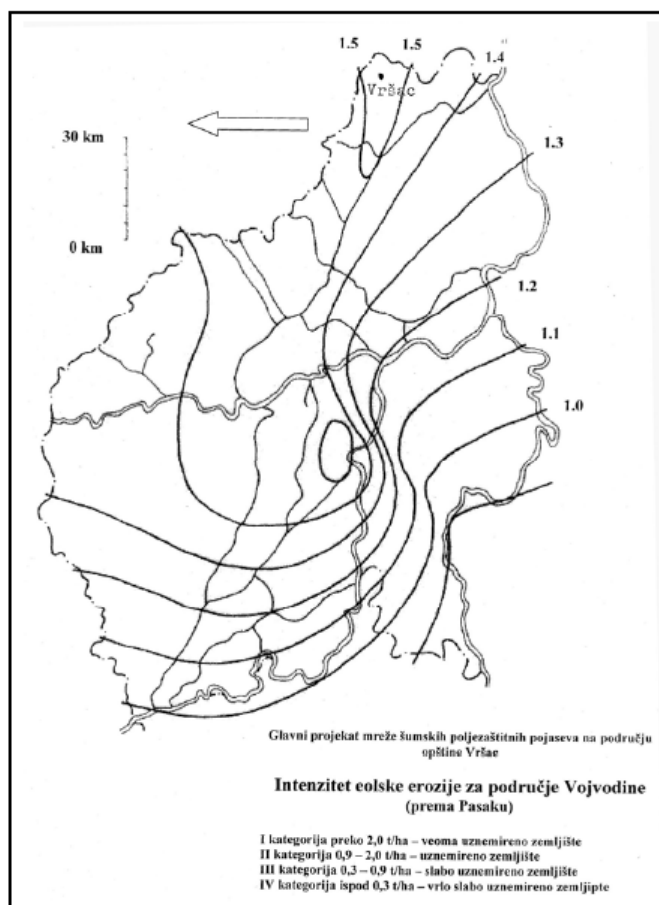
Štete od erozije vetrom na području Sente (pa samim tim i Batke) konstatovane su i u drugim prilikama. Posebno kada je u pitanju vodoprivreda i posledice zasipanja kanalske mreže koje se, uz znatne troškove za čišćenje kanalske mreže, moraju otklanjati.

Neke od stalnih šteta od eolske erozije su i oštećenja koja nastaju na biljkama od čestica koje vetar raznosi. Trajnim oštećenjem kutikule biljaka umanjuju se prinosi, a povećavaju rizici od pojave bolesti.

Zasipanje biljaka ili ogoljavanje njihovog korena vetrom, takođe su štetna posledica eolske erozije. Jasno je da se ovi procesi teško uočavaju i nisu stalno registrovani, ali je činjenica da se na ovaj način uznemireno zemljište ne može koristiti u normalnoj proizvodnji.

Koristi od poljozaštitnih pojaseva mogu biti direktne i indirektna a takođe postoje i negativne posledice sa kojima se, takođe mora računati.

Slika 6.1 : Intenzitet eolske erozije na području Vojvodine



Koristi koje bi posle podizanja i održavanja imala poljoprivreda su višestruke. Može se sa sigurnošću reći da će se mrežom pojaseva na području Batke ostvariti stabilizacija prinosa.

Kako se područje Batke nalazi u klimatski nestabilnom području, jasno je da se primenom pojaseva mogu ostvariti uslovi konstantnije proizvodnje.

Podizanjem mreže poljozaštitnih pojaseva ne bi trebalo da se uslovi dosadašnji izbor vrsta i načini obrade poljoprivrednih površina, jer to ni u drugim krajevima nije rađeno. Pošto se na području Batke odvija poljoprivredna aktivnost, podizanjem mreže pojaseva će se poboljšanje uslova za proizvodnju i rad sigurno osetiti u svim oblastima.

Iako se kod primene poljozaštitnih pojaseva uvek u prvi plan ističe prednost kod poboljšavanja uslova za poljoprivrednu proizvodnju, nisu zanemarljivi ni ostali uticaji i ovde se ističu neki od njih.

U oblasti vodoprivrede bi trebalo očekivati poboljšanje uslova za održavanje osnovne kanalske mreže jer je poznato da se eolskim putem vrši najintenzivnije zasipanje kanala nanosom. U krajnjem slučaju, pošto pojasevima smanjujemo potrebu za zalivanjem, jer je smanjeno neproduktivno isparavanje, smatra se da će mreža pojaseva direktno uticati na smanjenje radova za potrebe vodoprivrede, osnovne podrške u poljoprivrednoj proizvodnji.

Podizanjem delova mreže šumskih pojaseva pored puteva, bez obzira na njihovu kategoriju, poboljšavaju se uslovi za saobraćaj jer se pojasevima razbija monotonija, poboljšava osećaj ugodnosti, smanjuje prašenje tokom leta i raznošenje snega tokom zime.

Poboljšavanjem mikroklimatskih uslova sredine na području atara doći će do ostvarivanja prijatnijih uslova za rad i boravak u Batki.

Mogućnosti dobijanja sortimenata od drveta (svakako posle niza godina) nisu zanemarljive. Unošenjem određenog procenta mekih lišćara u pojaseve i njihovom kraćom ophodnjom (vreme iskorišćavanja) dobiće se određene koristi posle njihove seče. To isto važi i za tzv. tvrde lišćare od kojih se mogu dobiti znatne vrednosti. Pošto se sve vrste u pojasevima pažljivo neguju i održavaju, to je i kvalitet dobijenog drveta znatan u odnosu na neke druge vidove iskorišćavanja drveta.

Nije zanemarljiva korist od pojaseva kada su u pitanju vrste koje imaju medonosna svojstva. Prilikom izbora vrsta i opredeljenja za njihovo učešće u ukupnoj masi, vodi se računa i o medonosnosti.

Značajno mesto koje imaju pojasevi pripisuje se i njihovim mogućnostima da u sebe mogu primiti znatan broj ptica. Pogoršavanje uslova sredine, ne samo kod nas nego i na drugim mestima, dovelo je do drastičnog smanjenja broja i vrsta ptica. Kakvih posledica to ima za životnu sredinu uopšte ne treba posebno isticati ali i u samoj poljoprivredi o pticama se aktivno razmišlja pre svega preko poljozaštitnih pojaseva.

Uz sve pomenuto treba imati u vidu i to da se sve prednosti pojaseva ostvaruju pravilnim izborom vrsta, njihovim rasporedom i zastupljenošću kao i strpljivim i dugotrajnim održavanjem.

Pored spomenutih prednosti, korektnosti radi, moraju se imati u vidu i negativni uticaji poljozaštitnih šumskih pojaseva. Njih, takođe, ima dosta i oni se pominju radi kasnijih izbegavanja nesporeda. Ujedno se za svaki uticaj navode i načini zanjihovo ublaživanje ili eliminaciju.

Osnovni, ili prvi, "negativni uticaj" poljozaštitnih pojaseva ogleda se u tome da se za njihovo podizanje oduzima, ili bolje reći "zauzima" deo prostora katastarske opštine.

U svakom slučaju se mora računati sa tim da će deo teritorije biti promenjen u pogledu namene jer pojasevi imaju svoj dugi vek trajanja. U dosadašnjoj praksi se prihvatilo da se za potrebe podizanja pojaseva koristi deo ukupne površine, a koji ne bi trebao da pređe 2,0-2,5 %.

Treba međutim imati u vidu da je gotovo celo područje opštine Senta, pa i katastarske opštine Batka, bez drveća koje bi pružalo pravu zaštitu od eolske erozije i neproduktivnog isparavanja i da ima mišljenja da se područje nalazi na ivici ozbiljne ugroženosti. U tom smislu predpostavlja se da bi bilo neophodno da se svaka raspoloživa površina tretira poljozaštitnim pojasevima.

Pojasevima se zasenjuje deo polja i u tom se pogledu ovaj nedostatak može ublažiti izborom vrsta ili sorti koje podnose senku na prostoru koji se zasenjuje uz pojas.

Drvenaste vrste koje se sade u pojasevima mogu biti uzročnici ili prenosioci biljnih bolesti koje štete poljima. Ovaj se nedostatak otklanja pravilnim izborom vrsta za pojas i pažnjom zaštitara koja ne prelazi obim redovnih poslova za nadzor polja.

U pojasevima može doći do spontanog razvoja vegetacije koja je, uglavnom korovska, što može da šteti polju. Ovaj se nedostatak može otkloniti ukoliko količina i sastav vrsta koje se spontano razvijaju u pojasu, ugrozi okolna polja. Pošto su pojasevi relativno male širine, kontrola u tom smislu je olakšana. U nekim slučajevima se ova pojava smatra i korisnom, jer se sa stanovišta životne sredine prostor obogaćuje raznovrsnijim elementima.

Najveći deo površine atara je potpuno bez šumske vegetacije, bez zaštite od eolske erozije i pojasevi su zaista neophodni.

#### **6.5.1. Tehnika podizanja poljozaštitnih pojaseva**

Radi pravilnijeg sagledavanja postupaka za podizanje i održavanje poljozaštitnih pojaseva, u projektu treba detaljno prikazati tehničke uslove za pojedine operacije podizanja poljozaštitnih pojaseva, kao što su:

- priprema zemljišta za podizanje pojaseva,
- iskop jama za sadnju,
- izbor sadnog materijala i sistema sadnica,
- izbor vremena sadnje,
- manipulacija sadnim materijalom,
- sadnja sadnica

Obzirom na nemanu ovog programa nije predviđen detaljniji opis podizanja poljozaštitnih pojaseva.

#### **6.5.2. Utvrđivanje granica poljozaštitnih pojaseva u postupku projektovanja mreže poljskih puteva**

Utvrđivanje granica poljozaštitnih pojaseva i njihova realizacija u komasaciji katastarske opštine Batka bi bio prvi ovakav slučaj u Vojvodini, pa i Srbiji.

Obzirom na to, projektant u komasaciji mora prethodno još jednom obaviti konsultacije sa Javnim preduzećem "Vojvodinašume" iz Sombora, Pokretom gorana Srbije, kao i sa Odborom učesnika komasacije o projektu poljozaštitnih pojaseva.

Posebno se mora ukazati na činjenicu da će oni zahtevati oko 3 % površine zemljišta koja će se uzeti od učesnika komasacije.

Opština će takođe razmotriti i pitanje vlasništva i upravljanja poljozaštitnim pojasevima u zavisnosti od toga ko će uložiti sredstva za nabavku sadnica, sađenje i održavanje pojaseva.

U sve ove aktivnosti se mora uvesti i uključiti i JP "Vojvodinašume" (Javno preduzeće "Vojvodinašume" Petrovaradin gazduje državnim šumama Republike Srbije na području Autonomne pokrajine Vojvodine na osnovu Zakona o šumama i "Zakona o utvrđivanju određenih nadležnosti Autonomne Pokrajine" (tzv. Omnibus zakona) objavljenog u "Službenom glasniku Republike Srbije", broj 6/02).

JP "Vojvodinašume" na području Sente nema svoj deo preduzeća, već šumama gazduje šumsko preduzeće iz Sombora.

## **6.6. PROJEKTOVANJE I IZGRADNJA MREŽE POLJSKIH PUTEVA**

Pošto ne postoje propisi za poljske (nekategorisane) puteve u Srbiji, ovim programom se daju osnovne smernice za njihovo projektovanje i izgradnju u postupku komasacije.

Poljski putvi će se izgraditi na osnovu glavnog projekta koji će se izraditi u toku izvođenja komasacionih radova i koji će, osim opštih propisanih delova za izradu tehničke dokumentacije (član 26. Zakona o državnom premeru i katastru), u projektnom rešenju imati sledeća poglavlja:

- Šema i gustina poljskih puteva
- Širina i poprečni profili poljskih puteva
- Trase puteva
- Rastojanja između puteva
- Orijentacija duže strane parcela
- Kolovozna konstrukcija poljskih puteva
- Ukrštanje poljskih puteva sa javnim putevima

### **6.6.1. Šema i gustina poljskih puteva**

Šema poljskih puteva će biti prilagođena rasporedu postojećih stalnih infrastrukturnih objekata (regionalni put, železnička pruga, lokalni put Padej-Čoka-Senta).

Poljske puteve na komasacionom području treba projektovati tako da se ostvaruje nesmetan saobraćaj u odnosu na susedne poljoprivredne table koje nisu u komasacionom području, odnosno da se obezbedi lak pristup parcelama susednih tabli, kao i za potrebe lokalnog saobraćaja.

Struktura mreže poljskih puteva treba da zadovolji saobraćajne i ekonomske kriterijume, da samo pojedini koridori obezbeđuju saobraćajni tok i da postoji jasna hijerarhija.

Uzimajući u obzir dosadašnja iskustva na projektovanju mreže poljskih puteva u Vojvodini, gustina puteva ne treba da pređe iznos gustine puteva u starom stanju, a u krajnjem slučaju da ne pređe iznos od 60 m/ha, a površina zemljišta pod poljskim putevima ne treba da je veća od 3% od ukupne površine komasacionog područja.

### 6.6.2. Širina i poprečni profili poljskih puteva

Klasifikacija poljskih puteva je data u tabeli 6.1..

Tabela 6.1 : *Klasifikacija poljskih puteva*

Kategorija poljskog puta	Širina puta ( m )	funkcija puta
glavni put	7-10	povezuje kompleks poljoprivrednih tabli i prima unutrašnji ( ređe i spoljni ) saobraćaj sa sabirnih i pristupnih puteva prema ekonomskim dvorištima i naselju i obrnuto
sabirni put	6-8	poprima unutrašnji saobraćaj sa pristupnih puteva i prenosi ga na glavni ili tvrde puteve prema ekonomskim dvorištima ili naselju i obratno
pristupni put	5-6	služi za unutrašnji saobraćaj i obezbeđuje neposredni pristup na table i parcele unutar table
lokalni put	4 m (izuzetno 3)	služi za unutrašnji saobraćaj i neposredni pristup na table i parcele unutar table

Na samom početku projektovanja potrebno je da budu definisani merodavni gabaritni i dinamički parametri na osnovu kojih treba razlikovati saobraćajni prostor i dimenzionirati putne elemente. U tom cilju moraju se izdvojiti standardni tipovi vozila koji svojim tehničkim karakteristikama reprezentuju određene kategorije korisnika puta. U zavisnosti od namene puta merodavna vozila mogu biti različita.

Za nas su interesantni sledeći gabaritni parametri :

- dužina vozila
- širina vozila
- visina vozila

Saobraćajni profil je prostor u kome se mogu naći fizičke konture merodavnog vozila u kretanju. On je ograničen zbirnom širinom svih kolovoznih traka i visinom  $H_d = 4,20m$ , koja sadrži maksimalnu dozvoljenu visinu vozila uvećanu za veličinu dinamičkih oscilacija (  $\Delta H_d = 0,20m$  ).

Slobodni profil je saobraćajni profil uvećan po širini i visini zbog mogućih promena statičkog gabarita vozila ili promena stanja kolovoza i taj profil mora biti

oslobođen svih stalnih fizičkih prepreka. U projektovanju putnih profila ove obaveze moraju biti dosledno poštovane. Visina kod slobodnog profila mogla bi da bude 4,50m.

Poprečni profila predstavlja prvu polaznu projekciju u projektovanju puta i sastoji se iz zbira različitih konstruktivnih elemenata i detalja koji direktno ili posredno služe u obavljanju saobraćajne funkcije.

Elementi u profilu se mogu svrstati u dve grupe i to :

- elementi koji se nalaze u osnovnoj ravni kolovoza i čine nadgradnju planuma puta
- elementi i detalji koji oblikuju donji stroj putne konstrukcije, tzv. " trup puta "

Vrsta, broj i dimenzije elemenata poprečnog profila zavise od kategorije puta, eksploatacionih karakteristika i prostornog položaja poprečnog profila.

Dimenzije elemenata poprečnog profila zavise od kategorije poljskog puta i namene puta.

Na slici 6.2 je dat šematski prikaz karakterističnih kolovoznih elemenata za dvotračne puteve.

Slika 6.2 : Šematski prikaz karakterističnih kolovoznih elemenata za dvotračne puteve



Polazeći od funkcionalne klasifikacije puteva i od osnovnih planerskih karakteristika, moguće je formulisati programske parametre od direktnog uticaja na dimenzionisanje poprečnog profila ( tabela 6.3 ).

Tabela 6.2 : Osnovni programski uslovi za projektovanje prema funkcionalnoj klasifikaciji

	GLAVNI PUTEVI	SABIRNI PUTEVI	PRISTUPNI PUTEVI
saobraćajno opterećenje	< 200 vozila na dan	50-200 vozila na dan	< 50 vozila na dan
računska brzina	≥ 50 km/č	30-50 km/č	< 30Km/č
broj voznih traka	2 vozne trake	1-2 vozne trake	1 vozna traka



U tabeli 6.3 elementi poprečnih profila prikazani su u sažetom obliku.

Tabela 6.3 : *Elementi poprečnih profila*

kategorija puta	tip puta	kolovozna traka ( m )	bankina ( m )	planum ( m )	broj traka
glavni	1	5,50	1,00	7,50	2
glavni	2	5,00	0,75	6,50	2
sabirni	1	4,50	0,75	6,00	2
sabirni	2	3,50	0,50	4,50	1
pristupni	1	3,00	0,50	4,00	1
pristupni	2	2,50	0,50	3,50	1

### 6.6.3. Trase puteva

Situacioni plan puta sastoji se iz projektnih linija koje prikazuju tok karakterističnih tačaka poprečnog profila ( osovine kolovoza, ivice kolovoza, ivice planuma, granice trupa puta, granice putnog pojasa i sl. ) i definišu njihov položaj u horizontalnoj ravni ( X, Y koordinate ). Kod poljskih puteva geometrijske elemente situacionog plana čine pravci i kružne krivine.

U savremenom projektovanju puteva prave linije služe kao pomoćno sredstvo u formiranju povijene linije trase. To potiče od toga što je pravac najstrožiji geometrijski elemenat, pa se primenjuje samo u određenim slučajevima koje diktiraju objektivni uslovi lokacije.

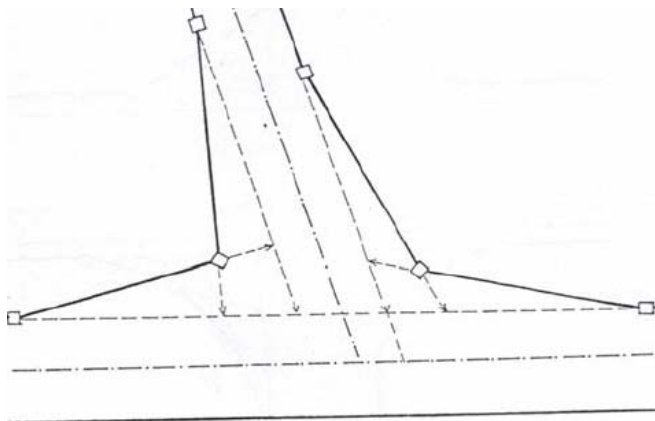
Međutim, kod mreže poljskih puteva u ravničarskim terenima ( gde se sada i izvode radovi na uređenju zemljišne teritorije u postupku komasacije ) uglavnom se primenjuju pravci.

Radi savlađivanja terenskih prepreka primenjuju se krive linije pogodnih geometrijskih oblika. Najprostiji oblik krive je kružni luk. To je kriva čija linija ima konstantnu zakrivljenost (  $1 / R = \text{const.}$  ). Ova osobina, uz jednostavnu konstrukciju, ističe kružni luk kao nezamenljiv oblik projektne geometrije. No, za razliku od pravca, ovaj oblik proizvodi određene uticaje vozila u kretanju, o čemu se u dimenzioniranju mora voditi računa.

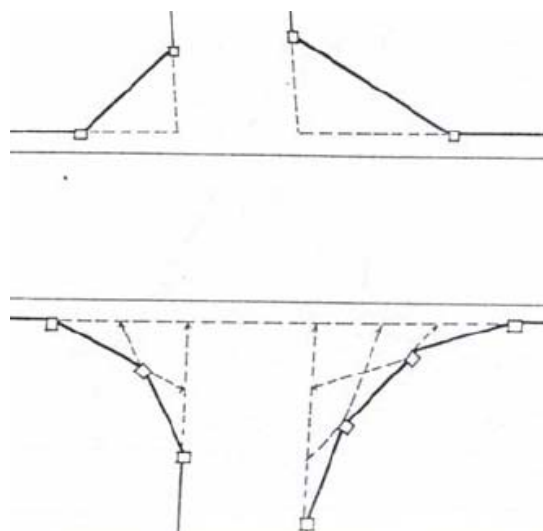
U tom slučaju dolazi u obzir primena kružnih lukova čiji radijusi leže u granicama  $\text{min}R \leq R \leq \text{max}R$ .

Trase poljskih puteva, gde god je to moguće, treba ukrštati pod pravim uglom. Uslučaju da to nije moguće, putevi se mogu ukrštati i pod drugim uglovima. Za ukrštanje se preporučuju rešenja data na slikama 6.3. i 6.4..

Slika 6.3 : Raskrsnica spojnog i glavnog puta za vozilo sa jednom prikolicom



Slika 6.4 : Mogući oblici raskrsnica spojnog i privrednog puta



Za mimoilaženje vozila predviđene su mimoilaznice. Kako one izgledaju i koje su im dimenzije može se videti na slici 6.5. i tabeli 6.4.

Slika 6.5 : Mimoilaznice

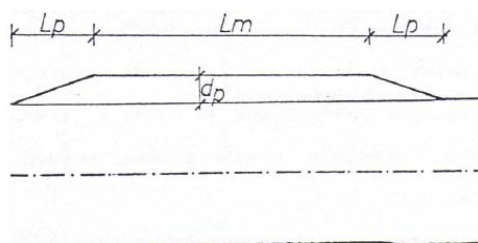


Tabela 6.4 : *Elementi mimoilaznice*

kategorija puta	rastojanje između mimoilaznice (m)	proširenje dp (m)	kolovozna traka (m)
glavni 1			5,50
glavni 2			5,00
sabirni 1	50 – 150	1,00	4,50
sabirni 2	150 - 250	2,00	3,50
pristupni 1	200 – 400	2,00	3,00
pristupni 2	300 - 500	2,50	2,50

Dužina mimoilaznice  $L_m$  bira se tako da na njoj može da se parkira najduže vozilo koje može da se pojavi. Recimo, našim Pravilnikom predviđeno je da je najduže vozilo kamion s prikolicom dužine 18,00m. Predviđena je dužina mimoilaznice 19,00m, tako da je normalnim manevrisanjem moguće uparkirati kamion s prikolicom.

#### 6.6.4. Rastojanja između puteva

Projektuju se u zavisnosti od: dužine parcele i širine poljoprivredne table, strukture poseda po veličini i vlasništvu, načina korišćenja zemljišta, obima i rasporeda stalnih objekata (postojećih i planiranih). Rastojanje između puteva odnosno dužina parcele trebala bi da bude određena na osnovu analize postojećeg poseda i očekivanih veličina budućeg poseda odnosno parcela učesnika komasacije.

Dužina ( $lp$ ) i širina ( $šp$ ) parcele treba da imaju optimalne vrednosti tj. da budu u granicama za koje se postiže optimalna vrednost parametra .

Optimalne vrednosti za  $f$ ,  $lp$  i  $šp$ , za različite površine parcela (poseda), date su u tabeli 6.5:

Tabela 6.5 : Optimalne vrednosti za  $f$ ,  $lp$  i  $šp$ , za različite površine parcela

Површина парцела -поседа (ha)	$lp$ (m)	$šp$	(m) $f$	$lp$ (m)	$šp$ (m)	$f_{opt}$
0.5	153	33	4.70	158	32	5
1	210	47	4.44	223	45	5
2	283	71	4.00	316	63	5
4	365	110	3.33	447	89	5
5	392	127	3.08	500	100	5
6	414	145	2.86	547	109	5
8	447	179	2.50	632	126	5
10	471	212	2.22	707	141	5

### 6.6.5. Orijentacija duže strane parcela

Preporučuje se da duže strane parcela, gde god je to moguće, budu orijentisane u optimalnoj zoni koju čine pravac sever-jug i pravac dominantnog vetra. Na slici 6.6. su date zone optimalnih pravaca duže strane parcele za područje Vojvodine.

Slika 6.6 : Zone optimalnih pravaca duže strane parcele za područje Vojvodine



Pravci dominantnih vetrova za teritoriju Vojvodine i opštinu Senta dati su u PRILOGU 3 ovog programa.

### 6.6.6. Kolovozna konstrukcija poljskih puteva

Poljski putevi će u ovoj fazi izvođenja radova biti sa zemljanim zastorom. Za drugi tip kolovozne konstrukcije poljskih puteva koristiće se odgovarajuća tehnička rešenja saglasno propisima o projektovanju javnih kategorisanih puteva.

### **6.6.7. Ukrštanje poljskih puteva sa javnim putevima**

Kod ukrštanja poljskih puteva sa javnim putevima moraju se predvideti posebna tehnička rešenja u skladu sa Zakonom o javnim putevima ("Službeni glasnik RS", broj 101/05) i propisa donetim na osnovu njega.

Raskrsnica ili ukrštaj opštinskog, odnosno nekategorisanog puta, kao i ulice, sa državnim putem, odnosno priključak na državni put može se graditi uz saglasnost Javnog preduzeća za puteve Srbije. Saglasnost sadrži naročito: posebne uslove izgradnje, potrebnu saobraćajnu signalizaciju i opremu.

Nije moguće izvršiti povezivanje opštinskog, odnosno nekategorisanog puta, kao i ulice, sa opštinskim, odnosno nekategorisanim putem, kao i ulicom koji već imaju izvedenu raskrsnicu, ukrštaj ili priključak na državni put.

## **6.7. GRUPISANJE POLJOPRIVREDNIH PARCELA I POSEDA**

Da bi se izvršilo grupisanje poljoprivrednih parcela i poseda mora se prethodno izraditi odgovarajuća geodetsko-tehnička dokumentacija za raspodelu komasacione mase i to:

1. Knjiga fonda komasacione mase,
2. Iskazi zemljišta,
3. Površina i vrednost komasacionog područja, odnosno poljoprivredni tabli u novom stanju,
4. Koeficijent odbitka zemljišta za zajedničke potrebe.

Saglasno članu 38. Zakona o poljoprivrednom zemljištu u postupku komasacije se obezbeđuje zemljište za izgradnju objekata za potrebe naselja (za izgradnju mreže poljskih puteva, sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje, za komunalne i druge potrebe naselja).

Zemljište obezbeđuju učesnici komasacije srazmerno unetaj površini u komasacionu masu, odnosno unetaj vrednosti zemljišta, i to bez naknade.

Saglasno članu 42. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, "ukupna vrednost zemljišta koje se daje iz komasacione mase ne može biti manja niti veća od 10% od ukupne vrednosti zemljišta unetog u komasacionu masu (uključujući i umanjenje za zajedničke potrebe), a ukupna površina zemljišta koja se daje iz komasacione mase ne može biti manja niti veća od 20% od ukupne površine zemljišta unetog u komasacionu masu, osim ako se komisija i učesnik komasacije drugačije ne sporazumeju"

### **6.7.1. Načela raspodele komasacione mase**

Pre raspodele zemljišta iz komasacione mase, a na osnovu ovog programa komasacije Skupština opštine Senta, na predlog Komasacione komisije utvrđuje Načela raspodele komasacione mase komasacionog područja Batka.

Načela raspodele komasacione mase predstavljaju osnovni okvirni dokument na osnovu koga se usmeravaju tehnička rešenja i postupci od značaja

za projektovanje i realizaciju novog stanja poseda, uređenja prostora i mera koje treba sprovesti.

Načelima se, naročito, propisuje:

- lokacija zemljišta pojedinih učesnika komasacije sa istim ili sličnim karakteristikama (prema veličini poseda, mestu stanovanja, oblicima svojine, starosnoj dobi članova domaćinstva, vrsti delatnosti domaćinstva i dr.),
- način raspodele komasacione mase i grupisanja zemljišta,
- redosled pozivanja učesnika komasacije za uzimanje izjava (želja) o predlogu grupisanja i raspodeli zemljišta iz komasacione mase,
- potrebne površine za zemljišta u u ataru za opšte potrebe (poljski putevi, poljozaštitni šumski pojasevim, zemljište za sistem kanala za odvodnjavanje i dr.),
- obaveze učesnika komasacije (na primer: učesnici komasacije su dužni, da bez naknade, uklone drvnu masu sa međa i parcela pod degradiranim višegodišnjim zasadima),
- način i vreme ubiranje poljoprivrednih useva,
- način i vreme predaje zemljišta u nove posede,
- visinu troškova koje će snositi učesnici komasacije i način uplate troškova.

Saglasno članu 36. Zakona o poljoprivrednom zemljištu "vlasnik zemljišta nema pravo naknade za ulaganja u objekat ili višegodišnji zasad na zemljištu u komasacionoj masi, ako je ta ulaganja izvršio posle dana objavljivanja odluke o sprovođenju komasacije".

Načela raspodele komasacione mase se obavezno uzimaju u obzir prilikom izrade projekta mreže poljskih puteva.

### **6.7.2. Komisija za komasaciju**

Raspodelu komasacione mase vrši Komisija za komasaciju, koju saglasno članu 35. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, obrazuje Skupština opštine Senta.

Komisija se sastoji od najmanje sedam članova i isto toliko zamenika.

Za predsednika komisije imenuje se diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom, a za članove komisije imenuje se po jedan: diplomirani inženjer poljoprivrede, diplomirani geodetski inženjer, diplomirani inženjer arhitekture ili prostornog planiranja, diplomirani inženjer šumarstva i tri predstavnika učesnika komasacije.

Stručne i administrativne poslove komisije obavlja sekretar komisije, diplomirani pravnik koga imenuje Skupština opštine Senta iz redova zaposlenih u opštinskoj upravi.

Komisija obrazuje potkomisiju za komasacionu procenu zemljišta.

U potkomisiju za komasacionu procenu zemljišta određuju se diplomirani inženjer poljoprivrede (koga određuje Republički geodetski zavod) koji radi na poslovima klasiranja i bonitiranja zemljišta i najmanje dva predstavnika iz reda učesnika komasacije.

### **6.7.3. Odbor za komasaciju**

Saglasno članu 37. Zakona o poljoprivrednom zemljištu učesnici komasacije mogu formirati Odbor za komasaciju koji: zastupa interese učesnika komasacije, priprema predloge za projekte komasacije koje dostavlja komisiji za komasaciju, razmatra izveštaje o komasacionoj proceni zemljišta i raspodeli komasacione mase.

Odbor za komasaciju ne odlučuje o pravima učesnika komasacije.

### **6.7.4. Raspodela komasacione mase**

Raspodela komasacione se mora izvršiti tako da:

- svaki učesnik komasacije dobije zemljište odgovarajuće vrednosti, a po mogućstvu iste kulture i položaja koji pruža približno jednake mogućnosti u pogledu načina obrade,
- svaki učesnik dobije što bolje zaokruženo zemljište i na manjem broju mesta nego što je uneo u komasacionu masu, ukoliko je uneo zemljište na dva ili više mesta,
- vrednost dodeljenog zemljišta ne može se razlikovati više od 10% od vrednosti unetog zemljišta u komasacionu masu (uključujući i umanjenje za zajedničke potrebe), osim ako se komisija i učesnik drugačije ne sporazumeju,
- površina dodeljenog zemljišta ne može se razlikovati više od 20% od površine zemljišta unetog u komasacionu masu,
- učesnik komasacije dobije zemljište pravilnijeg oblika i na manjem (ili istom) broju mesta nego što je uneo u komasacionu masu,
- dodeljeno zemljište treba da je na približno istom odstojanju od ekonomskog dvorišta kao i uneto zemljište, sa sličnim uticajem voda na iskorišćenje zemljišta.

Raspodelu komasacione mase vrši Komisija za komasaciju koja:

- poziva učesnike komasacije na usmenu raspravu i uzima izjave o predlogu grupisanja zemljišta iz komasacione mase (uzimanje želja),
- vodi knjigu raspodele komasacione mase u koju upisuje nazive ili lične podatke učesnika komasacije koji su u postupku uzimanja izjava o grupisanju i raspodeli zemljišta iz komasacione mase izrazili želju da im zemljište bude dodeljeno u jednoj ili više tabli,
- utvrđuje predlog raspodele zemljišta iz komasacione mase,
- izlaže plan raspodele na javni uvid,
- vrši izradu rešenja o raspodeli komasacione mase,
- uvodi učesnike komasacije u novi posed.

## **6.8. REŠENJA O RASPODELI KOMASACIONE MASE**

Komisija za komasaciju donosi rešenja o raspodeli komasacione mase (PRILOG 2).

Dispozitiv rešenja o raspodeli komasacione mase sadrži:

- 1) ime, prezime i mesto stanovanja, odnosno naziv i sedište učesnika komasacije;
- 2) podatke o zemljištu unetom u komasacionu masu na kome prestaje pravo svojine učesnika komasacije;
- 3) iznos umanjenja vrednosti zemljišta unetog u komasacionu masu za zajedničke potrebe;
- 4) podatke o zemljištu (broj parcele, broj table, potes-zvano mesto, katastarska kultura i klasa, površina i vrednost) koje učesnik komasacije dobija iz komasacione mase;
- 5) rok u kome je učesnik komasacije dužan da preda zemljište koje je uneto u komasacionu masu i rok u kome je učesnik komasacije dužan da obavi skidanja plodova i useva.

Pripremu podataka za izradu rešenja o raspodeli komasacione mase vrši izvođač radova na komasaciji.

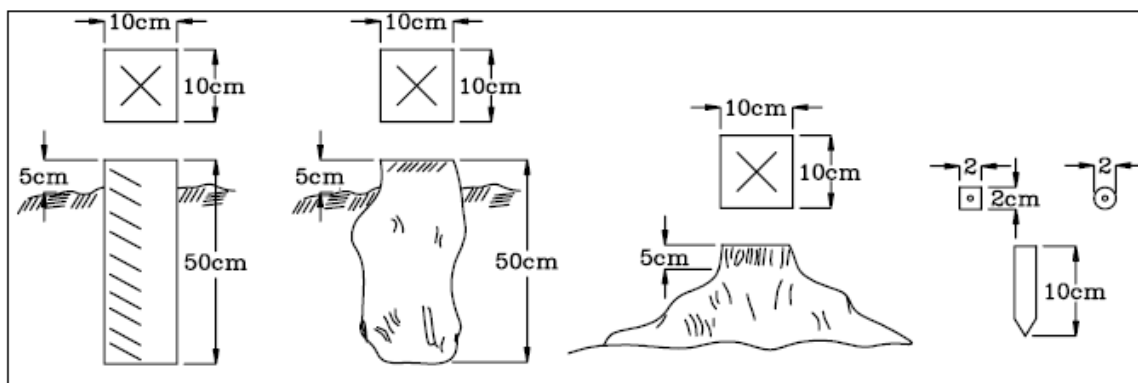
### 6.9. GEODETSKO OBELEŽAVANJE NOVIH PARCELA I OBJEKATA I UVOĐENJE U POSED UČESNIKA KOMASACIJE

Izvođač radova će najksanije do kraja desetog meseca druge godine izvršiti obeležavanje novih parcela i objekata i izvršiti uvođenje u posed učesnika komasacije.

Obeležavanje parcela i objekata i njihovo omeđavanje sa svim potrebnim kontrolama će se izvršiti bez prisustva učesnika komasacije.

Opština će obezbediti dovoljan broj betonskih, odnosno kamenih belega, a tačan broj i cenu će utvrditi izvođač radova pre obeležavanja novih parcela za omeđavanje parcela i objekata prema dimenzijama datim na slici 6.7 :

Slika 6.7 : Dimenzije betonskih, odnosno kamenih belega



Uvođenje učesnika u posed vrši Komisija sa izvođačem radova.

Uvođenje učesnika se vrši tako što učesnik po prijemu novog poseda potpisuje Zapisnik o uvođenju u posed koji, naročito, sadrži:

1. Naznaku gde su sadržani podaci o parcelama koje je učesnik komasacije uneo u komasacionu masu i na kojima mu prestaje pravo svojine;



2. Iznos umanjenja vrednosti zemljišta unetog u komasacionu masu;
3. Podatke o zemljištu koje učesnik komasacije dobija iz komasacione mase (broj table, privremeni broj parcele, vrednost i površina) i na kojima stiže pravo privremenog korišćenja.

## **6.10. GEODETSKO-TEHNIČKI RADOVI NA KOMASACIJI**

Za potrebe organizacije i planiranja radova od strane opštine Senta, praćenja dinamike izvođenja radova, pripremu dokumentacije za javno nadmetanje i izradu konkursne dokumentacije, geodetsko-tehnički radovi na komasaciji se mogu grupisati po fazama i to:

### **1. FAZA - PRETHODNI RADOVI**

(radovi koji se izvode nakon uvođenja izvođača u posao)

- Utvrđivanje faktičkog stanja
- Izrada i realizacija projekta geodetskih referentnih tačaka za komasacioni premer područja
- Izrada i realizacija projekta komasacionog premera područja
  - identifikacija i obeležavanje granice katastarske opštine (komasacionog područja) na osnovu podataka postojećeg premera, sa izradom skice i zapisnika omeđavanja,
  - identifikacija i obeležavanje granica stalnih objekata i višegodišnjih zasada,
  - komasacioni premer područja (stalnih objekata i višegodišnjih zasada sa tačnošću za razmeru katastarskih planova 1:2500),
- Utvrđivanje vrednosti (komasaciona procena) zemljišta,
- Prikupljanje i analiza raspoložive tehničke dokumentacije i prostorno planske dokumentacije komasacionog područja.

### **2. FAZA - PROJEKTOVANJE I REALIZACIJA PROJEKATA**

- Preuzimanje (ili određivanje) koordinata granica kanala sistema za odvodnjavanje, poljozaštitnih šumskih pojaseva, saobraćajnih objekata i dr.
- Izrada projekta poljskih (poljoprivrednih) puteva, izlaganje na javni uvid, korekcije nakon izlaganja,
- Izrada dokumentacije za raspodelu komasacione mase i grupisanja parcela
  - izrada knjige fonda komasacione mase starog stanja,
  - izrada iskaza i sumarnika iskaza starog stanja,
  - numerisanje novoprojektovanih poljoprivrednih tabli i objekata,
  - određivanje površina i vrednosti novoprojektovanih poljoprivrednih tabli,
  - izrada knjige fonda mase novog stanja i određivanje koeficijenta odbitka vrednosti zemljišta za zajedničke potrebe (za dogradnju kanala sistema za odvodnjavanje, podizanje poljozaštitnih šumskih pojaseva, mrežu poljskih

- puteva, proširenje građevinskog reona i rezervisanje zemljišta za obilaznicu autoputa);
- Izrada projekta geodetskih referentnih tačaka za geodetsko obeležavanje poljoprivrednih tabli, parcela i objekata,
  - Raspodela komasacione mase i grupisanja parcela:
    - izlaganje iskaza starog stanja i uzimanje želja o grupisanju,
    - određivanje pozicije novi parcela i poseda (grupisanje), izrada preglednog plana raspodele komasacione mase i izlaganje na javni uvid (30 dana),
    - rešavanje prigovora na predlog raspodele komasacione mase i grupisanje poseda i parcela
    - određivanje koordinata graničnih tačaka objekata i parcela novog poseda,
  - Izrada projekta geodetskog obeležavanja objekata, tabli i parcela

### **3. FAZA – ZAVRŠNI KOMASACIONI RADOVI**

- Realizacija projekta geodetskih referentnih tačaka za geodetsko obeležavanje poljoprivrednih tabli, parcela i objekata,
- Realizacija projekta geodetskog obeležavanja poljoprivrednih tabli, parcela i objekata,
- Izrada katastarskih planova (formiranje baze podataka),
- Numeracija parcela,
- Izrada iskaza novog stanja i sumarnika iskaza
- Izrada zapisnika o privremenoj primopredaji zemljišta iz komasacione mase
- Uvođenje u posed učesnika komasacije (izvršenje privremene primopredaje zemljišta)
- Katastarsko klasiranje zemljišta (vrši Republički geodetski zavod koga obaveštava Komisija za komasaciju o datumu katastarskog klasiranja)
- Izlaganja na javni uvid podataka katastarskog klasiranja zemljišta
- Donošenje rešenja o raspodeli komasacione mase
- Izrada tehničkih izveštaja (posebno za svaki pojedinačni projekat u komasaciji)

### **4. FAZA –RADOVI NA IZRADI BAZE KATASTRA NEPOKRETNOSTI**

- Izrada listova nepokretnosti
- Izrada baze podataka katastra nepokretnosti

## **7. MOGUĆI PROJEKTI NA IZVOĐENJU RADOVA NA ZAŠTITI, UREĐENJU I KORIŠĆENJU POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA**

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprava za poljoprivredno zemljište, svake godine raspisuje konkurs za dodelu bespovratnih sredstava za:

1. Kontrolu plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta (Sistematska kontrola plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta vrši se na osnovu Uredbe o o korišćenju sredstava za sistematsku kontrolu plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta ("Službeni glasnik RS", broj 104/04).
2. Pобољшanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta (kalcifikacija, humizacija, fosfatizacija, kalizacija, gipsovanje i sl. sa podrivanjem podoraničnog sloja zemljišta).
3. Pretvaranje neobradivog u obradivo poljoprivredno zemljište,
4. Biološka rekultivacija poljoprivrednog zemljišta
5. Odvodnjavanje, odnosno navodnjavanje obradivog poljoprivrednog zemljišta
6. Melioracija livada i pašnjaka.

Opšti uslov za podnošenje zahteva i korišćenje bespovratnih sredstava za jedinice lokalne samouprave je da ista ima usvojen godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta na koji je saglasnost dala Uprava za poljoprivredno zemljište.

Prijave za bespovratna sredstva se podnose Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - Upravi za poljoprivredno zemljište, Beograd, Nemanjina 22-26.

Pravo i uslovi za učešće na konkursu za dodelu bespovratnih sredstava su dati prema vrsti aktivnosti.

## **8. IMPLEMENTACIJA PROGRAMA KOMASACIJE**

### **8.1. UČESNICI U IMPLEMENTACIJI PROGRAMA KOMASACIJE**

U implementaciji i izvođenju radova po osnovu Programa komasacije učestvuju subjekti saglasno propisima o komasaciji, državnom premeru i katastru, lokalnoj samoupravi i radu državnih organa kojima je definisana obaveza o učešću u izvođenju komasacionih radova i to:

#### **1. Opština Senta**

Osnovni subjekat i nosilac svih aktivnosti na izvođenju komasacije jeste Opština Senta, koja, saglasno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (ZPZ):

- određuje teritoriju katastarske opštine koja se uređuje komasacijom (član 32. ZPZ);
- donosi Program komasacije (član 32. ZPZ);
- dostavlja Program komasacije na saglasnost Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (član 32. stav 2. ZPZ);
- donosi Odluku o sprovođenju komasacije (član 34. ZPZ);
- rešenjem obrazuje Komisiju za sprovođenje komasacije (član 35. ZPZ);
- imenuje sekretara komisije za komasaciju (član 35. ZPZ);
- donosi Načela raspodele komasacione mase;
- imenuje komisije po propisima o javnim nabavkama za izbor izvođača radova na komasaciji i obnovi premera K.O. Batka i za vršenje nadzora nad izvođenjem radova;
- zaključuje ugovore sa:
  - izvođačem geodetsko-tehničkih i drugih radova na komasaciji i obnovi premera
  - izvođačem radova na vršenju nadzora nad izvođenjem radova;
  - Republičkim geodetskim zavodom za izvođenje radova na komasacionoj proceni
- učestvuje u finansiranju dela troškova komasacije iz:
  - sredstava koja ostvari po osnovu zakupa državnog poljoprivrednog zemljišta,
  - drugih izvora prema konkursima koje objavljuje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo kao mera za podsticanje razvoja poljoprivredne proizvodnje.

#### **2. Komisija za komasaciju**

Svim poslovima u komasaciji rukovodi Komisija za komasaciju koja se stara o: organizaciji svih radova, praćenju dinamike izvođenja pojedinih radova i njihovom međusobnom usklađivanju, zakonitosti u radu i dr.

Komisija za komasaciju, kao operativno opštinsko komasaciono telo, vrši i sledeće poslove:

## Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

- obrazuje podkomisije za: procenu vrednosti zemljišta, objekata i višegodišnjih zasada, utvrđivanje faktičkog stanja, raspodelu komasacione mase, primopredaju zemljišta i druga stručna tela;
- utvrđuje faktičko stanje,
- učestvuje u vršenju procene vrednosti zemljišta;
- finansira prethodne projekte koji se odnose na katastarsku opštinu Batka,
- obezbeđuje projekte republičke infrastrukture,
- usvaja projekte komasacije za koje je ovlašćena ZPZ i propisima donetim na osnovu njega (projekat mreže poljskih puteva, projekat ispravke graničnih linija građevinskog reona, projekat poljozaštitnih šumskih pojaseva, raspodele komasacione mase);
- utvrđuje rok za izlaganje preglednog plana raspodele komasacione mase i rešava po primedbama učesnika komasacije na raspodelu komasacione mase;
- vrši privremenu primopredaju zemljišta iz komasacione mase i donosi zapisnik o privremenoj primopredaji zemljišta i objekata;
- donosi rešenja o raspodeli komasacione mase (član 43. ZPZ);
- obavlja i druge poslove utvrđene odlukom o njenom formiranju.

### **3. Republika Srbija**

Republika Srbija učestvuje u komasaciji preko svojih nadležnih ministarstava:

#### **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede:**

- daje saglasnost na Program komasacije (član 32. stav 2. ZPZ);
- u drugom stepenu rešava žalbe na rešenje o raspodeli komasacione mase (član 44. ZPZ);

#### **Uprava za poljoprivredno zemljište:**

- dodeljuje sredstva za izvođenje radova i prati realizaciju godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta za Republiku Srbiju (član 79. ZPZ);
- upravlja poljoprivrednim zemljištem u državnoj svojini (član 79. ZPZ);

#### **Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo**

- raspisuje konkurse za dodelu bespovratnih sredstava za zaštitu, uređenje i korišćenja poljoprivrednog zemljišta

#### **Republički geodetski zavod:**

## Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

- vrši, po potrebi, inspekcijski nadzor nad radom geodetskih organizacija na projektovanju i izvođenju radova na obnovi premera građevinskog reona i komasaciji,
- vrši komasacionu procenu zemljišta i katastarsko klasiranje zemljišta na komasacionom području,
- vrši prijem geodetskih radova i overu elaborata,
- učestvuje u izlaganju podataka državnog premera i katastarskog klasiranja na javni uvid,
- na osnovu overenih elaborata vrši izradu novog katastra nepokretnosti,

### Javna republička i pokrajinska preduzeća

Obezbeđuju planirane infrastrukturne projekte (kanalsku mrežu, javne puteve-omeđavanje, poljozaštitne pojaseve)

## 8.2. SISTEMATIZACIJA GEODETSKO-TEHNIČKIH RADOVA I RADNIH AKTIVNOSTI I VREME TRAJANJA

Sistematizacija geodetsko-tehničkih radova i radnih aktivnosti je sačinjena na osnovu prethodno identifikovanih radova i aktivnosti u ovom programu, a vreme za njihovu realizaciju je dato na osnovu procene njihovog potrebnog trajanja i ukupno planiranog vremena za izvođenje radova na komasaciji.

### 1. Sistematizacija geodetsko-tehničkih radova i aktivnosti na komasaciji

Red broj	GEODETSKO -TEHNIČKI RADOVI I AKTIVNOSTI I NJIHOVI NOSIOCI	Vreme trajanja (kalendar.dana)
<b>1.</b>	<b>PRIPREMNI RADOVI I AKTIVNOSTI</b>	
1.1	Donošenje Programa komasacije (Skupština opštine Senta) i obezbeđenje saglasnosti od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	30 dana
1.2	Donošenje odluke o sprovođenju komasacije (Skupština opštine Senta)	5 dana
1.3	Obrazovanje komisije za komasaciju (Skupština opštine Senta)	5 dana
1.4	Imenovanje sekretara komisije za komasaciju (Skupština opštine Senta)	2 dana
1.5	Formiranje odbora za komasaciju (Mesna zajednica Batka)	2 dana
1.6	Donošenje načela komasacije (Skupština opštine Senta)	5 dana
1.7	Izbor izvođača radova na komasaciji i obnovi premera katastarske optine Batka (Skupština opštine Senta)	u skladu sa propisima o javnim nabavkama (15 dana)

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

1.8	Izbor izvođača za vršenje nadzora nad izvođenjem geodetsko-tehničkih radova na komasaciji (Skupština opštine Senta)	u skladu sa propisima o javnim nabavkama (15 dana)
<b>2.</b>	<b>I FAZA – PRETHODNI RADOVI</b>	
2.1	Utvrđivanje faktičkog stanja (izvodi Komasona komisija i izvođač radova)	30 dana
2.2	Izrada i realizacija projekta geodetskih referentnih tačaka za komasacioni premer područja (izvođač radova)	10 dana
2.3	Izrada i realizacija projekta komasacionog premera područja (izvođač radova)	20 dana
2.4	Utvrđivanje vrednosti (komasona procena) zemljišta (izvodi Republički geodetski zavod) sa izlaganjem	40 dana
2.5	Prikupljanje i analiza raspoložive tehničke dokumentacije i prostorno planske dokumentacije komasacionog područja (izvođač radova u saradnji sa Komisijom za komasaciju)	10 dana
<b>3.</b>	<b>II FAZA – PROJEKTOVANJE I REALIZACIJA</b>	
3.1	Preuzimanje (ili određivanje) koordinata granica kanala sistema za odvodnjavanje, poljozaštitnih šumskih pojaseva, saobraćajnih objekata (izvođač radova)	20 dana
3.2	Izrada projekta poljskih (poljoprivrednih) puteva, izlaganje na javni uvid, korekcije nakon izlaganja (izvođač radova)	40 dana
3.3	Izrada dokumentacije za raspodelu komasacione mase i grupisanja parcela (izrada knjige fonda komasacione mase starog stanja, izrada iskaza i sumarnika iskaza starog stanja, numerisanje novoprojektovanih poljoprivrednih tabli i objekata, određivanje površina i vrednosti novoprojektovanih poljoprivrednih tabli, izrada knjige fonda mase novog stanja i određivanje koeficijenta odbitka vrednosti zemljišta za zajedničke potrebe) (izvođač radova)	55 dana
3.4	Izrada projekta geodetskih referentnih tačaka za geodetsko obeležavanje objekata, tabli i parcela (izvođač radova)	5 dana
3.5	Raspodela komasacione mase i grupisanja parcela (izvodi Komasona komisija i izvođač radova)	60 dana
3.6	Izrada projekta geodetskog obeležavanja objekata, tabli i parcela (izvođač radova)	40 dana
<b>4.</b>	<b>III FAZA – ZAVRŠNI KOMASACIONI RADOVI</b>	
4.1	Realizacija projekta geodetskih referentnih tačaka za geodetskog obeležavanja poljoprivrednih tabli, parcela i objekata (izvođač radova)	40 dana

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

4.2	Realizacija projekta geodetskog obeležavanja poljoprivrednih tabli, parcela i objekata (izvođač radova)	20 dana
4.3	Izrada katastarskih planova (izvođač radova)	10 dana
4.4	Numeracija parcela (izvođač radova)	5 dana
4.5	Izrada iskaza novog stanja i sumarnika iskaza (izvođač radova)	20 dana
4.6	Izrada zapisnika o privremenoj primopredaji zemljišta i objekata iz komasacione mase (izvodi Komasiciona komisija i izvođač radova)	10 dana
4.7	Uvođenje u posed učesnika komasacije (izvršenje privremene primopredaje zemljišta i objekata) (izvodi Komasiciona komisija i izvođač radova)	10 dana
4.8	Katastarsko klasiranje zemljišta (izvodi Republički geodetski zavod)	20 dana
4.9	Izlaganje na javni uvid podataka katastarskog klasiranja zemljišta (izvodi Komasiciona komisija i izvođač radova)	20 dana
4.10	Donošenje rešenja o raspodeli komasacione mase (vrši Komasiciona komisija)	15 dana
4.11	Izrada tehničkih izveštaja	30 dana
<b>5</b>	<b>IV FAZA - RADOVI NA IZRADI BAZE KATASTRA NEPOKRETNOSTI</b>	
5.1	Izrada listova nepokretnosti i baze katastra nepokretnosti za celu katastarsku opštinu Batka (izvodi Republički geodetski zavod)	15 dana

### 8.3. PREDMER I PREDRAČUN GEODETSKO –TEHNIČKIH RADOVA NA OBNOVI PREMIERA I KOMASACIJE U KATASTARSKOJ OPŠTINI BATKA

U sledećim tabelama dat je predmer i predračun geodetsko tehničkih radova na komasaciji katastarske optine Batka koji se odnosi na IZVOĐAČA RADOVA I REPUBLIČKI GEODETSKI ZAVOD.

Predmer i predračun je utvrđen na osnovu:

- ukupne površine komasacionog područja,
- količina radova po pojedinim aktivnostima,
- vremena za izvršenje pojedinih aktivnosti utvrđenog na osnovu privremenih Geodetskih normativa (Republički geodetski zavod, 2002.godina), odnosno prosečnih dnevnih učinaka za pojedine poslove i radne aktivnosti,
- procene paušalnog (orijentacionog) vremena za pojedine aktivnosti,
- prosečnih bruto cena rada geodetskih stručnjaka i pomoćnih radnika (figuranata) na teritoriji Vojvodine.

Predmer i predračun radova će služiti kao osnova za izradu ugovora o izvođenju radova sa geodetskom organizacijom i Republičkim geodetskim



zavodom, kao i sagledavanja potrebnih ukupnih sredstava i dinamike njihovog obezbeđenja i isplata izvršenih radova.

### 1. Predmer i predračun geodetsko-tehničkih radova na komasaciji

Redni broj	RADOVI I AKTIVNOSTI	Količina (ha,dana...)	Dnevni učinak jednog struč- njaka (ha)	Norma dana	Ukupno din
<b>1.</b>	<b>I FAZA - PRETHODNI RADOVI</b>				
1.1	Utvrđivanje faktičkog stanja (izvodi Komasona komisija izvođač radova)	332ha 296 učesnik	4učes/ dan (1 str)	74	660000
1.2	Izrada i realizacija projekta geodetskih referentnih tačaka za komasoni premer područja (izvođač radova)	332ha	100ha/ dan (1 str+ 2 fig)	4	50000
1.3	Izrada i realizacija projekta komasonog premera područja (izvođač radova)	332ha	30ha/ dan (2 str+ 2 fig)	12	198000
1.4	Utvrđivanje vrednosti (komasona procena) zemljišta (izvodi Republički geodetski zavod) sa izlaganjem	332ha	20ha/ dan (2 str+ 2 fig)	14	371000
1.5	Prikupljanje i analiza raspoložive tehničke dokumentacije i prostorno planske dokumentacije komasonog područja (izvođač radova u saradnji sa Komisijom za komasaciju)	Norma dan	(1 str)	10	145000
<b>2.</b>	<b>II FAZA - PROJEKTOVANJE I REALIZACIJA</b>				
2.1	Preuzimanje (ili određivanje) koordinata granica kanala sistema za odvodnjavanje, poljozaštitnih šumskih pojaseva, saobraćajnih objekata (izvođač radova)	332ha	(1 str)	20	210000
2.2	Izrada projekta poljskih (poljoprivrednih) puteva, izlaganje na javni uvid, korekcije nakon izlaganja (izvođač radova)	332ha	10ha/ dan (1 str)	34	357000
2.3	Izrada dokumentacije za raspodelu komasona mase i grupisanja parcela (izrada knjige fonda komasona mase starog stanja, izrada iskaza i sumarnika iskaza starog stanja, numerisanje novoprojektovanih poljoprivrednih tabli i objekata, određivanje površina i vrednosti novoprojektovanih poljoprivrednih tabli, izrada knjige fonda mase novog stanja i	332ha	10ha/ dan (1 str)	34	204000

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

	određivanje koeficijenta odbitka vrednosti zemljišta za zajedničke potrebe) (izvođač radova)				
2.4	Raspodela komasacione mase i grupisanja parcela (izvodi Komasona komisija i izvođač radova)	332ha	10ha/ dan (1 str)	34	340000
2.5	Izrada projekta geodetskog obeležavanja objekata, tabli i parcela (izvođač radova)	332ha	20ha/ dan (1 str)	17	153000
<b>3.</b>	<b>III FAZA – ZAVRŠNI KOMASACIONI RADOVI</b>				
3.1	Izrada i realizacija projekta geodetskih referentnih tačaka za geodetskog obeležavanja poljoprivrednih tabli, parcela i objekata (izvođač radova)	332ha	100ha/ dan (1 str+ 2 fig)	4	50000
3.2	Realizacija projekta geodetskog obeležavanja poljoprivrednih tabli, parcela i objekata (izvođač radova)	332ha	6ha/ dan (2 str+ 2 fig)	56	1176000
3.3	Izrada katastarskih planova (izvođač radova)	332ha	10ha/ dan (1 str)	34	238000
3.4	Numeracija parcela (izvođač radova)	450 parcela	130par/ dan (1 str)	4	24000
3.5	Izrada iskaza novog stanja i sumarnika iskaza (izvođač radova)	332ha	35ha/ dan (1 str)	10	70000
3.6	Izrada zapisnika o privremenoj primopredaji zemljišta i objekata iz komasacione mase (izvodi Komasona komisija i izvođač radova)	332ha	70ha/ dan (1 str)	5	30000
3.7	Uvođenje u posed učesnika komasacije (izvršenje privremene primopredaje zemljišta i objekata) (izvodi Komasona komisija i izvođač radova)	332ha	20ha/ dan (2 str+ 2 fig)	17	357000
3.8	Katastarsko klasiranje zemljišta (izvodi Republički geodetski zavod)	332ha	30ha/ dan (1 str+ 2 fig)	12	162000
3.9	Izlaganje na javni uvid podataka katastarskog klasiranja zemljišta (izvodi Komasona komisija i izvođač radova)	332ha	100ha/ dan (1 str)	4	36000
3.10	Donošenje rešenja o raspodeli komasacione mase (priprema izvođač a donosi Komasona komisija)	332ha	25ha/ dan (1 str)	14	84000
3.11	Izrada tehničkih izveštaja (izvođač radova)	3 knjige	10dana /knjiga	30	210000
	<b>Ukupno :</b>				<b>5125000 (47897 €)</b>

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

Napomena: obračun u evrima je izvršen na bazi kursa dinara prema evru od 107,00. (na dan 01.11.2010)

Ukupna predračunska vrednost geodetsko-tehničkih radova na komasaciji iobnovipremera građevinskog reona KO Batka iznosi **5 125 000 dinara**, odnosno **47 897 evra** (bez PDV-a).

#### 8.4. PREDMER I PREDRAČUN OSTALIH RADOVA I AKTIVNOSTI NA OBNOVI PREMERA I KOMASACIJE U KATASTARSKOJ OPŠTINI BATKA

Osim geodetsko-tehničkih radova na obnovi premera i komasacije ostali radovi i aktivnosti za koje opština Senta mora planirati sredstva su i sledeći:

Red. br.	Aktivnosti, radovi	Dana, meseci, komada	Jedinična cena (din)	Troškovi (din)
1.	Formiranje i rad Komasacione komisije (sedam članova)			
	Predsednik komisije	74 radnih dana za utvrđ. fakt. stanja 34 radnih dana za raspodelu komas. mase	20000/m esec	100000
	Sekretar komisije	74 radnih dana za utvrđ. fakt. stanja 34 radnih dana za raspodelu komas. mase	15000/m esec	75000
	Član komisije- dipl.inž. poljoprivrede	20 radnih dana za poslove na usvajanju projekta mreže poljskih puteva, poljozaš. pojaseva, kanala	5000/dan	100000
	Član komisije- dipl.inž. šumarstva	20 radnih dana za razmatranje i usvajanje projekta poljoz. pojaseva	5000/dan	100000
	Član komisije- dipl.inž. geodezije	25 radnih dana za poslove na usvajanju projekt. mreže poljskih puteva, poljoz. pojaseva, kanala, raspodelu komas. mase	5000/dan	125000
	Članovi komisije – tri predstavnika učesnika komasacije	3 puta po radnih 34 dana za raspodelu kom. mase i povremeno za utvrđivanje faktičkog stanja	5000/dan	510000
2.	Obezbeđenje poslovnih prostorija za rad Komasacione komisije i prijem stranaka (sa grejanjem) sa kancelarijskim nameštajem,	13 meseci	10000 /mesec Tel:3000	169000



Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

II FAZA - PROJEKTOVANJE I REALIZACIJA PROJEKATA												
Određivanje koordinata granica kanala, PZP												
Projekat poljskih puteva, izlaganje na javni uvid												
Dokumentacija za raspodelu komasacione mase												
Raspodela komasacione mase i grupisanje poseda												
Projekat geodetskog obeležavanja tabli i parcela												
III FAZA – ZAVRŠNI KOMASACIONI RADOVI												
Referentne tačke za obeležavanje tabli i parcel												
Obeležavanje tabli i parcela												
Izrada katastarskih planova												
Numeracija parcela												
Izrada iskaza novog stanja i sumarnika iskaza												
Izrada zapisnika o privremenoj primopredaji zemljišta												
Uvođenje u posed učesnika komasacije												
Katastarsko Klasiranje zemljišta												
Izlaganja na javni uvid podataka kat. klasiranja												
Donošenje rešenja o raspodeli komasacione mase												
Izrada tehničkih izveštaja												
IV FAZA – RADOVI NA IZRADI BAZE KATASTRA NEPOKRETNOSTI												
Izrada listova nepokretnosti												
Izrada baze podataka kat. nepokretnosti												

## 9. NOSIOCI POSLOVA NA REALIZACIJI PROGRAMA KOMASACIJE, NJIHOVE OBAVEZE I FINANSIRANJE

### 9.1. MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTV I VODOPRIVREDE – URAVA ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE, Beograd, Obilićev venac, 9-11

Obaveze Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Uprava za poljoprivredno zemljište su :

- davanje saglasnosti na program komasacije i njegovog sadržaja
- davanje saglasnosti na sadržaj odluke Skupštine opštine o sprovođenju komasacije
- davanje saglasnosti na sadržaj glavnog projekta komasacije
- praćenje rada komisije za komasaciju, njenih podkomisija i stručnih tela
- donošenje načela komasacije u saradnji sa RGZ-om
- rešavanje žalbi učesnika komasacije na raspodelu komasacione mase u saradnji sa RGZ-om

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - Uprava za poljoprivredno zemljište svake godine donosi Uredbu o utvrđivanju Programa izvođenja radova na zaštiti, korišćenju i uređenju poljoprivrednog zemljišta i raspisuje konkurs za dodelu bespovratnih sredstava: poljoprivrednim savetodavnim stručnim službama, jedinicama lokalne samouprave i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima-fizičkim licima za tealizaciju aktivnosti koje se odnose na: komasaciju, odvodnjavanje, pretvaranje neobradivog u obradivo poljoprivredno zemljište, poboljšanje kvaliteta obradivog poljoprivrednog zemljišta, navodnjavanje, kontrola plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini, studijsko-istraživački radovi i dr.

Uslovi i kriterijumi za dodelu i korišćenje sredstava obezbeđenih u Budžetu Republike utvrđeni su Uredbom. Visina učešća sredstava Republike utvrđuje se u zavisnosti od namene ulaganja i područja na kome će se vršiti nameravana ulaganja i u odnosu na predračunsku vrednost ulaganja iznosi (u % do) i prikazana je u tabeli 9.1.

Tabela 9.1 : Visina učešća sredstava Republike Srbije

Namena ulaganja	Za područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi (% učešća) od	Za ostala područja (% učešća) od
1.Uređenje zemljišne teritorije putem komasacija: • investicioni radovi • geodetsko-tehnički radovi i troškovi rada opštinskih komisija	75 70	70 60
2. Odvodnjavanje u postupku komasacije	65	55
3. Uređenje (revitalizacija) poljskih puteva	70	60
4. Dobrovoljno grupisanje parcela i poseda poljoprivrednog zemljišta	70	60
5. Odvodnjavanje	70	60
6. Navodnjavanje:		

## Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

-za fizička lica	35	30
-za škole, ustanove i dr.	65	60
7. Pretvaranje neobrađivog u obrađivo poljoprivredno zemljište:		
-za fizička lica	50	40
-za škole, ustanove i dr.	65	55
8. Pобољšanje kvaliteta obrađivog poljoprivrednog zemljišta:		
-za fizička lica	100	100
-za škole, ustanove i dr.	70	60
9. Melioracija livada i pašnjaka	70	60
10. Biloška rekultivacija poljoprivrednog zemljišta	50	40
11. Protiverozione mere i radovi na poljoprivrednom zemljištu	70	60
12. Kontrola plodnosti obrađivog poljoprivrednog zemljišta	100	100
13. Davanje u zakup obrađivog poljoprivrednog zemljišta	100	100
14. Kupovina obrađivog poljoprivrednog zemljišta	100	100
15. Realizacija studijsko-analitičkih projekata od značaja za Republiku Srbiju	100	100
16. Realizacija istraživačkih i aplikativnih projekata od lokalnog značaja	85	75
17. Drugi poslovi i aktivnosti	100	100

### 9.2. FOND ZA KAPITALNA ULAGANJA AUTONOMNE POKRAJINE VOJVODINE, Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 16

Obaveze fonda za kapitalna ulaganja Autonomne Pokrajine Vojvodine su :

- Utvrđuje kriterijume i bliže uslove za finansiranje programa radova i usmeravanje sredstava
- Odlučuje o dodeli sredstava, a prema programu komasacije
- Prati realizaciju programa radova i vrši kontrolu namenskog trošenja sredstava.

Fond finansira programe i projekte u oblasti prostornog planiranja i razvoja, poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva, lova, ribolova, turizma, industrije i zanatstva, drumskog, rečnog i železničkog saobraćaja i uređivanja puteva kao i u drugim oblastima za život građana Vojvodine.

Stručnu ocenu ulaganja u projekte lokalnih samouprava vrše saveti koje je imenovao Upravni odbor Fonda.

### 9.3. REPUBLIČKI GEODETSKI ZAVOD, Beograd, Bul. vojvode Mišića 39

Obaveze Republičkog geodetskog zavoda su da:

- Vršiti nadzor nad izvršenim geodetsko – tehničkim radovima u postupku komasacije
- Učestvuje u donošenju načela komasacije u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
- Obezbeđuje deo sredstava za izradu katastra nepokretnosti, odnosno da izradi katastar nepokretnosti

Obaveze službe za katastar nepokretnosti su :

- Stara se da sopstvenici i korisnici zemljišta blagovremeno i pravilno obeleže vidljivim i trajnim belegama granice parcela obuhvaćenih obnovom premera i stalnih kultura i objekata u komasacionom području
- Komisiji za komasaciju i izvođaču geodetsko-tehničkih radova stavi na raspolaganje planove-radne originale ili njihove kopije, indikacione skice, spiskove parcela i ostale delove katastarskog operata i podatke premera neophodne za obavljanje poslova na komasaciji
- Obezbedi geodetskog stručnjaka za intezivan rad u komisiji za komasaciju kao i zamenika člana komisije.

U realizaciji ovog projekta Republički geodetski zavod učestvuje kroz:

- izvođenje radova na komasacionoj proceni zemljišta,
- izvođenje radova na katastraskom klasiranju,
- izlaganju podataka premera na javni uvid,
- pregledu i prijemu elaborata i tehničkih izveštaja,
- izradom baze podataka i osnivanjem katastra nepokretnosti

Saglasno čl. 5. Zakona o državnom premeru i katastru Kada se sredstva za finansiranje radova na obnovi premera i izradi katastra nepokretnosti obezbeđuju od poklona (donacija), lokalne samouprave i drugih zainteresovanih pravnih i fizičkih lica, ugovorom se određuju radovi koji će se finansirati iz tih sredstava.

Pošto opština Senta značajno učestvuje i u finansiranju radova na obnovi premera, tada će ona ugovorom sa Republičkim geodetskim zavodom definisati međusobne odnose u pogledu radova koje finansira kao i u pogledu benefita koje ostvaruje po tom osnovu.

#### **9.4. OPŠTINA SENTA**

Obaveze opštine Senta su :

- Utvrđuje potrebu za komasacijom
- Određuje površine na kojima se sprovodi komasacija
- Donosi program komasacije
- Donosi odluku o sprovođenju komasacije
- Obrazuje komisiju za sprovođenje komasacije

Sredstva za sprovođenje komasacije opštine Senta će se obezbediti iz sredstava ostvarenim od davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

U Vojvodini, sredstva ostvarena od davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini u visini od 30% prihod su budžeta Republike Srbije, u visini od 30% prihod su budžeta Vojvodine, a 40% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi poljoprivredno zemljište u državnoj svojini.



#### **9.4.1. KOMISIJA ZA KOMASACIJU**

Obaveze komisije za komasaciju su:

1. Da formira podkomisije za:
  - Utvrđivanje faktičkog stanja
  - Komasicionu procenu zemljišta
  - Procenu višegodišnjih zasada i objekata
  - Raspodelu komasacione mase
  - Uvođenje učesnika komasacije u novi posed
  - Katastarsko klasiranje zemljišta
  - Za primopredaju zemljišta
2. Da obezbedi potreban kancelarijski material, pozive za stranke, zapisnik o utvrđivanju faktičkog stanja, zapisnik o javnoj raspravi, zapisnik o primopredaji zemljišta iz komasacione mase, rešenje o raspodeli komasacione mase, i dr..
3. Utvrdi faktičko stanje za celu K.O. Batka,
4. Izvrši komasicionu procenu zemljišta,
5. Izvrši procenu vrednosti objekata i dugogodišnjih zasada,
6. Prikupi podatke o potrebi obezbeđenja zemljišta za komunalne i druge potrebe (sportski tereni, igrališta, groblja, i dr), površine, a po mogućstvu i namenjenu lokaciju, dostavi izvođaču geodetsko-tehničkih radova,
7. Izloži na javni uvid pregledni plan komasacione procene, zapisnik o komasacionoj proceni i projekat komasacije,
8. Reši primedbe na projekat komasacije i komasicionu procenu,
9. Upozna učesnike komasacije sa stanjem iz iskaza zemljišta, uzme izjavu o grupisanju i o tome sačini zapisnik,
10. Reši primedbe na iskaz zemljišta,
11. Donese rešenje o raspodeli komasacione mase,
12. Izloži rešenje o raspodeli komasacione mase na javni uvid,
13. Učesnicima komasacije uruči izvod iz rešenja o raspodeli komasacione mase
14. Izloži na javni uvid podatke premera i katastarskog klasiranja zemljišta i utvrdi pravo na nepokretnostima za teritoriju cele K.O. Batka,
15. Kordinira rad između projektanta i izvođača radova

#### **9.5. POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA POLJOPRIVREDU, VODOPRIVREDU I ŠUMARSTVO, Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 16**

Na osnovu odluka o budžetu AP Vojvodine, Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo donosi akta o utvrđivanju programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine i raspisuje konkurse za dodelu bespovratnih sredstava (najčešće opštinama do 50%, a mesnim zajednicama do 100% sredstava) iz budžeta AP Vojvodine namenjenih za: odvodnjavanje, uređenje atarskih puteva, izradu tehničke dokumentacije vezane za zaštitu, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta, za komasaciju i dr.

Najčešći uslov za dobijanje ovih sredstava je da postoji saglasnost Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede na Program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta.

Pokrajinski sekretarijat raspisuje konkurse i za:

- dodelu bespovratnih sredstava u oblasti ruralnog razvoja na obnovi i razvoju sela, razvoju puteva,
- sufinansiranje programa i projekata u oblasti šumarstva i lovstva (na primer za: proširene reprodukcije šuma, podizanje novih šuma i melioracije degradiranih šuma),
- sredstava za rekonstrukciju i izgradnju ribnjačkih površina i dr.

## **9.6. UČESNICI KOMASACIJE**

Poljoprivredna preduzeća, preduzetnici i zemljoradničke zadruge i poljoprivredna domaćinstva (učesnici komasacije) mogu participirati u finansiranju radova na komasaciji.

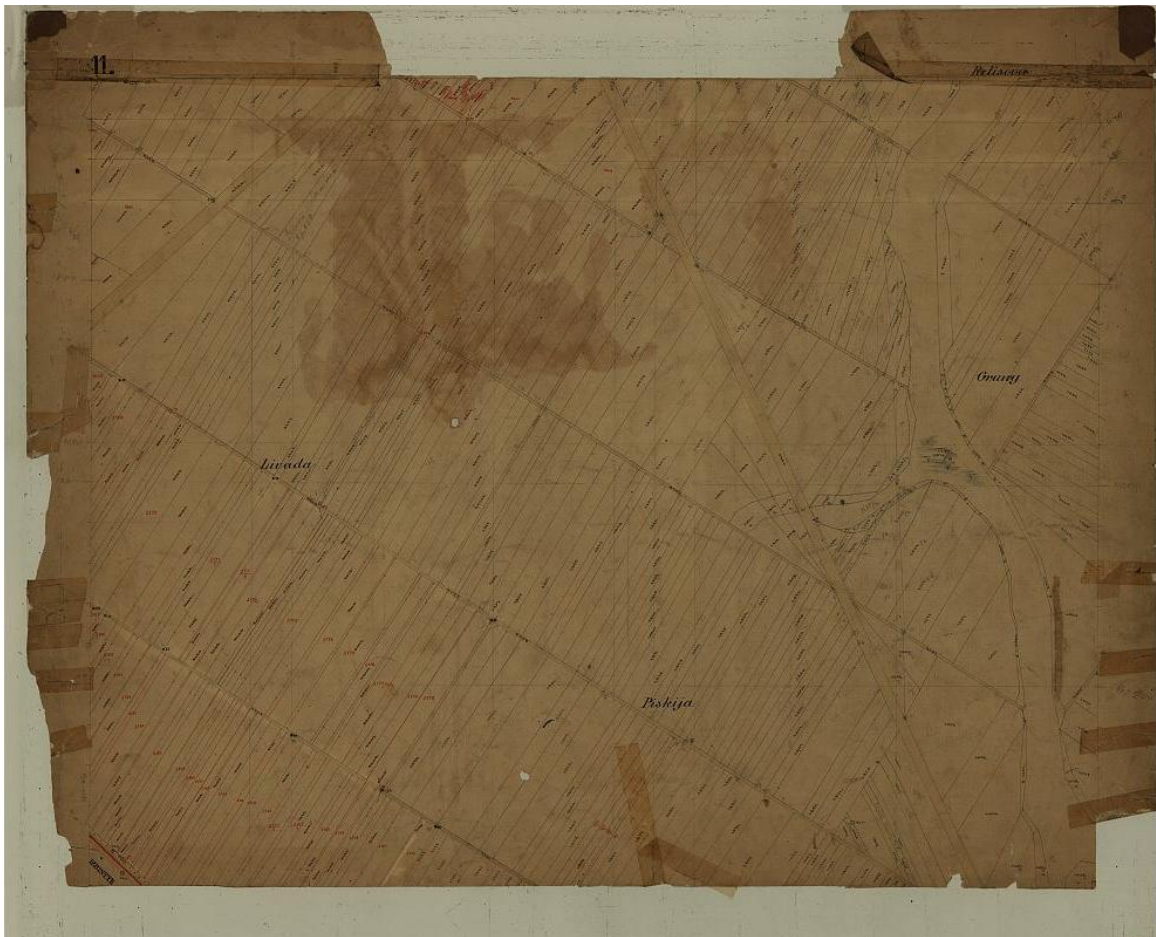
Njihovo učešće bi bilo srazmerno površini unetog zemljišta u komasaciju sa maksimalno do 20% od troškova komasacije. Ovi troškovi bi se planirali u ratama tokom celog izvođenja komasacije.

Republika Srbija nema obavezu u participaciji, iz stava 1. i 2. ove tačke za zemljišta u svojini Republike Srbije, kada je u svojstvu jednog od učesnika komasacije.

## **10. PRILOZI**

**PRILOG 1. PRIMER LISTA KATASTARSKOG PLANA  
RAZMERE 1:2880 K.O. BATKA**

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta



**PRILOG 2: PRIMER REŠENJA O RASPODELI  
KOMASACIONE MASE**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Општина: \_\_\_\_\_

Кат.општина: \_\_\_\_\_

КОМИСИЈА ЗА КОМАСАЦИЈУ

Број: \_\_\_\_\_

Датум: \_\_\_\_\_

Број исказа: \_\_\_\_\_

На основу члана 43. Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08 и 41/09) и по истеку рока за излагање на јавни увид, доставља:

**РЕШЕЊЕ  
О РАСПОДЕЛИ КОМАСАЦИОНЕ МАСЕ**

<i>Име и презиме односно назив учесника комасације</i>	<i>Место становања -седиште</i>

1. На земљишту унетом у комасациону масу учесника комасације, престаје право својине, и то:

Број парцеле	Број табле	Потес- звано место	Кат. култура	Кат. класа	Повершина	Вредност	Умањење вредности	Вредност за наделу
<b>УКУПНО:</b>								

Program komasacije katastarske opštine Batka, opština Senta

2. Учеснику комасације додељује се из комасационе масе земљиште:

Број парцеле	Број табле	Потес-звано место	Кат. култура	Кат. класа	Површина	Вредност по процембеним разредима	Укупно додељена вредност
<b>УКУПНО:</b>							

На додељено земљиште из комасационе масе, учесник комасације стиче право својине, правоснажности решења о расподели комасационе масе.

3. Како је наведени учесник комасације добио из комасационе масе земљиште и више-мање вредности од унете вредности умањене за износ одбитака за заједничке потребе у висини од \_\_\_\_\_ вредносних јединица, то се утврђује накнада у новцу од \_\_\_\_\_ динара и разлика се има исплатити на следећи начин:

1. Учесник комасације се обавезује да Комисији за комасацију на име предње накнаде исплати на жиро рачун износ од \_\_\_\_\_ динара.

2. Комисија за комасацију се обавезује да учеснику комасације по редњем основу исплати износ од \_\_\_\_\_ динара.

Рок извршења предње обавезе је 15 дана по правоснажности решења о расподели комасационе масе.

4. Привремена примопредаја земљишта и објеката извршена је по записнику број \_\_\_\_\_ од \_\_\_\_\_ године, а по правоснажности овог решења сматраће се коначном.

5. Рок у коме је учесник комасације дужан да преда земљиште које је унето у комасациону масу и рок у коме је учесник комасације дужан да обави скидања плодова и усева



Образложење

Одлуком Скупштине општине Сента број: \_\_\_\_\_ године одређено је спровођење комасације у КО Батка.

У смислу члана 33. Закона о пољопривредном земљишту утврђено је фактичко стање поседа за сваког учесника комасације и извршена процена вредности земљишта која улазе у комасациону масу.

На основу Програма комасације и предходних радова израђени су одговарајући пројекти у комасацији.

Сва напред наведена акта била су изложена на јавни увид у трајању од 15 дана, односно одређени пројекти су подвргнути и техничкој контроли.

Пре расподеле земљишта из комасационе масе Скупштина општине је донела Начела расподеле комасационе масе за КО Батка. Предлог расподеле земљишта из комасационе масе био је јавно изложен дана \_\_\_\_\_, на који су учесници комасације у прописаном року могли да ставе примедбе.

После разматрања примедби од Комисије за комасацију, извршена је привремена примопредаја земљишта учеснику комасације бр. \_\_\_\_\_, која се по правоснажности овог решења сматра коначном.

Учеснику комасације је додељено земљиште из комасационе масе које одговара вредности земљишта које је унео у комасациону масу, а приближно је истог положаја и катастарске културе и пружа приближно једнаке могућности у погледу начина пољопривредне обраде.

Приликом расподеле земљишта Комисија је водила рачуна да учесник комасације добије што боље груписано земљиште.

Примедбе учесника комасације разматране су на седницама Комисије за комасацију и о разлозима за прихватање, односно неприхватање примедби учесник комасације је обавештен.

Већа-мања вредност добијеног земљишта из комасационе масе је у складу са чланом 42. Закона о пољопривредном земљишту.

Новчану вредност вредносних јединица уредиће посебним решењем Комисија за комасацију по правоснажности решења о расподели комасационе масе, по истим критеријумима за све учеснике комасације на бази утврђивања динарске вредности једне вредносне јединице.

Из свега напред изложеног, а применом члана 202. Закона о управном поступку и члана 43. Закона о пољопривредном земљишту, Комисија за комасацију СО Сента донела је решење као у диспозитиву.

Против овог решења може се уложити жалба министарству надлежном за послове пољопривреде у року од 15 дана од дана пријема овог решења. Жалба је ослобођена плаћања таксе, а подноси се непосредно или преко ове комисије.

Доставити:  
-учеснику комасације  
-архиви  
-Републичком геодетском заводу

Председник  
комисије за комасацију

---

**PRILOG 3: PREGLEDNA KARTA REONIZACIJE VOJVODINE  
PO UČESTALOSTI NAJŠTETNIJIH VETROVA**

